ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΟΥ ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

6

ΙΟΥΝΗΣ 1948

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ Α' ■ *ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ* 6 ■ *ΙΟΥΝΗΣ* 1948

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ - ΝΕΑΠΟΛΗΣ

(8 ΚΑΙ 9 ΤΟΥ ΜΑΗ 1948)

Ἀπό τό Γραφεῖο Ἐπιχειρήσεων τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου

Μονάδες τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ, πού δροῦν στό χῶρο τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας τή νύχτα 7 πρός 8 τοῦ Μάη ἔκαμαν βαθειά διείσδυση στό χῶρο μεταξύ Γρεβενῶν—Νεάπολης—Τσοτυλίου, χτύπησαν καί σύντριψαν ὀχυρωμένες καί μή ἐχθρικές δυνάμεις στά κατωκημένα σημεῖα: Μικρό καί Μεγάλο Σειρῆνι, Σύδενδρο, Μικρό καί Μεγάλο Ἐλεύθερο καί Μηλιά. Ἀπομόνωσαν τή φρουρά τοῦ Ἁγ. Γεωργίου καί κυνήγησαν τούς ΜΑΥ καί χωροφύλακες τοῦ χωριοῦ Βατόλακκος. Χτύπησαν μέ πυροβολικό ἀπό κοντινή ἀπόσταση τά Γρεβενά καί ἐπί δυό μέρες χτύπησαν ἐχθρικές δυνάμεις πού κινήθηκαν ἀπό Σιάτιστα—Γρεβενά—Τσοτύλι—Πεντάλοφος— Κορυφή—Ὀροπέδιο καί πού ὑποστηρίζονταν ἀπό πυροβολικό, ἀεροπορία καί τάνκς. Ἔκαμαν καταστροφές καί ναρκοθετήσεις στό βασικό ὁδικό δίχτυ τῆς περιοχῆς αὐτῆς. Οἱ ἐπιχειρήσεις, αὐτές κράτησαν δυό μέρες σύμφωνα μέ τό σχέδιο.

Τά ἀποτελέσματα τῆς ἐπιχείρησης εἶναι ἀξιόλογα. 215 νεκροί τοῦ ἐχθροῦ, 290 τραυματίες, 54 αἰχμάλωτοι. Λάφυρα: 16 ὁπλοπολυβόλα, 8 ἀτομικά αὐτόματα, 172 τουφέκια καί 50.000 φυσίγγια. Καταρρίφτηκαν δυό ἀεροπλάνα καί καταστράφηκαν 15 αὐτοκίνητα. Συγκεντρώθηκαν ἀπό ἐξοπλισμένους ἐγκληματίες μοναρχοφασίστες καί ἀπό τό λαό γιά περιφρούρηση τῆς περιουσίας του στήν Ἐλεύθερη Ἑλλάδα περί τά 11.000 πρόβατα, 400 βόδια καί 200 καί πλέον μεταγωγικά.

Ἡ ἐπιχείρηση εἶχε καί γενικώτερη ἐπίδραση στά σχέδια τοῦ ἐχθροῦ. Συνέπεσε μέ ἐπιχειρήσεις μονάδων μας ἀπό Θεσσαλία καί Ρούμελη πρός Κόζιακα—Τζουμέρκα. Ἐχθρικές δυνάμεις πού κινήθηκαν τήν προηγούμενη μέρα ἀπό Γρεβενά πρός Χάσια καί ἄλλες πού ἐνεργοῦσαν ἀπό Καλαμπάκα καί Μέτσοβο πρός Χάσια πού δροῦσαν τμηματά μας, ἀναγκάστηκαν νά γυρίσουν ἐσπευσμένα στίς βάσεις τους ἐξόρμησης.

Ἡ μελέτη τῶν θετικῶν καί ἀρνητικῶν σημείων τῆς ἐπιχείρησης αὐτῆς πού ἔγινε μέ σοβαρές σχετικά δυνάμεις καί σέ μεγάλη ἔκταση ἐπιβάλλεται. Περισσότερο θά σταθοῦμε στά ἀρνητικά σημεῖα. Καί,

1) Θετικά.

Γενικά πέτυχε ὁ σκοπός τῆς ἐπιχείρησης, ὅπως τόν ἔταξε ἡ διοίκηση.

Ἡ ἐπιτυχία ὀφείλεται στήν καλή ὀργανωτικοτεχνική προετοιμασία, στά ἀκτίφ στελεχῶν μέχρι καί δημοσίτη.

πού ἀναλύθηκε ἡ διαταγή ἐπιχειρήσεων, στίς συνελεύσεις πού ἔγινε ἡ ἠθική προετοιμασία τῶν μαχητῶν.

Ἡ ταχύτητα τῶν τμημάτων τή νύχτα 7 πρός 8 τοῦ Μάη ἦταν ἐξαιρετική παρά τίς μεγάλες ἀποστάσεις.

Μαχητές καί στελέχη δοκιμάστηκαν σέ σοβαρή ἐπιχείρηση καί ἐδραίωσαν τήν ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη σέ βαθμό πού ἐπιτρέπει νά διαπιστώσουμε ὅτι τά τμήματα αὐτά εἶναι σέ θέση νά ἀναλάβουν καί σοβαρώτερες ἐπιθετικές ἐνέργειες.

Ἔγινε σημαντική φθορά στόν ἐχθρό πού ἀναγκάστηκε νά δώσει μάχη σέ ἀναπεπταμένο πεδίο καί νά χτυπηθεῖ στήν κίνηση.

ΙΙ) Ἀ ρ ν η τ ι κ ά.

Παρά τήν ἐπιτυχία ὑπάρχουν καί ἀδύνατες πλευρές πού αὐτές πρέπει νά προσεχτοῦν ἰδιαίτερα τόσο ἀπό μαχητές καί στελέχη τῶν μονάδων πού ἐνήργησαν, ὅσο καί ἀπό τίς ἄλλες μονάδες τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ.

Α΄.— Γ ε ν ι κ ά γ ι ά τ ή Δ ι ο ί κ η σ η.

α) Ἡ διαταγή ἐπιχειρήσεων πρόβλεπε τίς ἀποστολές τῶν τμημάτων ἀναλυτικά μέχρι καί λόχο καί σ' ὡρισμένες περιπτώσεις μέχρι διμοιρία καί ὁμάδα. Ἔτσι οἱ παρακάτω διοικήσεις δέν εἶχαν τίποτε ἄλλο νά σκεφτοῦν παρά νά ἐκτελέσουν μέ ἀκρίβεια τή διαταγή. Ἡ πρωτοβουλία τῶν διοικήσεων τῶν ἀμέσως παρακάτω μονάδων δεσμεύτηκε σ' ἕνα βαθμό ἀπό τήν ἴδια τή διαταγή καί δέν δίνεται ἡ δυνατότητα νά κριθοῦν γιά τήν ἱκανότητά τους οἱ διοικήσεις αὐτές. Ὁ τέτοιος τρόπος μπορεῖ νά ἐπιβάλλεται περισσότερο γιά τίς διοικήσεις τάγματος καί κάτω. Μέ τόν τρόπο αὐτό ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νά πνίξουμε τήν πρωτοβουλία τῶν διοικήσεων τῶν μονάδων καί νά δημιουργήσουμε στελέχη ἄβουλα καί ρομπότ ἀνίκανα νά ἀναπτύξουν πρωτοβουλία στίς ἀλλαγές τῆς ταχτικῆς κατάστασης. Ἡ ἀδυναμία αὐτή εἶναι σοβαρή καί πρέπει νά προσεχτεῖ ἀπό τίς διοικήσεις τῶν μεγάλων μονάδων μας.

β) Ἡ ἔκθεση ἐπιχειρήσεων τῆς διοίκησης δέν θίγει σειρά ἀπό βασικές ἀδυναμίες καί τή διακρίνει κάποιο πνεῦμα αὐτοϊκανοποίησης.

γ) Ἀπό τή διοίκηση ἔλλειπε ἡ προοπτική γιά προσαρμογή σέ πιθανές ἐξελίξεις καί εὐκαιρίες γιά μεγαλύτερη ἐκμετάλλευση. Ἐφησύχασε στό ὅτι ἡ διαταγή ἦταν ἀναλυτική γιά ὅλα τά τμήματα καί δέν ἦταν ἕτοιμη σέ κάθε στιγμή νά ἐπέμβει μέ τήν ἐφεδρεία της πού τελικά δέν τή χρησιμοποίησε.

δ) Ἡ διοίκηση δέν κατόρθωσε νά ἐξασφαλίσει ἐπαφή μέ τή μονάδα πού εἶχε καί τή βασικότερη ἀποστολή ἐπί δυό μέρες. Ἀποτέλεσμα νά μήν ξέρει τί κατάσταση ἐπικρατεῖ στόν τομέα της καί νά μήν μπορεῖ νά ἐπέμβει. Γενικά ὁ μηχανισμός τῶν διαβιβάσεων ἀπό τή διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης μέχρι καί λόχο δέν ἀνταποκρίθηκε. Εἶναι ἡ πιό σοβαρή ἀδυναμία τῆς διοίκησης πού θέλει ἰδιαίτερη προσοχή.

ε) Δέν προβλέφτηκε μέ τή διαταγή ἐπιχειρήσεων ἡ διάθεση τμήματος γιά τίς μεταφορές πρᾶγμα πού ἀνάγκασε τά τάγματα νά διαθέσουν σοβαρή μάχιμη δύναμη καί νά ἐξασθενίσουν σέ ἐπικίνδυνο βαθμό.

στ) Τά τμήματα αὐτοματιστῶν τῆς ταξιαρχίας δέν χρησιμοποιήθηκαν ὅπως προβλέπει ἡ σύνθεση, σάν ἐφεδρεία στά χέρια τῆς ταξιαρχίας. Διατέθηκαν στά τάγματα σέ δευτερεύουσες ἀποστολές καί δέν δίνεται ἔτσι ἡ δυνατότητα γιά μελέτη τῆς ἀπόδοσης τῶν τμημάτων αὐτῶν. Ἐπίσης στήν ἔκθεση δέν φαίνεται ὁ τρόπος χρησιμοποίησης τῶν τμημάτων πυροβολ[illegible]ῶν καί ὁ βαθμός ἀπόδοσής τους.

ζ) Δέν ὀργανώθηκε ὅσο ἔπρεπε ὁ ἀνεφοδιασμός τῶν τμημάτων σέ τρόφιμα. Τά τμήματα πού πολεμοῦσαν

στήν πρώτη γραμμή δέν τροφοδοτήθηκαν κανονικά.

η) Δέν όργανώθηκε δσο μποροῦσε ή μεταφορά τῶν τραυματιῶν καί ίδιαίτερα τῶν βαρειῶν τραυματιῶν.

Β΄.—Μερικώτερα συμπεράσματα.

1) Δέν λειτούργησε ό σύνδεσμος άπό ταξιαρχία μέχρι καί λόχο. Ἡ Διοίκηση τῆς ταξιαρχίας πού εἶχε καί τήν κύρια άποστολή, ολόκληρη τή μέρα δέν πῆρε άναφορά άπό ένα της τάγμα. Τό ίδιο τάγμα δέν εἶχε έπαφή μέ τούς λόχους. Ἡ Διοίκηση τῆς ταξιαρχίας αὐτῆς δέν έκανε έλεγχο στό προσωπικό τῶν διαβιβάσεων καί έφ' ὅσον δέν λειτουργοῦσαν, δέν φρόντισε νά στείλει άναφορά στήν άνώτερή της μονάδα μέ πεζούς ή έφιππους συνδέσμους.

2) Ὁρισμένα τάγματα δέν όργανώνουν βάση πυρός μέ τά πολυβόλα καί τούς όλμους γιά τήν προστασία τῶν τμημάτων πού έπιτίθενται. Ὁ συντονισμός πυρός καί κίνησης είναι πολύ άδύνατος στά πλαίσια τοῦ λόχου, τῆς διμοιρίας καί τῆς ὁμάδας. Οἱ διοικητές έξακολουθοῦν νά γίνονται μαχητές καί νά μή συντονίζουν τίς ένέργειες τῶν τμημάτων τους. Μάχονται παλληκαρίσια δέν διοικοῦν ὅμως ὅσο χρειάζεται καί αὐτό θέλει πολλή προσοχή. Λείπει ή πονηριά καί ή έφευρετικότητα άπό τά στελέχη.

3) Ἡ άποχώρηση τῶν τμημάτων, πού έγινε σύμφωνα μέ τό σχέδιο, δέν έγινε μέ τάξη καί τέχνη σ' ὅλο τό βάθος. Δέν γίνεται μέ διαδοχικά άλματα καί δέν χρησιμοποιεῖται βάση πυρός πολυβόλων καί όλμων. Ἡ πορεία πρός τά πίσω δέν ήταν κανονική. Οἱ σχηματισμοί ήταν πυκνοί καί έγινε άνάμιξη τῶν τμημάτων σέ έπικίνδυνο βαθμό. Τίς περισσότερες άπώλειες εἴχαμε στή φάση αὐτή.

4) Μέ τήν άντιαεροπορική βολή εἴχαμε έπιτυχίες. Οἱ μαχητές μας γκρέμισαν δυό άεροπλάνα. Τά πυρά ὅμως δέν είναι πειθαρχημένα. Εὐχάριστο είναι ὅτι ὅλοι οἱ μαχητές χτυπᾶνε τά άεροπλάνα καί δέν τά ὑπολογίζουν. Πρέπει νά συστηματοποιηθεῖ ή άντιαεροπορική βολή μέ τά πολυβόλα, όπλοπολυβόλα καί ὅπλα τῶν έφεδρικῶν τμημάτων καί νά γίνεται στήν άπόσταση πού προβλέπουν οἱ ὁδηγίες καί οἱ διαταγές. Ἡ παθητική άεράμυνα παραμελήθηκε. Κινήσεις άσκοπες, πύκνωση σχηματισμῶν, άδικαιολόγητο καί ὄχι καλό καμουφλάζ τῶν θέσεων μάχης καί τῶν ἰδιων τῶν μαχητῶν.

5) Στή μάχη τῆς Κοκκινιᾶς δέν χρησιμοποιήθηκαν τά άντιαρματικά μέσα ένάντια στά τάνκς.

6) Γιά τόν άγῶνα στά κατωκημένα σημεῖα δέν εἴχαμε τήν προετοιμασία πού έπρεπε καί τά μέσα πού ὑπῆρχαν δέν χρησιμοποιήθηκαν άποτελεσματικά. Ἡ Διοίκηση τοῦ τάγματος καί τοῦ λόχου πού ένήργησαν στό Σειρήνι έδειξαν δισταγμό στό νά χρησιμοποιήσουν ὅλα τά μέσα γιά έξόντωση όχυρωμένων σέ σπίτια άντιστάσεων τοῦ έχθροῦ μέ άποτέλεσμα νά έχουμε θύματα άδικαιολόγητα.

7) Παρουσιάστηκαν άδυναμίες στήν πορεία. Τόσο στήν όργάνωση τῶν δρομολογίων ὅσο καί στήν τάξη τῆς πορείας.

8) Μιά διμοιρία σαμποτέρ δέν άνταποκρίθηκε στήν άποστολή της στόν τομέα Κοκκινιᾶς. Ἔδειξε έλλειψη κατανόησης τῆς άποστολῆς της, πράγμα πού εἶχε άσχημες συνέπειες.

9) Σέ ώρισμένους λόχους δέν φάνηκε τό στοιχεῖο τῆς ένεργητικῆς άμυνας. Δέν δόθηκαν πλευρικά χτυπήματα καί χτυπήματα στά νῶτα τοῦ έχθροῦ. Δέν έγινε καταδίωξη τοῦ έχθροῦ ένῶ άνατράπηκε καί ὑποχωροῦσε.

ΑΓΩΝΑΣ ΣΕ ΚΑΤΩΚΗΜΕΝΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ

Τοῦ ἀντιστράτηγου ΚΙΚΙΤΣΑ

Μιὰ ἀπὸ τὶς πολλὲς μορφὲς τοῦ ἀγώνα, εἶναι καὶ ὁ ἀγώνας σὲ ὀχυρωμένους κατωκημένους τόπους, χωριά, κωμοπόλεις καὶ πόλεις.

Τὰ τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτυποῦν τὸ μοναρχοφασισμὸ στὶς πόλεις, στὰ χωριά, τοῦ ἐξαρθρώνουν τὶς συγκοινωνίες καὶ τοῦ ἀπειλοῦν ἀποκοπὴ τῶν βασικῶν συγκοινωνιακῶν ἀρτηριῶν καὶ πόλεων. Ὁ μοναρχοφασισμὸς καὶ τ' ἀφεντικά του εἶναι ἀναγκασμένοι, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ κρατήσουν τὸν ἔλεγχο στὶς ὁδικὲς ἀρτηρίες ποὺ ὁδηγοῦν σὲ βασικὰ ἀστικὰ κέντρα, ν' ἀκολουθήσουν τὴν ἴδια ταχτικὴ ποὺ ἀκολούθησαν καὶ οἱ γερμανοφασίστες καταχτητὲς στὴν πρώτη κατοχή. Τὴν ταχτικὴ αὐτὴ ὁ μοναρχοφασισμὸς ποὺ τὸν σαλαγάει σὰν κλαπατσιάρικο κοπάδι ὁ ἀμερικάνος καταχτητής, τὴν ἔχει μάθει καλὰ ἀπὸ τὴν πρώτη κατοχὴ καὶ τοὺς τότε ἀφέντες του καὶ τὴν ἐφαρμόζει. Ὀχυρώνουν χωριὰ ποὺ βρίσκονται σ' ἐπίκαιρα σημεῖα, κωμοπόλεις καὶ πόλεις. Τὰ ἴδια ποὺ εἶχαν ὀχυρώσει καὶ οἱ γερμανοφασίστες καὶ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ταχτικῆς. Μὲ τὴν ταχτικὴ αὐτὴ ὁ ἐχθρὸς ἀποβλέπει: α) Νὰ μπορέσει νὰ κρατήσει τὸν ἔλεγχο, σὲ ὅσο τὸ δυνατὸ μεγαλύτερη περίμετρο, ἀπὸ τὶς συγκοινωνίες καὶ τὰ βασικὰ ἀστικὰ κέντρα. β) Νὰ μακραίνει ὅσο μπορεῖ πιὸ πολὺ τὸν πόλεμο καὶ νὰ ἐξαντλήσει τὶς δυνάμεις τοῦ Δ.Σ.Ε. ἀπομονώνοντάς τον στὰ ὀρεινὰ συγκροτήματα. Καὶ γ) Να ἐξοικονομήσει δυνάμεις γιὰ νὰ μπορέσει νὰ τὶς ρίξει ἐνάντια στὸ Δ.Σ.Ε. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἔφτιασε καὶ ὅπλισε τοὺς ΜΑΥ καὶ ΜΑΔ, καὶ τοὺς ἐθνοφρουρίτες, ποὺ μ' αὐτοὺς θὰ προσπαθήσει νὰ κρατήσει τὰ σημεῖα αὐτὰ ποὺ ὀχύρωσε καὶ ὀχυρώνει. Ὅτι ὅμως καὶ νὰ κάνει, ὁ πόλεμος εἶναι πολυμέτωπος καὶ ἡ ταχτική του εἶναι τόσο μπερδεμένη, ποὺ εἶναι ἀδύνατο γιὰ τὸ μοναρχοφασισμό, παρ' ὅλες τὶς ἐνισχύσεις ποὺ τοῦ δίνουν τ' ἀφεντικά του, νὰ τὸ πετύχει. Εἶναι τόσα πολλὰ τὰ χωριὰ καὶ οἱ πολιτεῖες ποὺ στὰ περισσότερα θάχει τὶς ἀδυναμίες του καὶ αὐτὸ δίνει τὴ δυνατότητα στὸ Δ.Σ.Ε. νὰ ὑπερέχει σὲ δύναμη καὶ μέσα, στὸ κάθε σημεῖο ποὺ θὰ θελήσει νὰ ἐξουδετερώσει.

ΤΡΟΠΟΙ ΟΧΥΡΩΣΗΣ

Τὴν ὀχύρωση τὴν πραγματοποιεῖ κατὰ διαφόρους τρόπους. Εἶναι ἀνάλογη μὲ τὴ ρυμοτομία, τὴν ἰδιομορφία τοῦ κατωκημένου σημείου καὶ μὲ τὴ σημασία ποὺ δίνουν σ' αὐτό. Προτιμοῦν τὰ δεσπόζοντα σημεῖα σὲ κάθε χωριὸ καὶ πόλη. Στρατῶνες, ἀποθῆκες, σχολειά, ἐκκλησιές. Ὀχυρώνουν ἀκόμα χτίρια γύρω ἀπ' αὐτά. Στὴν ἐξωτερικὴ περίμετρο, ὀργανώνουν θέσεις, χαρακώματα, ἀτομικὰ ὀρύγματα, τοποθετοῦν συρματοπλέγματα, νάρκες. Στὰ δεσπόζοντα σημεῖα ὀργανώνουν σκέπαστρα ἡμιμόνιμα ἀπὸ χοντρὰ ξύλα καὶ μὲ χτιστὲς πέτρες καὶ σὲ λίγες περιπτώσεις μὲ μπετόν. Τὰ χτίρια τὰ ἐνισχύουν μὲ σάκκους ἄμμο ἢ χῶμα γιὰ ν' ἀποφεύγουν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀντιαρματικῶν μέσων. Χτίζουν τὰ παράθυρα καὶ τὶς πόρτες κι' ἀφήνουν πολεμίστρες. Ἐνισχύουν τὰ πατώματα μὲ χῶμα γιὰ ν' ἀποφύγουν τὴν ἐνέργεια ἀπὸ ὅπλα καμπύλης τροχιᾶς καὶ ἀπὸ τὴ φωτιά. Κατασκευάζουν πολεμίστρες στὰ ὑπόγεια στὸ ὕψος τῆς ἐπιφάνειας τῶν θεμελίων ποὺ μ' αὐτὸ ἀποφεύγουν ὡς ἕνα βαθμό, τὴν ἐνέργεια τῶν ἀντιαρματικῶν μέσων. Σὲ πολλὲς περιπτώσεις κατασκευάζουν ὀρύγματα συγκοινωνίας σπίτι μὲ σπίτι.

Σὲ κάθε τέτοιο σημεῖο, τοποθετοῦν ἀνάλογα μὲ τὴ σημασία ποὺ δίνουν καὶ τὶς δυνατότητες ποὺ ἔχουν, ὁρισμένη δύναμη ποὺ στὰ περισσότερα τὴν ἀποτελοῦν χωροφυλακή, ἐξοπλισμένοι ΜΑΥ, ΜΑΔ καὶ ἐθνοφρουρίτες.

Τόσο στὰ δεσπόζοντα τοῦ χωριοῦ ἢ τῆς πόλης σημεῖα, ὅσο καὶ στὰ χτίρια, ἔχουν σχεδὸν πάντοτε διάταξη κυκλική. Τὸν ὁπλισμὸ τὸν καθορίζουν κι' αὐτόν, ἀνάλογα μὲ τὴ δύναμη ποὺ διαθέτουν, μὲ κάπως περισσότερα πυρὰ αὐτομάτων καὶ ὅπλων καμπύλης τροχιᾶς, ὅλμους, ὁλμίδια καὶ πίατ. Τὰ πολυβόλα καὶ ὁπλοπολυβόλα τὰ τοποθετοῦν σὲ ἐπίκαιρα σημεῖα ποὺ νὰ τοὺς δίνουν μεγαλύτερο βάθος καὶ πλάτος στὸν ἔλεγχο. Συνήθως στὰ καμπαναριά, στὶς ταράτσες καὶ σὲ γωνιὲς χτιρίων. Ἀφήνουν μεμονωμένα, μακρυὰ ἀπ' τὴν κύρια ἀντίσταση φυλάκια, ποὺ ἔχουν σὰ σκοπὸ νὰ τοὺς προφυλάξουν ἀπὸ τὸν αἰφνιδιασμό, ἐμποδίζοντας τὴν εὔκολη κίνηση. Σὲ πόλεις ποὺ εἶναι κάπως μακρυὰ ἀπὸ τὰ βασικὰ κέντρα, διαθέτουν ἀνάλογα καὶ πυροβολικὸ καὶ σὲ ἐλάχιστες περιπτώσεις θωρακισμένα καὶ τάνκς.

Ἡ ταχτικὴ τοῦ ἐχθροῦ στὰ σημεῖα αὐτὰ εἶναι στατική, παθητικὴ ἄμυνα, ποὺ ἀποβλέπει στὸ κράτημα τῆς θέσης καὶ στὴν ἐνίσχυσή του ἀπὸ τὶς πλησιέστερες βάσεις. Σὲ σπάνιες περιπτώσεις γίνεται ἀπὸ τὸ τμῆμα ποὺ βρίσκεται ὀχυρωμένο σὲ κατωκημένα σημεῖα, ἀντενέργεια. Συνήθως γίνεται ἀντενέργεια, ὅταν ἀντιληφθεῖ τὴν ἐπίθεση. Σὲ περίπτωση ποὺ χάνει τὴν ἐλπίδα ἐνίσχυσης καὶ βλέπει τὴν ἐπιμονὴ τοῦ ἐπιτιθέμενου, ἐνεργεῖ ἔξοδο γιὰ τὴ διαφυγή του. Τὴν ἐνεργεῖ τὴ μέρα, μὲ τὴν ὑποστήριξη τῆς ἀεροπορίας ἢ τὴ νύχτα διαλέγοντας τὸ πιὸ ἀδύνατο σημεῖο ποὺ κρα-

τάει ὁ ἐπιτιθέμενος.

Σέ προωθημένες ἐσοχές πρός τά ὀρεινά συγκροτήματα, πού λόγω τῆς θέσης τους θέλουν νά κρατήσουν κατωχημένα σημεῖα γιά βάση ἐξόρμησης σέ περίπτωση ἐπιχειρήσεων, ἀναπτύσσουν κλιμακωτά, παράλληλα μέ τό δρόμο πού ἐπικοινωνεῖ μέ τό προωθημένο αὐτό σημεῖο, μικροφρουρές σέ ἐνδιάμεσα χωριά καί ἐπίκαιρα διαδοχικά ὑψώματα. Τέτοια ταχτική γιά τό κράτημα τέτοιων προωθημένων κατωχημένων σημείων, εἶναι ἡ πιό καλύτερη λεία γιά τά τμήματα τοῦ Δ.Σ.Ε.

Γιά τήν ἐπιτυχῆ ἐξουδετέρωση τέτοιων ὀχυρωμένων κατωχημένων σημείων χρειάζεται μιά λεπτομερής προετοιμασία, στά ἀκόλουθα ζητήματα:

1.—Πληροφορίες γιά τή δύναμη καί τά μέσα, τόν τρόπο ὀχύρωσης, δυνατότητα σέ τρόφιμα, πυρομαχικά, ἀνεφοδιασμό. Πληροφορίες γιά τίς συνήθειες τοῦ ἐχθροῦ.

2.—Δύναμη καί μέσα τοῦ ἐχθροῦ, πού βρίσκεται κοντά στό σημεῖο πού θέλουμε νά ἐξουδετερώσουμε.

3.—Μελέτη γιά τίς πιθανές κατευθύνσεις ἐνίσχυσης τοῦ ἐχθροῦ.

4.—Ἐφόσον ὁ χρόνος καί ὁ τρόπος ἐπιτρέπει, καλή ἀναγνώριση ἀπό τά στελέχη πού θά ἐνεργήσουν Σχεδιάγραμμα μέ τίς περίπου θέσεις τοῦ ἐχθροῦ.

5.—Καλός συντονισμός δυνάμεων καί μέσων, καλή ὀργάνωση καί προετοιμασία γιά τήν ἐξουδετέρωση ναρκοπεδίων καί συρματοπλεγμάτων.

6.—Πρακτική προετοιμασία στά μέσα πού θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τήν καταστροφή ὀχυρώσεων.

7.—Ἐπιλογή στελεχῶν καί μαχητῶν πού θ' ἀναλάβουν τήν ἐξουδετέρωση τοῦ σταθμοῦ διοίκησης τοῦ ἐχθροῦ.

8.—Προετοιμασία γιά τούς τρόπους σύνδεσης διοίκησης καί τμημάτων καί ἀνάμεσα στά τμήματα.

9.—Καλή μελέτη γιά τήν ἀντιμετώπιση μηχανοκινήτων.

10.—Ὀργάνωση ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας.

11.—Προετοιμασία εἰδικῶν συνεργείων τραυματιοφορέων πού θά μεταφέρουν τούς τραυματίες στόν πρῶτο σταθμό ἐπίδεσης.

12.—Ἠθική προετοιμασία τοῦ τμήματος.

13.—Σταθμός διοίκησης. Στή μάχη σέ κατωχημένα σημεῖα ἡ διοίκηση πρέπει νά βρίσκεται κοντά στά τμήματα πού ἐνεργοῦν, γιά νά ἔχει ἄμεση καί ἔγκαιρη ἀντίληψη γιά τήν κάθε φάση καί νά ἐπεμβαίνει ἀποφασιστικά.

Μέσα γιά τήν ἐξουδετέρωση ὀχυρωμένων κατωχημένων σημείων ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν.

1) Πυροβολικό ἀντιαρματικά πυροβόλα

2) Ἀντιαρματικά τυφέκια, τρομπλόν, ἀντιαρματικά ἀτομικά μηχανήματα, πάντζερ, πίατ, ἀντιαρματικές χειροβομβίδες, χειροβομβίδες ἐνισχυμένες μέ δεσμη δυναμίτη, δεσμίδες δυναμίτη (μπουρλότα), ἐμπρηστικά μπουκάλια μέ βενζίνη ἤ πετρέλαιο. Ἀπαραίτητο τό μαχαίρι καί τό μικρό τσεκούρι.

Ἀπό συνήθεια, ἐπειδή συνήθως λείπουν τ' ἀπαραίτητα μέσα τῆς ἐνέργειας σέ κατωχημένα ὀχυρωμένα σημεῖα, τίς ἐνεργούσαμε τή νύχτα καί μάλιστα τίς περισσότερες φορές μέ τήν προοπτική νά ἐξουδετερώσουμε τήν ἀντίσταση τοῦ ἐχθροῦ τήν ἴδια νύχτα, στηριγμένοι κυρίως στόν αἰφνιδιασμό. Αὐτό δέν μπορεῖ νά σταθεῖ πάντα. Γιατί ὅταν ὁ αἰφνιδιασμός γιά τόν α ἤ τό β λόγο ἀποτύχει, τότε ἡ ἐξουδετέρωση τοῦ στόχου εἶναι δύσκολη καί ἡ χρησιμοποίηση τῶν μέσων ἀκόμα πιό δύσκολη, καθώς δέν εἶναι δυνατόν νά προσδιοριστοῦν μέ ἀκρίβεια τά σημεῖα πού ὁ ἐχθρός προβάλλει τήν πραγματική του ἀντίσταση. Τή νύχτα, ἐφ' ὅσον ἡ κατάσταση καί ὁ χρόνος τό ἐπιτρέπει, πρέπει πάντα νά τή μεταχειριζόμαστε γιά νά πετύχουμε νά πλησιάζουμε τούς ἐχθρικούς στόχους, νά ὑπερπηδήσουμε τήν ἐξωτερική ἄμυνα τοῦ ἐχθροῦ καί νά δημιουργήσουμε τή βάση μας μέσα στόν ἴδιο τό χῶρο, γιά τή συνέχιση τοῦ ἀγώνα τή μέρα. Ὅταν ἡ κατάσταση τό ἐπιβάλλει, ἡ κίνηση γίνεται τή μέρα καί στήν περίπτωση αὐτή θά χρειαστεῖ νά αἰφνιδιάσουμε τόν ἐχθρό, μέ τήν ταχτική πού θά ἐνεργήσουμε.

Μέσα σέ κατωχημένο ὀχυρωμένο τόπο, πρέπει νά προσπαθοῦμε νά χωρίζουμε τόν ἐχθρό στά δύο ἤ καί σέ περισσότερα μέρη, νά τόν ἀπομονώνουμε καί τότε εὐκολώτερα τόν ἐξοντώνουμε. Γι' αὐτό χρειάζεται ἡ διείσδυση νά γίνεται ἀποφασιστικά, κεραυνοβόλα, τέτοια πού νά μή δώσει τόν καιρό στόν ἐχθρό νά συνέλθει καί νά προσανατολιστεῖ γιά ἀντενέργεια. Τό ἀποφασιστικό χτύπημα σέ τέτοιες στιγμές εἶναι στό κέντρο ἀντίστασης, ἐκεῖ πού βρίσκεται ἡ διοίκηση τοῦ ἐχθροῦ.

Αἰφνιδιασμοί στήν ὥρα τῆς μάχης εἶναι ἀκόμα ἡ φωτιά σέ σημεῖο πού δέν ὑπολογίζει ὁ ἐχθρός ὅτι μπορεῖ νά προχωρήσει τμῆμα μας. Γι' αὐτό τή δουλειά αὐτή τήν ἀναθέτουμε σέ ὁμάδες Ἐλεύθερων Σκοπευτῶν, ἤ εἰδικά συνεργεῖα μ' ἐπικεφαλῆς ἀποφασιστικό στέλεχος. Αὐτό πανικοβάλλει τόν ἐχθρό καί τοῦ σπάει τό ἠθικό.

Ἐπιβάλλεται νά χρησιμοποιήσουμε καπνογόνα γιά τήν κάλυψη τμημάτων σαμποτέρ πού ἐνεργοῦν τή διείσδυση γιά ν' ἀνατινάξουν τά ὀχυρά.

Τά ἀντιαρματικά ἀτομικά μηχανήματα τότε φέρνουν τά ἀποτελέσματά τους, ὅταν μ' αὐτά χτυπᾶμε τίς θυρίδες τῶν πολυβολείων, τῶν ὁπλοπολυβολείων καί τίς τουφεκίστρες. Ἐκεῖ εἶναι τό πιό ἀδύνατο σημεῖο, ἀνοίγεται μεγαλύτερη τρύπα καί μπορεῖ νά ἐξουδετερωθεῖ ὁ ὀχυρωμένος ἐχθρός. Τά ἀτομικά ἀντιαρματικά μηχανήματα σέ κατωχημένο τόπο τά τοποθετεῖ ὁ λοχαγός, ὁ διμοιρίτης καί, στήν ἀνάγκη, ὁ ὁμαδάρχης. Αὐτοί διάλέγουν στό χειριστή τό σημεῖο ἀκριβῶς πού πρέπει νά χτυπήσει.

Γιά τήν ἐξουδετέρωση χτιρίων μέ φωτιά, χρησιμοποιοῦνται τά ἐμπρηστικά μπουκάλια. [illegible] νά βροῦμε τό σημεῖο ἀπ' ὅπου θά μπορεῖ νά μεταδοθεῖ ἡ φωτιά σ' ὅλο τό χτίριο: [illegible] πόρτες, ξύλινες σκάλες, ἀχυρῶνες [illegible] τό χτίριο καί ἡ στέγη, ὅταν προηγουμένως [illegible] θεῖ μέ ὅλμο ἤ ὀλμίδιο, ἤ ἐνισχυμένη χειροβομβίδα.

δα μὲ δυναμίτες σὲ ξύλα ποὺ νὰ σχηματίζουν σταυρό, γιὰ νὰ μὴν κατρακυλάει ἀπ' τὴ στέγη, πρὶν ἐκραγεῖ. Ἀπ' τὴν τρύπα ποὺ θ' ἀνοίξει, ρίχνουμε τὸ ἐμπρηστικὸ μπουκάλι. Μ' ἕνα-δυὸ ἐμπρηστικὰ μπουκάλια, δὲ θὰ πιάσει φωτιὰ τὸ χτίριο, συνήθως, ἂν δὲ ρίξουμε κι' ἄλλα μπουκάλια μὲ πετρέλαιο ἢ βενζίνη, ἢ ρετσίνη, ἢ πανιὰ μὲ πετρέλαιο καὶ ρετσίνη, ἢ ἀκόμα δαυλιὰ ἀπὸ δαδί.

ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΣΕ ΚΑΤΩΚΗΜΕΝΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ

Ὁ σχηματισμὸς τμημάτων, ὁμάδες συμπαρατεταγμένες καὶ κλιμακωμένες κατὰ βάθος. Ἀποφεύγουν τὸ κέντρο τοῦ δρόμου. Προχωροῦν μὲ ἅλματα προτιμώντας τοὺς ἀριστεροὺς τοίχους, ἐκμεταλλευόμενοι τὶς ἐσοχές, πόρτες, σκάλες κλπ. Ἀπὸ γωνία σὲ γωνία περνοῦν μὲ τὴν προστασία τοῦ ὁπλοπολυβόλου ἢ ἀκόμα καὶ τουφεκιοῦ ποὺ ἀπασχολεῖ τὸν ἐχθρό, βάζοντας τὶς τουφεκίστρες του.

Προσέχουμε στὶς συνοικίες καὶ στὰ οἰκήματα ποὺ ἐξουδετερώνουμε, νὰ μὴν παραμένουν ἔνοπλοι ποὺ θὰ χτυπήσουν ἀπ' τὰ νῶτα.

Τὴ νύχτα, ν' ἀποφεύγουν οἱ μαχητὲς νὰ περνοῦν μπρὸς ἀπ' τὴ φωτιά, γιατὶ ὁ ἐχθρὸς τὴν ἐπισημαίνει. Ν' ἀποφεύγουν τὸ συνωστισμὸ κι' ἀκόμα, ὅπου εἶναι ἀνάγκη, νὰ προχωροῦν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι, τρυπώντας τοὺς τοίχους.

Στὴν ἐνέργειά της, ἡ Διοίκηση τοῦ τμήματος πρέπει νἄχει ὑπόψη της: α) τὴν ἀντενέργεια τοῦ ἐχθροῦ γιὰ τὴν ἀπώθηση τοῦ ἐπιτιθέμενου τμήματος.

β) Τὴν προσπάθεια γιὰ διαφυγή του.

γ) Γιὰ τὴ διευκόλυνση πιθανῆς ἐνίσχυσης.

δ) Τὴν ὀργάνωση ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας.

ε) Τὴν ἐμφάνιση θωρακισμένων στὴ μάχη.

Στὶς περιπτώσεις αὐτὲς χρειάζεται προσεχτικὸς προσανατολισμὸς τῆς ἐφεδρείας γιὰ τὸ χτύπημα τοῦ ἐχθροῦ στὴν κίνηση γιὰ διαφυγὴ ἢ στὴν προχώρηση πιθανῆς ἐνίσχυσης.

στ) Νὰ ἀποφεύγουμε τὴ διασπορὰ τῶν τμημάτων γιὰ ἀντιπερισπασμὸ τῶν γύρω ἀπ' τὸ στόχο δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ. Νὰ προσπαθοῦμε νὰ τὸν προκαλοῦμε στὴν κίνηση καὶ νὰ τὸν τσακίζουμε στὰ πιὸ ἀπίθανα σημεῖα.

Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν θωρακισμένων πρέπει νὰ γίνεται στὰ ὑποχρεωτικὰ περάσματα μὲ ναρκοπαγιδεύσεις καὶ μὲ τὴ σωστὴ καὶ ψύχραιμη χρησιμοποίηση τῶν ἀντιαρματικῶν μέσων. Ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ τὴν καταστροφὴ θωρακισμένων εἶναι ἡ χρησιμοποίηση τῶν ἀτομικῶν ἀντιαρματικῶν μηχανημάτων στὸν κατωκημένο τόπο. Τὰ θωρακισμένα, τάνκς, εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ περάσουν ἀπὸ στενοὺς ὑποχρεωτικοὺς δρόμους στὰ χωριὰ καὶ στὶς πόλεις. Ἡ γωνία τοῦ κάθε χτιρίου καὶ τὸ ὑπόγειο παράθυρο, εἶναι ἡ καλύτερη θέση ποὺ μπορεῖ νὰ χρησιμοποιήσει ὁ χειριστὴς ἀντιαρματικῶν μηχανημάτων. Ἡ κατασκευὴ ἀτομικοῦ ὀρύγματος μὲ βάθος ἀναστήματος ἀνδρός, στὶς στροφὲς δρόμων, σὲ μικρογέφυρες, ἀκόμα καὶ δίπλα στὰ χαντάκια, ἐξασφαλίζει κατάλληλη θέση γιὰ ἀντιαρματικὴ βολή.

Γενικὰ ὁ ἀγώνας σὲ κατωκημένο σημεῖο ἔχει πολλὰ ἀπρόοπτα καὶ ἡ Διοίκηση τοῦ τμήματος ποὺ ἀναλαβαίνει τὴν ἀποστολὴ πρέπει νὰ ὑπολογίζει καὶ νὰ μελετάει τὴν κάθε λεπτομέρεια. Τὴν ἐπιτυχία στὴν ἐξουδετέρωση τέτοιων στόχων, πρέπει νὰ τὴ βασίζουμε στὴν καλὴ ἐκπαίδευση, στὴν ὀργάνωση καὶ προπαρασκευὴ τοῦ τμήματος καὶ στὴν πεποίθηση τῶν στελεχῶν καὶ τῶν μαχητῶν ποὺ θ' ἀναλάβουν τὴν ἀποστολή.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟ

ΒΑΣΙΛΗ ΜΠΑΡΤΖΙΩΤΑ, συνταγματάρχη Π. Ε.
τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου

Πρὶν πέντε μῆνες δημιουργήθηκε στὸ Δ. Σ. Ε. ὁ θεσμὸς τοῦ Ἀξιωματικοῦ Πολιτικοῦ Ἐπιτρόπου. Σύμφωνα μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 3 βασικὴ διαταγὴ τοῦ Γενικοῦ μας Ἀρχηγείου οἱ ἀξιωματικοὶ Πολ. Ἐπίτροποι εἶναι τὸ δεξὶ χέρι τῶν Στρατιωτικῶν Διοικητῶν, ἐπεξεργάζονται μαζὺ μὲ τὸ Διοικητὴ ὅλα τὰ ζητήματα ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴν ὀργάνωση, λειτουργία, τὴ διοίκηση καὶ τὶς ἐπιχειρήσεις τοῦ Στρατοῦ καὶ βοηθᾶνε τοὺς διοικητὲς στὸ πάρσιμο τῆς ἀπόφασης-διαταγῆς. Οἱ Πολιτικοὶ Ἐπίτροποι εἰδικώτερα εὐθύνονται γιὰ τὴν πολιτικὴ δουλιὰ μέσα στὸ Δ. Σ. Ε. καὶ ἐνδιαφέρονται περισσότερο γιὰ τὰ προβλήματα προσωπικοῦ, ἐπιμελητείας καὶ τοῦ ἐφοδιασμοῦ τοῦ στρατοῦ μας.

Ὁ θεσμὸς τῶν Πολιτικῶν Ἐπιτρόπων στὸ Δ. Σ. Ε. εἶναι καινούργιος. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ πεῖρα ποὺ ὑπάρχει εἶναι σχετικὰ μικρή. Ἔχομε ὅμως στὸν τομέα αὐτὸ τὴν πλούσια πεῖρα γιὰ τὴ δουλιὰ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιτρόπων στὸ Σοβιετικὸ Στρατὸ (ὅταν εἶχε ἀκόμα, μὲ μερικὲς διακοπές, μέχρι τὸ 1942 Πολ. Ἐπιτρόπους) καὶ στοὺς στρατοὺς ὡρισμένων Λαϊκῶν δημοκρατιῶν ποὺ μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθεῖ καὶ ἀπὸ μᾶς δημιουργικὰ καὶ νὰ προσαρμοστεῖ στὶς ἰδιαίτερες συνθῆκες τοῦ λαϊκο-δημοκρατικοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματός μας. Στὸ Σοβιετικὸ στρατὸ σπουδαῖο ρόλο ἔπαιξαν γιὰ τὸ θεσμὸ τῶν Π. Ε. οἱ ὁδηγίες γιὰ τὸν Πολιτικὸ Ἐπίτροπο Συντάγματος (σὰν νὰ ποῦμε τῆς σημερινῆς ταξιαρχίας) ποὺ συντάχτηκαν μὲ τὴν ἄμεση καθοδήγηση τοῦ σ. ΣΤΑΛΙΝ τὸ 1919. Οἱ ὁδηγίες αὐτὲς μιλοῦσαν γιὰ τὰ συγκεκριμμένα καθήκοντα τοῦ Πολιτικοῦ Ἐπιτρόπου, ἀνάθεταν στὸν Ἐπίτροπο τὴν ὀργάνωση καὶ καθοδήγηση τῆς πολιτικῆς δουλιᾶς μέσα στὸ Σύνταγμα καὶ καθόριζαν τὴ θέση του στὴ μάχη. «Ὁ Ἐπίτροπος τοῦ Συντάγματος, —ἔλεγαν οἱ ὁδηγίες— εἶναι ὁ πολιτικὸς καὶ ἠθικὸς καθοδηγητὴς τοῦ Συντάγματος του, ὁ πρῶτος ὑπέρμαχος τῶν ὑλικῶν καὶ πνευματικῶν συμφερόντων του. Ἂν ὁ διοικητὴς τοῦ Συντάγματος εἶναι τὸ κεφάλι, ὁ Ἐπίτροπος πρέπει νὰ εἶναι ὁ πατέρας καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Συντάγματος του.» (ἀπὸ τὸ ἄρθρο τοῦ Π. Σίκιν στὸ σοβιετικὸ περιοδικὸ «Κομματικὴ ζωή» ἀρ. 3, Φλεβάρης 1948). Οἱ ἀποφάσεις τοῦ 5ου Συνεδρίου τῶν Σοβιὲτ ποὺ συνῆλθε τὸν Ἰούλη τοῦ 1918 καθορίζουν ὡς ἑξῆς τὸ ρόλο καὶ τὴ σημασία τῶν Πολιτικῶν Ἐπιτρόπων: «Οἱ Πολιτικοὶ Ἐπίτροποι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ παρακολουθοῦν τὴ στενὴ καὶ ἀδιάρρηχτη σύνδεση τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ μὲ τὸ ἐργατικὸ καὶ ἀγροτικὸ καθεστὼς στὸ σύνολό του. Στὴ θέση τῶν Πολιτικῶν Ἐπιτρόπων ποὺ τοὺς ἐμπιστευόμαστε τὶς τύχες τοῦ Στρατοῦ πρέπει νὰ μπαίνουν μόνο ἀψεγάδιαστοι ἐπαναστάτες, σταθεροὶ μαχητὲς γιὰ τὴν ὑπόθεση τοῦ προλεταριάτου καὶ τῆς ἀγροτικῆς φτωχολογιᾶς».

Οἱ Πολιτικοὶ Ἐπίτροποι εἶναι στοὺς λαϊκοὺς ἐπαναστατικοὺς στρατοὺς ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν ἰδεολογικο-πολιτικὴ καὶ ἠθικὴ προετοιμασία τῶν μαχητῶν. Εἶναι οἱ ἄμεσοι φορεῖς τῆς ἐνεργητικότητας, τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς πίστης στὴ νίκη, εἶναι οἱ φορεῖς τοῦ πνεύματος τῆς πειθαρχίας, τῆς ἀποφασιστικότητας, τῆς σταθερότητας καὶ τῆς παλληκαριᾶς στὴν πραγματοποίηση τοῦ στρατηγικοῦ σκοποῦ. Κάνουν μεγάλη πολιτικο-διαπαιδαγωγικὴ δουλιὰ καὶ μὲ τὸ προσωπικὸ παράδειγμα ἀνδρείας καὶ παλληκαριᾶς ἐμψυχώνουν τοὺς μαχητὲς γιὰ ἡρωϊκὰ κατορθώματα. Καλλιεργοῦν στοὺς μαχητὲς τὸ μῖσος πρὸς τὸν ἐχθρὸ-καταχτητὴ καὶ τὴν ἀπεριόριστη ἀγάπη στὸ λαό. Εἶναι τὰ στελέχη ποὺ σηκώνουν τὸ στρατὸ σὲ τέτοιο ἠθικο-πολιτικὸ ὕψος ὥστε νἆναι σὲ θέση νὰ πραγματοποιεῖ μὲ ταχύτητα καὶ στὸ ἀκέραιο τὶς στρατιωτικὲς διαταγές. Οἱ Πολιτικοὶ Ἐπίτροποι συνδέουν ὅλη τὴν ἰδεολογικὴ διαπαιδαγωγικὴ δουλιὰ μὲ τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ πολέμου, μὲ τὰ ἄμεσα πολεμικὰ καθήκοντα τῶν τμημάτων καὶ τῶν ὁμάδων. Οἱ Πολιτικοὶ Ἐπίτροποι τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Λαϊκοῦ Στρατοῦ τῆς Γιουγκοσλαβίας εἶναι γιὰ μᾶς τὸ παράδειγμα ἐπιμονῆς καὶ ἀποφασιστικότητας στὴν πραγματοποίηση τοῦ σκοποῦ, τόλμης, παλληκαριᾶς καὶ αὐτοθυσίας, παράδειγμα στοργικοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ τοὺς μαχητές, σωστῆς καὶ

εὐλόγιστης χρησιμοποίησης τῶν μαχητῶν πριν ἀπ' τη μάχη, στη διάρκεια τῆς μάχης καί μετά τή μάχη. Μᾶς δείχνουν τό δρόμο πού πρέπει νά ἀκολουθήσουμε γιά νά διαμορφώσουμε τό Δ.Σ.Ε. ἀπό ἄποψη πολιτικη καί ἠθική στή δύναμη ἐκείνη πού θά ἐξασφαλίσει τή νίκη, τήν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας.

* * *

Πῶς ἀντιμετωπίζουν οἱ Πολιτικοί μας Ἐπίτροποι τα προβλήματα πού μπαινουν μπροστά στο Δ.Σ.Ε ; Ἔχομε ἀρκετά καλά μά καί ἄσχημα παραδείγματα δουλιᾶς. Πολλές φορές γίνεται συζήτηση στις μονάδες μας ὅτι το ὑλικό μας, δηλαδη οἱ μαχητές, εἶναι καλό ἤ δέν εἶναι καλό καί το βαθμολογοῦν ἀνάλογα μέ τίς ἀδυναμίες τῶν διοικητῶν καί τῶν Πολ. Ἐπιτρόπων. Σέ ὡρισμένες περιπτώσεις λένε ὅτι μέ τήν τελευταία στρατολογία παίρνομε το τρίτο χέρι, ἀφοῦ πήραμε πρῶτα τήν ἀφρόκρεμα!! Μάλιστα ἔχουμε παραδείγματα σέ διμοιρίες πού λένε ὅτι δέν ἔχουν ἐμπιστοσύνη σέ μιά σειρά ἀπό μαχητές. Ὅλες αὐτές οἱ ἀντιλήψεις καί οἱ συζητήσεις δείχνουν ὅτι οἱ Πολιτικοί Ἐπίτροποι δέν κάνουν καλά τή δουλιά τους. Το ὑλικό μας εἶναι καλό, οἱ μαχητές μας δίνουν τή ζωή τους γιά την ὑπόθεση τοῦ λαοῦ, εἶναι ἕτοιμοι γιά θυσίες καί ἀντιμετωπίζουν μέ ἡρωϊσμό ὅλες τίς δυσκολίες. Φτάνει μόνο ὁ Διοικητής καί προπαντός ὁ Πολ. Ἐπίτροπος νά ξέρει νά τούς χρησιμοποιεῖ, νά τούς διαμορφώνει καί νά τούς διαπαιδαγωγεῖ, να κερδίζει την ἐμπιστοσύνη τους, νά τούς μαθαίνει τη μαστοριά τοῦ πολεμου. Τοτε οἱ μαχητές γίνονται ἀνίκητοι. Παραβρέθηκα σέ μιά μάχη πού ἔπαιρναν μέρος καί οἱ διμοιρίτες πού δέν εἶχαν ἐμπιστοσύνη σέ ὡρισμένους ἄνδρες τους. Ὅλοι πολέμησαν μέ ἄφθαστη παλληκαριά. Ὡρισμένοι, πού τούς χαραχτήριζαν σάν «στραβόξυλα» καί γκρινιάρηδες φάνηκαν παλληκάρια καί ἔπεσαν σάν ἥρωες, στό πεδίο τῆς τιμῆς. Οἱ Διοικητές τους καί οἱ Π. Ἐπίτροποι μέ τήν ἴδια τήν πείρα τους εἶδαν πόσο ἄδικο εἶχαν.

Τό στρατό μας, ἰδιαίτερα τούς μαχητές μας τούς ἀπασχολοῦν ὡρισμένα προβλήματα, ὅπως τό ζήτημα τῆς τροφοδοσίας, τῆς ἐπένδυσης κλπ. Ἐμεῖς δέν κρύβουμε τίς δυσκολίες μας. Ὁ στρατός μας δέν ἔχει συχνά ψωμί, εἶναι κακοντυμένος. Ἔχει ὅμως τήν ἠθικο-πολιτική ὑπεροχή, ἔχει ψυχή δυνατή πού ξεπερνᾶ ὅλες τίς δυσκολίες καί νικᾶ. Οἱ Πολιτικοί μας Ἐπίτροποι δέν παλεύουν ὅσο χρειάζεται ἐνάντια στίς δυσκολίες. Πολλές φορές συμβιβάζονται μ' αὐτές καί γίνονται οὐρά μερικῶν καθυστερημένων. Οἱ Πολ. Ἐπίτροποι ἐνδιαφέρονται γιά τίς ὑλικές ἀνάγκες τῶν μαχητῶν. Ἐξαντλοῦν ὅλες τίς δυνατότητες πού ὑπάρχουν γιά τήν καλύτερη τροφοδοσία καί ντύσιμο τῶν μαχητῶν. Τούς μαθαίνουν νά λύνουν τά σοβαρά αὐτα ζητήματα τῆς ἐπιμελητείας καί τοῦ ἐφοδιασμοῦ μέ τή μάχη, τόν πόλεμο. Μά παράλληλα μέ τήν ἰδεολογική πολιτική δουλιά τους οἱ Ἐπίτροποι, σηκώνουν τό μαχητή πιό ψηλά καί τόν κάνουν ἱκανό νά ἀντιμετωπίζει μέ μεγαλύτερη ἀντοχή καί την πεῖνα ὅταν χρειάζεται. Οἱ μαχητές τοῦ Δ. Σ. Ε. καί τά στελέχη του τώδειξαν πολλές φορές ὄχι μόνο στήν παλληκαριά μά καί στην κόπωση καί τήν πεῖνα. «Οἱ μαχητές τοῦ Δ.Σ.Ε. δέν ξέρουν τή λέξη κούραση» λέει ὁ φασίστας ἀντιστράτηγος Τσακαλῶτος. Αὐτές τίς ἀρετές πρέπει νά τίς καλλιεργοῦμε στούς μαχητές, μά ταυτόχρονα ἐνδιαφερόμαστε γιά τήν τροφή καί τήν ἀρβύλα τοῦ μαχητή μας, νά χτυπᾶμε τίς διακρίσεις στά ζητήματα τῆς τροφῆς, ὅπου ὑπάρχουν ἀκόμα, νά λύνουμε λαϊκά-ἐπαναστατικά τά ζητήματα τῆς ἐπιμελητείας μας.

Οἱ Πολιτικοί Ἐπίτροποι δέν κατατοπίζουν ἀκόμα ὅσο χρειάζεται τούς μαχητές τοῦ Δ Σ.Ε. πάνω στην ἀποστολή τους καί τή λαϊκοδημοκρατική στρατιωτική τέχνη. Ὁ μαχητής πρέπει νά ξέρει γενικά τήν ἀποστολή του, τό ρόλο πού πρέπει νά παίξει ὁ σχηματισμός του καί πριν ἀπ' τή μάχη-παίρνοντας φυσικά ὅλα τά μέτρα προφύλαξης καί χωρίς νά παραβιάζεται ἡ πειθαρχία-πρέπει νά κατατοπίζεται γιά τούς ἀντικειμενικούς σκοπούς τῆς ἐπιχείρησης πού ἀφοροῦν τό λόχο καί τή διμοιρία του. Ἔτσι ὁ μαχητής γίνεται ζωντανός συντελεστής τῆς μάχης, ἀναπτύσσει τήν πρωτοβουλία του καί ἡ πολεμική του ἐπίδοση μεγαλώνει. Ὁ Πολιτικός Ἐπίτροπος πρέπει νά μαθαίνει στούς μαχητές τίς ἀδύνατες πλευρές τῆς πολεμικῆς τέχνης τοῦ ἀντιπάλου, νά καλλιεργεῖ στούς μαχητές τήν πίστη στό ὅπλο τους καί τήν ἀνάγκη τῆς ἐντατικῆς στρατιωτικῆς ἐκπαίδευσης, νά τούς κατατοπίζει πάνω στήν τακτική μας. Οἱ ἀντάρτες μας εἶναι μαθημένοι μόνο μέ ἐπίθεση καί ὅταν ὀχυρώνουν τό ἔδαφος δέν καταλαβαίνουν γιατί γίνεται αὐτό. Οἱ Πολιτικοί μας Ἐπίτροποι τούς δίνουν ἀόριστες ἐξηγήσεις καί δέν τούς βοηθᾶνε νά καταλάβουν ὅτι ὀχυρώνουμε τό ἔδαφος γιά νά ἐξοικονομοῦμε δυνάμεις, νά φθείρουμε καλύτερα τόν ἐχθρό καί νά κάνουμε πιό ἀποφασιστική τήν ἐπίθεσή μας. Ὅτι ἡ ἄμυνα καί ἡ ὀχύρωσή μας ἐξυπηρετεῖ τήν ἐπιθετική μας τακτική καί μέ αὐτήν θά συντρίψουμε τό μοναρχοφασι-

σμό. Οἱ Πολιτικοὶ Ἐπίτροποι πρέπει ἰδιαίτερα νὰ ἐπιμένουν, νὰ ἀναπτύσσουν καὶ νὰ ὀργανώνουν τέτοιες μορφὲς λαϊκοῦ ἐπαναστατικοῦ πολέμου, ὅπως εἶναι τὸ σαμποτὰζ καὶ ὁ ναρκοπόλεμος, οἱ ἐλεύθεροι σκοπευτές, οἱ ἀνιχνευτὲς κλπ. ποὺ τσακίζουν καὶ σμπαραλιάζουν τὰ μετόπισθεν τοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ Πολιτικὸς Ἐπίτροπος διαπαιδαγωγεῖ τοὺς μαχητὲς στὸ πνεῦμα τῆς σιδερένιας πειθαρχίας. Χωρὶς τὴν πειθαρχία αὐτὴ ποὺ σημαίνει ἄμεση ἐκτέλεση τῆς διαταγῆς τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητὴ δὲν μπορεῖ ὁ Δ.Σ.Ε. νὰ ἐκπληρώσει τὴν ἀποστολή του. Ὡρισμένοι ὅμως Πολιτικοὶ Ἐπίτροποι ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὴ λειτουργία τῶν Πολιτικῶν Ὀργανώσεων δὲν ἐπιμένουν στὴ στρατιωτικὴ πειθαρχία καὶ συζητᾶνε τὶς διαταγές. Δὲν καταλαβαίνουν τὴ σχέση ἀνάμεσα στὴ δημοκρατία καὶ τὴν πειθαρχία. Γιὰ μᾶς στὸ Δ.Σ.Ε. ἡ πειθαρχία εἶναι συνειδητή, γι' αὐτὸ εἶναι καὶ ἀνώτερη μορφὴ πειθαρχίας. Ἡ δημοκρατία ὅμως σὲ μᾶς σημαίνει νὰ ἐφαρμόζουμε πιστὰ τὶς διαταγὲς καὶ ὄχι νὰ τὶς συζητᾶμε καὶ νὰ τὶς παραβιάζουμε. Αὐτὸ δὲν εἶναι δημοκρατία μὰ σάπιος φιλελευθερισμὸς ἀπαράδεχτος γιὰ τὸ Δ.Σ.Ε. Τέτοια δημοκρατία δὲν μᾶς χρειάζεται. Οἱ μαχητὲς νοιώθουν τὴν ἀνάγκη τῆς συνειδητῆς πειθαρχίας κι' αὐτὴ τὴν πειθαρχία καλλιεργοῦν οἱ Πολιτικοὶ Ἐπίτροποι. Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι κάτι ποὺ γίνεται, ἀπ' τὴ μιὰ μέρα στὴν ἄλλη, πρέπει διαρκῶς νὰ σηκώνει τοὺς μαχητὲς στὴν κατεύθυνση αὐτή. Οἱ διαταγὲς ὅμως θὰ ἐφαρμόζονται ὁπωσδήποτε. Διαφορετικὰ δὲν ἔχουμε στρατό. Χωρὶς σιδερένια πειθαρχία εἶπε κάποτε ὁ μεγάλος ΛΕΝΙΝ δὲ θὰ μπορέσουμε νὰ κρατήσουμε οὔτε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν ἐπανάστασή μας.

Ὁ Πολιτικὸς Ἐπίτροπος χρησιμοποιεῖ σωστὰ τὴν ἔντυπη προπαγάνδα καὶ ζύμωση. Στὸ Σοβιετικὸ Στρατό, στὰ χρόνια τοῦ πατριωτικοῦ πολέμου δεκάδες ἑκατομμύρια βιβλία, ἐφημερίδες, περιοδικά, πλακὰτ σὲ ἀδιάκοπο χείμαρρο ξεχύνονταν ἀπ' τὰ μετόπισθεν στὸ μέτωπο. Καὶ χρησιμοποιοῦσαν πλατειὰ τὸν κινηματογράφο, τὰ αὐτοκίνητα διαφώτισης, τὰ ραδιόφωνα, συναυλίες, θεατρικὲς παραστάσεις κλπ. Φυσικὰ ἐμεῖς, για την ὥρα, δὲν διαθέτουμε τὰ μέσα αὐτά. Ὅμως τὸ Γενικό μας Ἀρχηγεῖο, τὰ Ἀρχηγεῖα Περιοχῶν, βγάζουν στὸ τελευταῖο διάστημα ἀρκετὸ καὶ καλὸ διαφωτιστικὸ ὑλικὸ ὅπως ἡ «Ἐξόρμηση», ὁ «Δημοκρατικὸς Στρατός», Δελτία εἰδήσεων, μπροσοῦρες καὶ ἐπαναστατικὰ ρομάντζα (Βολοκολάμσκ, Τσαπάγιεφ, Ἀδελφοὶ Ἰγνάτιεφ, Πῶς δενότανε τ' ἀτσάλι, μιὰ ἀδάμαστη καρδιὰ καὶ ἄλλα) ποὺ πρέπει νὰ ἀποτελέσουν τὴν πνευματικὴ τροφὴ τῶν μαχητῶν μας καὶ νὰ γίνεται καλὰ ἡ ἀξιοποίησή τους. Ἰδιαίτερα νομίζουμε ὅτι σ' ὅλες τὶς μονάδες τοῦ Δ.Σ.Ε. πρέπει νὰ ὑπάρχει στὸ πρόγραμμά τους κάθε μέρα μιὰ ειδικὴ ὥρα ὅπου οἱ μαχητὲς θὰ διαβάζουν, θὰ μελετοῦν καὶ θὰ σχολιάζουν τὸ «Δελτίο εἰδήσεων».

Ὁ Πολιτικὸς Ἐπίτροπος προσέχει πάρα πολὺ τὶς δημοκρατικὲς συνελεύσεις. Ἡ βασικὴ πολιτικὴ ὀργάνωση ποὺ ἔχουμε μέσα στὸ Δ.Σ.Ε. εἶναι ἡ δημοκρατικὴ συνέλευση τῆς διμοιρίας. Ὁ Π.Ε. φροντίζει νὰ γίνονται τακτικὰ οἱ δημοκρατικὲς συνελεύσεις τῆς διμοιρίας, μὲ ζωντανὰ θέματα παρμένα ἀπ' τὴν καθημερινὴ ζωὴ καὶ δράση τῶν μαχητῶν ὅπου συζητιοῦνται μὲ βάση τὴν κριτικὴ καὶ αὐτοκριτικὴ ὅλα τὰ ζητήματα γιὰ τὴ ζωή, τὴν ἐκπαίδευση, τὴν πολεμικὴ ἐπίδοση, τὴ συμπεριφορὰ μαχητῶν καὶ στελεχῶν τὴν πειθαρχία καὶ τὴν περιφρούρηση τοῦ στρατοῦ μας. Δημοκρατικὲς συνελεύσεις πρέπει νὰ γίνονται καὶ στὴν πορεία, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιτρέπουν οἱ συνθῆκες, πρὶν ἀπ' τὴ μάχη καὶ μετὰ τὴ μάχη. Εἶναι τὸ καλύτερο σχολειὸ πολιτικῆς διαπαιδαγώγησης. Στὶς δημοκρατικὲς συνελεύσεις βγαίνουν στὸ φῶς ὅλες οἱ ἀδυναμίες μας. Στὶς δημοκρατικὲς συνελεύσεις ὁ μαχητὴς ἀνοίγει τὴν καρδιά του. Μὲ τὶς δημοκρατικὲς συνελεύσεις καὶ τὴ συμμετοχὴ ὅλων τῶν μαχητῶν γίνεται καλύτερα ἡ δουλειὰ τῆς ἐπαγρύπνησης καὶ περιφρούρησης τοῦ Δ.Σ.Ε.

Στὰ ζητήματα τῆς συμπεριφορᾶς ἀπέναντι στὸ διοικητή, ἀξιωματικοὺς καὶ μαχητὲς οἱ Π.Ε. πρέπει νὰ δίνουν τὸ παράδειγμα. Ἐδῶ θὰ σταθοῦμε κάπως περισσότερο. Ὡρισμένοι Πολιτικοὶ Ἐπίτροποι φέρονται μονοκόματα καὶ πληγώνουν τοὺς μαχητές μας. Ὅταν κάνει ἕνα λάθος ὁ μαχητὴς τὸν ὑποχρεώνουν πάντα νὰ τὸ λέει στὶς συνελεύσεις. Καὶ ὅταν ξεχνάει κανένα τοῦ τὸ ὑπενθυμίζουν! Συχνὰ ἀκοῦς στὶς συνελεύσεις: «Θεωρῶ ὑποχρέωσή μου νὰ κάνω τὴν αὐτοκριτική μου» καὶ κυττάει ὁ μαχητὴς πρὸς τὸ μέρος τοῦ Π.Ε. ἂν τὰ λέει καλά. Αὐτὸ δὲν εἶναι ἡ αὐτοκριτικὴ ποὺ θέλουμε ἐμεῖς, εἶναι ἡ «κατὰ παραγγελίαν» καὶ ὄχι πηγαία αὐτοκριτική, ποὺ βγαίνει ἀπ' τὴ συναισθηση τοῦ σφάλματος ἀδυναμίας καὶ ποὺ δείχνει τὴν ἀπόφαση τοῦ μαχητὴ νὰ τὸ ξεπεράσει καὶ νὰ διορθωθεῖ. Ὁ μαχητὴς δὲ βρίσκει πάντα στὸ πρόσωπο τοῦ Π.Ε. τὸ στοργικὸ πατέρα, ποὺ ἐνδιαφέρεται γι' αὐτόν, τὸν βοηθὰ νὰ ξεπερνᾶ τὶς δυσκολίες καὶ νὰ διορθώνει τὶς ἀδυναμίες του. Ὁ Π.Ε. δὲν

είναι μόνο καθοδηγητής μά προπαντός πατέρας, άδερφός, σύντροφος καί φίλος τοῦ μαχητή, πού ξέρει τίς σκέψεις, τίς λαχτάρες καί τούς καϋμούς του, τά ζητήματα πού τόν άπασχολοῦν καί τόν έμψυχώνει μέ τό παράδειγμά του. Ώρισμένοι Πολιτικοί Έπίτροποι φέρνονται άσχημα άκόμα καί άπέναντι στούς διοικητές τους. Κάνουν τόν πολύξερο, θέλουν νά περάσουν πάνω άπό τό κεφάλι τοῦ διοικητή, έπεμβαίνουν στή δουλειά του καί κάνουν ζημιά. Ύπάρχουν περιπτώσεις πού ό Π.Ε. κάνει άψυχολόγητες ένέργειες όπως π.χ. ένας Π.Ε. «ξεκαθάρισε» τό περιβάλλον τοῦ διοικητή του, διώχνοντας ώρισμένο πρόσωπο άπ' τήν όμάδα διοίκησης χωρίς νάχει τό δικαίωμα. Ό Π.Ε. είναι ό άμεσος βοηθός τοῦ διοικητή καί πρέπει μέ τή δουλιά καί τη συμπεριφορά του νά τόν βοηθᾶ γιά νά πραγματοποιεῖ, κατά τόν καλύτερο τρόπο, τήν άποστολή του.

Ό Π.Ε. προσέχοντας τήν όλη πολιτική δουλιά μέσα στό Δ.Σ.Ε. πρέπει νά παίρνει ξεχωριστά μέτρα γιά τέτοιους τομείς δουλιάς, όπωςστίς γυναῖκες, στούς νέους, στίς μειονότητες. Οί γυναῖκες καί οί νέοι όπως καί οί σλαβομακεδόνες πολεμᾶν παλληκαρίσια στο Δ.Σ.Ε. καί έχουν άκόμα νά δώσουν πολλά. Χρειάζεται όμως ειδική πολιτική δουλιά σ' αύτούς καί ανάδειξη στελεχῶν γυναικῶν καί σλαβομακεδόνων. Στις μάχες στην περιοχή Γρεβενῶν 7—10 Μάη έπεσαν ήρωϊκά οί άνθυπολοχαγίνες Βέτα Καλαϊτζίδου καί Περιστέρα Βλάχου καί οί σλαβομακεδονες πολέμησαν σάν τά λιοντάρια. Δέ μιλᾶμε γιά τα τάγματα τῆς νεολαίας γιατί αύτά είναι πραγματικά άπαράμιλλα στόν ήρωϊσμό καί τήν αύτοθυσία. Αύτά πρέπει νά τά παίρνει ύπόψη του ό Π.Ε. καί μέ τή δουλιά του να χρησιμοποιεῖ καλύτερα στον πόλεμο τη γυναίκα, τό νέο, τό σλαβομακεδόνα.

* * *

Είπαμε πιό πάνω ότι έχουμε πολλά παραδείγματα καλῆς μά καί κακῆς δουλιᾶς Πολιτικῶν Έπιτρόπων. Έχουμε Π.Ε. πού μπήκαν στό νόημα τῆς άποστολής τους, κατάλαβαν πώς τό βασικό στή δουλιά τους είναι νά δουλεύουν μέ τούς άνθρώπους, νά ένδιαφέρονται γιά τούς άνθρώπους, νά τους προετοιμάζουν ήθικά—πολιτικά. Οί Π.Ε. αύτοί βελτιώνονται συνεχῶς καί θά γίνουν ύπόδειγμα Π.Ε. Δέν άναφέρουμε όνόματα. Τούς ξέρουν πολύ καλά οί μαχητές στίς μονάδες πού ύπηρετοῦν. Έχουμε όμως καί Π.Ε. πού δέν έβγαλαν τίς παληές κακές συνήθειες (αύτοϊκανοποίηση, ραχατλίκι, στρατοκρατική συμπεριφορά κλπ.) καί ό έγωϊσμός δέν τούς άφήνει νά προσαρμοστοῦν, στά καινούργια τους καθήκοντα. Αύτοί άν έγκαιρα δέν διορθωθοῦν θά φέρουν ζημιά στό Δ.Σ.Ε.

Χρειάζεται όμως νά βοηθήσουμε περισσότερο όλους τούς Π.Ε. ίδιως τούς Π.Ε. στούς λόχους καί διμοιρίες γιά νά μποροῦν νά κάνουν καλύτερα τή δουλιά τους. Παρακάτω ύποδείχνουμε μερικούς πραχτικούς τρόπους γιά τούς Π.Ε. Άρχηγείων. Περιοχῶν. Ταξιαρχιῶν.

α) Μιά μεγάλη μονάδα τοῦ Δ.Σ.Ε. οργάνωσε σέ τρεῖς σειρές, δεκαήμερο φροντιστήριο γιά τούς Π.Ε. ταγμάτων καί λόχων. Οί ίδιοι οί Π.Ε. μέ την καθοδήγηση τῆς μονάδας, έπεξεργάστηκαν τέτοια θέματα, όπως ό λαϊκός έπαναστατικός χαραχτήρας τοῦ Δ.Σ.Ε., ό ρόλος καί τά καθήκοντα τοῦ Π.Ε., οί άδυναμίες πού παρουσιάζονται στή δουλειά τους, ό Π.Ε. καί τά προβλήματα όργάνωσης, έφοδιασμοῦ, όπλισμοῦ καί ύγειονομικής κατάστασης, πειθαρχία καί δημοκρατία. Ή έπαγρύπνηση στό Δ.Σ.Ε., συμπεράσματα άπ' τίς μάχες Κόνιτσας Μετσόβου κ.λ.π. μέ πολύ καλά άποτελέσματα. Αύτός ό τρόπος τῆς βοήθειας μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ καί άπο άλλα Άρχηγεῖα.

β) Άλλη μονάδα κάνει συχνά συσκέψεις Πολιτικῶν Έπιτρόπων μέ τή συμμετοχή τῶν Στρατιωτικῶν Διοικητῶν όπου συζητιοῦνται μέ πνεῦμα συντροφικό καί κατανόηση όλα τά προβλήματα τῆς μονάδας, γίνεται σωστή κριτική στά λάθη καί τίς άδυναμίες πού παρουσιάζονται καί συγκεντρώνεται ή προσοχή τῶν πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν στελεχῶν στούς κεντρικούς μας στόχους—καθήκοντα. Στη μονάδα αύτή γίνονται τέτοιες συσκέψεις καί λίγες ώρες πρίν τή μάχη όπου ό διοικητής άναλύει τίς διαταγές καί δίνει πραχτικές όδηγίες γιά τήν καλύτερη έφαρμογή τους. Φυσικά δέν συζητᾶνε άν είναι σωστή ή όχι ή διαταγή (αύτό είναι άπαράδεχτο γιά το Δ.Σ.Ε.), άλλά λύνουν τά στελέχη τίς άπορίες τους, άνταλάσσουν τήν πεῖρα τους καί έξοπλίζονται μέ όλα τά έφόδια γιά νά κάνουν πράξη τή διαταγή.

γ) Σέ τρίτη μονάδα ό Π.Ε. τοῦ Άρχηγείου Περιοχῆς συνεργάζεται τακτικά μέ τούς Π.Ε. Ταξιαρχιῶν, λόχων καί ταγμάτων. Τούς δίνει πολύπλευρη βοήθεια (π.χ. τούς βοηθᾶ νά όργανώσουν καλύτερα τή δουλιά τους, νά δείχνουν περισσότερη στοργή καί ένδιαφέρον γιά τούς μαχητές, γιά τήν άνάγκη νά άφομοιώσουν τήν πραχτική τοῦ λαϊκοῦ—έπαναστατικοῦ στρατοῦ κ.λ.π.). Έκεῖνο πού προσέχει περισσότερο είναι ό έλεγχος πάνω στήν πραγμα-

Ο ΛΟΧΑΓΟΣ ΣΤΟ Δ.Σ.Ε.

Σ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ, συνταγματάρχη πυροβολικοῦ

Ὁ λοχαγὸς Διοικητὴς λόχου τοῦ Δ.Σ.Ε. εἶναι διαλεχτὸς λαϊκὸς ἀγωνιστής. Ἀπὸ ἁπλὸς μαχητὴς ἀναδείχτηκε μέσα στὶς σκληρὲς δοκιμασίες, σὲ ἀξιωματικὸ τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ. Γέννημα καὶ θρέμμα τοῦ λαοῦ μας, στὸν ὁποῖον τρέφει τὴ μεγαλύτερη ἀγάπη καὶ ἀφοσίωση, παλεύει ἀκούραστα μὲ βαθειὰ πίστη καὶ ἀπέραντη αἰσιοδοξία, γιὰ τὴ λευτεριὰ καὶ ἀνεξαρτησία τῆς πατρίδας. Αἰσθάνεται φλογερὸ μῖσος πρὸς τοὺς ξένους καταχτητὲς καὶ τοὺς ντόπιους φασίστες λακέδες τους.

Στὴν πορεία τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ πολέμου ἀπόχτησε ὅλες τὶς ἀρετὲς καὶ τὶς ἀπαραίτητες τεχνικὲς γνώσεις γιὰ ἕνα λαϊκὸ στρατιωτικὸ διοικητή. Ἡ θέση του στὸ Δημοκρατικὸ Στρατὸ εἶναι πολὺ ὑπεύθυνη καὶ τιμητική. Ἀποτελεῖ τὸν πιὸ βασικὸ κρίκο τῆς ἁλυσίδας τοῦ διοικητικοῦ μηχανισμοῦ, ποὺ συνδέει τὴν ἀνώτατη Διοίκηση μὲ τὴ μάζα τῶν μαχητῶν. Στὴ ζωντανή του καθοδήγηση ἐνσαρκώνονται ὅλες οἱ σκέψεις καὶ οἱ διαταγὲς τῆς ἀνώτατης Διοίκησης καὶ αὐτὸς κινητοποιεῖ ἄμεσα τοὺς μαχητὲς γιὰ τὴν πραγματοποίηση, τῆς θέλησης, τοῦ σχεδίου τῆς Διοίκησης. Ἡ συμβολή του στὸ ἔργο τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ εἶναι ἀποφασιστική, γιατὶ αὐτὸς κρατᾶ τὸν παλμὸ τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσης τῶν μαχητῶν μας.

Ὁ λοχαγὸς Διοικητὴς λόχου ποὺ στέκεται πραγματικὰ στὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του, ἀφιερώνει ὅλες του τὶς δυνάμεις στὴν ὁλόπλευρη προετοιμασία τοῦ λόχου του γιὰ τὴ μάχη. Φιλοδοξεῖ νὰ ἔχει πάντα τὸ καλύτερο τμῆμα στὴν πειθαρχία καὶ συνοχή, τὸ πιὸ ἄρτια ἐκπαιδευμένο σὲ ὅλες τὶς μορφὲς τοῦ ἀγώνα, πρῶτο στὴ γενικὴ πολεμικὴ ἐπίδοση. Προσπαθεῖ νὰ ἔρχεται πρῶτος ὁ λόχος του στὴν καλὴ στρατιωτικὴ παράσταση, πρῶτος στὴν πορεία, πρῶτος στὴ μάχη, πρῶτος στὸ τραγούδι καὶ τὸ χορό, πρῶτος στὶς καλὲς σχέσεις μὲ τὸ λαό.

Φροντίζει ἀκούραστα καθημερινὰ νὰ παρακολουθεῖ ἀπὸ κοντά, νὰ μελετᾶ προσεχτικὰ καὶ διαρκῶς νὰ ἐκπαιδεύει τὰ στελέχη τοῦ λόχου του. Ξέρει καλὰ καὶ ἀπ' ὅλες τὶς πλευρὲς τοὺς διμοιρίτες καὶ τοὺς ὁμαδάρχες του, διαπιστώνει προσωπικὰ τὶς ξεχωριστὲς ἱκανότητες τοῦ καθένα, καθὼς καὶ τὶς ἐλλείψεις καὶ ἀδυναμίες τους. Προσπαθεῖ νὰ ξέρει λ.χ. ποιὸς διμοιρίτης εἴτε ὁμαδάρχης μπορεῖ νὰ κάνει τὴν καλύτερη ἀναγνώριση, ποιὸς διευθύνει μὲ περισσότερη τέχνη στὴ μάχη, ποιὸς εἶναι ὁ πιὸ τολμηρὸς στοὺς ἐπιθετικοὺς ἑλιγμοὺς καὶ τὶς διεισδύσεις, ποιὸς εἶναι ὁ πιὸ σταθερὸς στὴν ἄμυνα, ποιὸς εἶναι πιὸ μάστορας στὸν ἀγώνα σὲ κατωκημένο τόπο. Ἀκόμα ποιὸς ἀπὸ τὰ στελέχη τοῦ λόχου εἶναι ὁ καλύτερος ἐκπαιδευτής, ποιὸς ὁ περισσότερο ἀγαπητὸς ἀπ' τοὺς μαχητές, ποιὸς κινεῖ τὴ διμοιρία ἢ τὴν ὁμάδα μὲ περισσότερη γρηγοράδα, ποιὸς δείχνει τὴ μεγαλύτερη ἀφοσίωση στὸ καθῆκον.

Ἔτσι ξέροντας ἕναν ἕναν τοὺς διμοιρίτες καὶ ὁμαδάρχες στὸ λόχο του, σωστὰ θὰ μοιράζει κάθε φορὰ τὶς διάφορες ἀποστολές, ἀνάλογα μὲ τὶς ξεχωριστὲς ἱκανότητες τοῦ καθένα καὶ ἡ βοήθειά του θὰ εἶναι πάντα συγκεκριμμένη καὶ ἀποτελεσματική. γιατὶ θὰ στρέφεται κυρίως σὲ κεῖνα τὰ σημεῖα ποὺ ὁ καθένας θἆναι ἀδύνατος.

Μὲ ἐξαιρετικὴ φροντίδα καὶ προσοχὴ διαλέγει

τοποίηση τῶν διαταγῶν, ἔλεγχος ζωντανὸς δημιουργικὸς ποὺ ἐξετάζει τοὺς τρόπους καὶ τὶς μέθοδες γιὰ την καλύτερη πραγματοποίηση τῶν διαταγῶν.

Ὑπάρχουν πολλοὶ τρόποι γιὰ νὰ βοηθήσουμε τοὺς Πολιτικοὺς Ἐπιτρόπους. Μποροῦμε νὰ τοὺς ἐφοδιάσουμε μὲ τὸ απαραίτητο μορφωτικὸ ὑλικὸ (βιβλία, ἄρθρα κλπ. για τη δουλιά τοῦ Π. Ε. στοὺς στρατούς τῶν Λ. Δημοκρατιῶν, εἴτε γενικώτερα πολιτικα οργανωτικα ἄρθρα), να τοὺς βοηθήσουμε μὲ τὴν ἐκλαΐκευση τῆς καλῆς δουλιᾶς τῶν Π. Ε. και το χτύπημα τῶν ἀδυναμιῶν ποὺ παρουσιάζουν κλπ. Θα πρέπει ὅμως καὶ οἱ ἴδιοι να προσέχουν τον ἑαυτό τους, νὰ τον συνηθίζουν σ' ὅλες τὶς δυσκολίες τοῦ ἀγώνα, να γίνονται παράδειγμα γιὰ μίμηση, νὰ αὐτοελέγχουν τὸν ἑαυτό τους. Γιὰ νὰ μπορεῖ ὁ Π. Ε. νὰ βοηθᾶ τοὺς ἄλλους πρέπει πρῶτα ὁ ἴδιος νὰ μαστορέψει τὸν ἑαυτό του, νὰ ξεπερνᾶ τὶς ἀδυναμίες του, νὰ μαθαίνει ἀπ' τὰ λάθη του, νὰ χρησιμοποιεῖ δημιουργικὰ τὴν πεῖρα του, νὰ βλέπει πάντα μπρός, νὰ μὴν ξεχνᾶ τὴν ἀποστολή του, τὴν ἠθικο-πολιτικὴ προετοιμασία τοῦ ΔΣΕ για τη μαχη και τη νικη. Ὁ Π. Ε. μὲ τη δουλιά του και τη βοήθεια ποὺ θὰ δώσει στὸ στρατιωτικὸ διοικητη θὰ κάνει πραγματικότητα τὴν παλλαϊκὴ πολεμικὴ κινητοποίηση ποὺ γράφει στη σημαία της: ΟΛΟΙ ΣΤ' ΑΡΜΑΤΑ, ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ

τὸν ἀντικαταστάτη του καὶ διαρκῶς τὸν προετοιμάζει, ἔτσι ποὺ ἅμα ἀπουσιάσει αὐτὸς προσωρινὰ εἴτε τεθεῖ ἐκτὸς μάχης, νὰ εἶναι σίγουρος πὼς τὸ τμῆμα του θὰ συνεχίσει μὲ τὸν ἴδιο ρυθμὸ τὴν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς του. Συνεχῶς ψάχνει μέσα στὸ λόχο του γιὰ νὰ βρεῖ ἀνάμεσα στοὺς καλύτερους μαχητές, ἐκείνους ποὺ μποροῦν νὰ ἀναδειχτοῦν σὲ στελέχη καὶ παίρνει ὅλα τὰ μέτρα γιὰ νὰ τοὺς προωθήσει γρήγορα. Σὲ καμμιὰ περίπτωση δὲν ἀκολουθεῖ τὸν εὔκολο δρόμο, νὰ ζητᾶ στελέχη ἀπ' τὴν ἀνώτερή του διοίκηση. Ἕνα τέτοιο λαμπρὸ παράδειγμα, ἀξιοποίησης τοῦ πολύτιμου θησαυροῦ ποὺ ἀποτελοῦν οἱ μαχητὲς μας, μᾶς ἔδωσε ὁ ἀξέχαστος λοχαγὸς Σαλταπίδας, ποὺ γι' αὐτὸ καὶ γιὰ τὶς ἄλλες ἐξαιρετικὲς πράξεις του πῆρε τιμητικὴ προαγωγὴ ἀπὸ τὸ Γενικὸ Ἀρχηγεῖο τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ. Μέσα σὲ μικρὸ σχετικὰ χρονικὸ διάστημα ἀνέδειξε στὸ λόχο του 6 λοχαγούς, 12 διμοιρίτες καὶ πολλὲς δεκάδες ὁμαδάρχες. Τέτοια καλὰ παραδείγματα ἔχουμε πολλὰ στὸ Δημοκρατικὸ Στρατό, ὅπου οἱ χιλιάδες τὰ κατώτερα στρατιωτικά μας στελέχη ἀναδείχτηκαν μὲ τὴ φροντίδα καὶ τὴ βοήθεια τῶν λοχαγῶν μας. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ περιπτώσεις λοχαγῶν ποὺ δὲν προσέχουν ὅσο πρέπει τὰ στελέχη τους. Ἕνας τέτοιος λοχαγός μας δὲν εἶχε μελετήσει καλὰ τὶς ἱκανότητες ἑνὸς βοηθοῦ διμοιρίτη. Σὲ μιὰ ἐπιχείρηση ποὺ ἡ νίκη ἦταν σίγουρη, τραυματίστηκε βαρειὰ στὸ κρίσιμο σημεῖο τῆς μάχης ὁ διμοιρίτης αὐτῆς τῆς διμοιρίας καὶ ὁ ἀντικαταστάτης του δὲν μπόρεσε νὰ πιάσει τὴν κατάσταση. Ἡ ἐπιτυχία μᾶς ξέφυγε καὶ πάθαμε ζημιές. Ἕνας ἄλλος λοχαγός μας στὴ Ρούμελη ἀνέθεσε σὲ μιὰ ἐπιθετικὴ ἐνέργεια, τὴ σοβαρότερη ἀποστολὴ στὸν πιὸ ἀνίκανο διμοιρίτη ποὺ ἀποδείχτηκε καὶ δειλός. Ἂν τὸν ἤξερε καλὰ θὰ ἔστελνε ἀσφαλῶς σὲ κεῖνο τὸ σημεῖο τὸν καλύτερο διμοιρίτη του.

Ὁ λοχαγὸς Διοικητὴς λόχου ποὺ ἔχει συνείδηση τοῦ ρόλου του σὰ διοικητής, καθημερινὰ σφυρηλατεῖ τοὺς δεσμούς του μὲ τοὺς μαχητές, ὁλοένα στερεώνει καὶ δυναμώνει τὴν πειθαρχία καὶ τὴ συνοχὴ στὸ τμῆμα του. Μέσα στὸ λόχο του, καλλιεργεῖ μεθοδικὰ τὴν ἡρωϊκὴ παράδοση, ἐκλαϊκεύοντας τοὺς ἡρωϊκοὺς μαχητὲς καὶ στελέχη καὶ προσπαθεῖ αὐτὸς πρῶτος νὰ συγκεντρώνει σταθερὰ ὅλα ἐκεῖνα τὰ προσόντα ποὺ θέλει νὰ ἔχει τὸ τμῆμα του. Ζεῖ διαρκῶς μαζὶ μὲ τοὺς μαχητὲς καὶ ἀκούραστα φροντίζει γιὰ τὴν τροφή τους, γιὰ τὸ ντύσιμό τους, γιὰ τὴν ψυχαγωγία τους. Προσπαθεῖ συνεχῶς νὰ τοὺς ἀνεβάζει στρατιωτικοτεχνικά, ἠθικο-πολιτικά. Τοὺς παρακολουθεῖ ἀπὸ κοντά, ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴ ζωή τους καὶ τὰ ἰδιαίτερα ζητήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸν καθένα χωριστά, τοὺς ξέρει καλά. Ἔχει ὑπόψη του λ.χ. ποιὸς σκοπεύει καλά, ποιὸς ρίχνει μακρυὰ καὶ εὔστοχα τὴ χειροβομβίδα, ποιὸς εἶναι τολμηρός, ποιὸς εἶναι διστακτικός, ποιὸς εἶναι πολὺ ἔξυπνος, πολὺ ἐργατικός, ποιὸς γκρινιάζει διαρκῶς, ποιὸς εἶναι ἀνήμπορος κλπ.

Φροντίζει νὰ γίνεται στὸ λόχο του σωστὴ κατανομὴ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν ἀποστολῶν, δίκαια νὰ ἀπονέμονται οἱ ἠθικὲς ἀμοιβές, νὰ κρίνονται ἀντικειμενικὰ τὰ πάθη καὶ τὰ παραπτώματα, ἀμερόληπτα νὰ ἐπιβάλλονται οἱ κυρώσεις. Θεωρεῖ τὴ ζωὴ τῶν μαχητῶν σὰν τὸ πιὸ πολύτιμο κεφάλαιο τοῦ λόχου καὶ χωρὶς νὰ διστάζει νὰ δώσει θυσίες ὅπου καὶ ὅταν χρειάζεται, προσέχει ὅσο μπορεῖ νὰ τὶς ἀποφεύγει ὅταν εἶναι ἄσκοπες καὶ περιττές. Ἰδιαίτερα φροντίζει γιὰ τοὺς ἀρρώστους, μὰ περισσότερο ἀκόμα γιὰ τοὺς τραυματίες του. Σὲ καμμιὰ περίπτωση δὲν ἀφίνει τραυματία νὰ πέσει στὰ χέρια τοῦ ἐχθροῦ. Δὲν χάνει εὐκαιρία νὰ τοὺς ἐπισκεφτεῖ προσωπικὰ στὸ ἀναρρωτήριο ἢ τὸ νοσοκομεῖο, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιτρέπουν οἱ συνθῆκες.

Μὲ μιὰ λέξη αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶναι ὁ καλύτερος μαχητὴς τοῦ λόχου του, ὁ ἀγαπητὸς φίλος καὶ ἀδελφὸς γιὰ τὸν κάθε μαχητή, ὁ πραγματικὸς σύντροφος καὶ καθοδηγητής. Ξέρει νὰ εἶναι ἀδιάλλαχτος, αὐστηρὸς στὴν τήρηση τοῦ κανονισμοῦ, νὰ ἐπιμένει ἀνένδοτα στὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν, προβάλλει ὅμως τὸ προσωπικό του παράδειγμα στὴν αὐταπάρνηση, στὸν ἡρωϊσμό, στὴν ἀντοχή, στὴν ἀφοσίωση, στὸ καθῆκον.

Μέσα στὸ Δημοκρατικὸ Στρατὸ ἔχουμε πάρα πολλὰ παραδείγματα τέτοιων λοχαγῶν, ποὺ ἔχουν τὴν πιὸ στενὴ ἐπαφὴ μὲ τὰ τμήματά τους, ποὺ ἐμπνέουν τὴ μεγαλύτερη συμπάθεια καὶ ἐμπιστοσύνη στοὺς μαχητές μας. Οἱ λοχαγοί μας αὐτοὶ ἐξασκοῦν πραγματικὰ μιὰ λαϊκο-ἐπαναστατικὴ στρατιωτικὴ διοίκηση.

Οἱ μαχητὲς π.χ. τοῦ λόχου Σαλταπίδα εἶχαν τέτοια ἐχτίμηση καὶ ἀγάπη στὸ λοχαγό τους, ποὺ ἦταν ἕτοιμοι κάθε στιγμὴ πρόθυμα νὰ τὸν ἀκολουθήσουν στὴν πιὸ ἐπικίνδυνη ἀποστολή. Ὅταν αὐτὸς ἔπεσε ἡρωϊκὰ στὸ πεδίο τῆς μάχης, οἱ μαχητές του τιμώντας τὴ μνήμη του ζήτησαν ἀπὸ τὸ Γενικὸ Ἀρχηγεῖο νὰ πάρει ὁ λόχος τους τὸ ὄνομα τοῦ ἀγαπημένου διοικητῆ. Πολλοὶ ἀπ' τοὺς σημερινούς ἀνώτερους διοικητὲς τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ ἦταν τέτοιοι καλοὶ λοχαγοὶ ἀγαπητοὶ στοὺς ἄνδρες τους. Ἕνας λοχαγός μας ὁ Ἀχιλέας Πιστόλας, πέρασε μὲ τὴν πλάτη του τριάντα ἐξαντλημένους ἄοπλους ἀπὸ τὸν Ἀλιάκμονα. Ἕνας ἄλλος κάτω ἀπὸ τὰ καταιγιστικὰ πυρὰ τοῦ ἐχθροῦ μετέφερε πιὸ πίσω ἕναν βαριὰ τραυματία ἀπὸ τὴν πρώτη γραμμή. Μὲ τέτοιες πράξεις κερδίζει κανεὶς τὴν ψυχὴ τῶν μαχητῶν, δένεται ἀδιάρρηχτα μαζί τους. Ἔχουμε περιπτώσεις ποὺ τέτοιοι καλοὶ διοικητὲς μικρῶν τμημάτων μπόρεσαν νὰ ξεπεράσουν σκληρὲς δοκιμασίες, ἀποκομμένοι ἀπ' τὴ μονάδα τους καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἑβδομάδες χωρὶς φαΐ καὶ μὲ ἐλάχιστα πυρομαχικά, ἄνοιξαν δρόμο ἀνάμεσα στὶς ἐχθρικὲς γραμμὲς καὶ ἐβγῆκαν ἀκέραιο τὸ τμῆμα τους, πειθαρχημένο καὶ ἕτοιμο γιὰ μάχη, στὸν προορισμό του.

Ὁ λοχαγὸς Διοικητὴς λόχου καταλαβαίνει ὅτι κοντὰ στὸν ἡρωϊσμὸ τῶν μαχητῶν τοῦ λόχου του, ἀποφασιστικὸ ρόλο παίζουν στὴ μάχη καὶ τὰ πυρὰ τῶν ὅπλων του. Γι' αὐτὸ προσπαθεῖ νὰ δια-

τηρεῖ τὸν ὁπλισμὸ σὲ καλὴ κατάσταση καὶ καθημερινὰ κάνει ἔλεγχο αὐστηρὸ γιὰ νὰ βεβαιωθεῖ ὅτι εἶναι καθαρὰ τὰ ὅπλα τοῦ λόχου, ὅτι λειτουργοῦν κανονικά, ὅτι ξέρουν οἱ μαχητὲς καὶ τὰ στελέχη σωστὰ νὰ τὰ χρησιμοποιοῦν. Σὲ καμμιὰ περίπτωση δὲν ἐπιτρέπει στὸν ἑαυτό του ἢ τὰ στελέχη του, νὰ λὲν ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἐπιχείρηση ποὺ ἀπότυχε «δὲν ἔπεσε τὸ φυλάκιο γιατὶ δὲ λειτούργησε τὸ πίατ, εἴχαμε ἀφλογιστίες στὰ βλήματα ὅλμου, ἔπαθε ἐμπλοκὴ τὸ ὁπλοπολυβόλο κλπ.». Στὸ ζήτημα τοῦ ὁπλισμοῦ χρειάζεται περισσότερη προσοχή, γιατὶ πολλὰ ὅπλα μας εἶχαν ἀχρηστευθεῖ ἀπὸ τὶς λάσπες καὶ τὶς σκουριές, ἀπὸ ἀδικαιολόγητα σπασίματα καὶ στραβώματα. Στὶς Σέρρες σὲ μιὰ ἐκστρατεία τοῦ ἐχθροῦ ἕνα τμῆμα ἔπαθε σοβαρὲς ζημιές, γιατὶ δὲ λειτούργησαν ἀρκετὰ ὁπλοπολυβόλα, ἡμιαυτόματα καὶ ντουφέκια. Τὴν εὐθύνη ἀκέραια τὴ φέρνει ὁ διοικητὴς τοῦ τμήματος ποὺ δὲν ἔκανε τὴν ἐπιθεώρηση στὰ ὅπλα του, δὲν τὰ δοκίμασε ἀπὸ πρίν.

Ὁ καλὸς Διοικητὴς λόχου ἔχει πάντα ἕτοιμο τὸ τμῆμα του γιὰ κίνηση, ἕτοιμο γιὰ μάχη. Κάνει αὐστηρὸ ἔλεγχο γιὰ τὶς ἀπουσίες τῶν μαχητῶν, ἀπαιτεῖ ὅσοι πηγαίνουν σὲ ἀποστολὲς νὰ γυρίζουν μέσα στὴν προθεσμία, δὲν ἐπιτρέπει στοὺς διμοιρίτες νὰ στείλουν τοὺς ἄντρες ἐδῶ καὶ κεῖ γιὰ μικροδουλειές. Κινητοποιεῖ κάθε φορὰ ὅλη τὴν παραταχτὴ του δύναμη γιὰ τὴν ἐκπαίδευση, γιὰ τὴ δουλειά, γιὰ τὴ μάχη. Ἔχοντας ὑπόψη του ὅτι ὁ ἐχθρὸς διαθέτει μιὰ σοβαρὴ ἀριθμητικὴ ὑπεροχὴ φροντίζει νὰ μὴ λείπει τὴν ὥρα τῆς μάχης οὔτε ἕνα ντουφέκι χωρὶς σοβαρὸ λόγο. Ἕνα λαμπρὸ παράδειγμα τέτοιας καλῆς κινητοποίησης τῶν δυνάμεών μας, μᾶς ἔδωσε πρὶν ἀπὸ καιρὸ ἕνας διοικητὴς τμήματος στὴν Ἀνατ. Μακεδονία. Σὲ μιὰ κρίσιμη στιγμή, ποὺ ἡ πίεση τοῦ ἐχθροῦ εἶχε φτάσει στὸ κατακόρυφο, συγκρότησε ὁλόκληρο λόχο ἀπὸ τοὺς ἐλαφρὰ ἄρρωστους καὶ τραυματίες, ἀπὸ τοὺς ἄντρες τῶν συνεργείων, ἀπὸ τοὺς ἡμιονηγοὺς καὶ ἄλλους μαχητὲς τῶν βοηθητικῶν σχηματισμῶν. Ὁ λόχος αὐτὸς κράτησε ἕνα σοβαρὸ ὕψωμα καὶ αὐτὸ πολὺ συνέβαλε στὴν τελικὴ ἐπιτυχία.

Ὁ καλὸς Διοικητὴς λόχου, δὲν ἀφίνει οὔτε στιγμὴ νὰ περάσει μέρα καὶ νύχτα, ποὺ νὰ μὴν ἐκπαιδεύει τὸ τμῆμα του. Ξέροντας τὶς ἐλλείψεις τοῦ λόχου του γενικὰ καὶ ξεχωριστὰ τοῦ κάθε διμοιρίτη ἢ ὁμαδάρχη, διαρκῶς συμπληρώνει τὴ στρατιωτική τους κατάρτιση. Αὐτὸς ὁ ἴδιος διαρκῶς προσαρμόζει τὴν πεῖρα του στὶς καινούργιες συνθῆκες, μελετᾶ καθημερινὰ τὴν ταχτικὴ τοῦ ἐχθροῦ, λύνει τὶς ἀπορίες του μὲ τὴ βοήθεια τῆς ἀνώτερης Διοίκησης.

Τὴν ὥρα τῆς μάχης ὁ λοχαγὸς διοικεῖ τὸ λόχο του, συντονίζει τὶς κινήσεις τῶν διμοιριῶν του καὶ τὰ πυρά τους καὶ δὲ γίνεται σύνδεσμος ἢ ἁπλὸς μαχητής. Μελετᾶ ψύχραιμα καὶ γρήγορα τὴν κατάσταση κάθε στιγμὴ ὅπως παρουσιάζεται, προσπαθεῖ νὰ νοιώσει τὶς προθέσεις τοῦ ἐχθροῦ καὶ δίνει τὶς διαταγὲς ποὺ πρέπει. Κάθε φορὰ βρίσκεται πιὸ κοντὰ στὴ διμοιρία ποὺ ἔχει τὴ σοβαρώτερη ἀποστολὴ καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ προσανατολίζει καὶ τὴν ἐφεδρεία του. Ποτὲ δὲν ξεχνάει ὅτι εἶναι ὁ διοικητὴς τοῦ λόχου καὶ ὄχι ἁπλὸς μαχητής.

Ξέρει ὅτι γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ διοικήσει πραγματικὰ στὴ διάρκεια τῆς μάχης πρέπει νὰ διατηρεῖ σύνδεσμο μὲ τὶς διμοιρίες του καὶ τὸ τάγμα. Γι' αὐτὸ δὲ σταματᾶ καθόλου νὰ μελετᾶ καὶ νὰ ἐπεξεργάζεται πραχτικοὺς τρόπους, γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς σύνδεσης, παίρνει ὅλα τὰ μέτρα ποὺ χρειάζονται στὴν προετοιμασία τῆς κάθε ἐπιχείρησης. Ὁ ἴδιος φροντίζει νὰ συνδέεται διαρκῶς μὲ τὸ τάγμα του, νὰ ἐνημερώνει κάθε στιγμὴ τὴ διοίκησή του γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς κατάστασης. Ἀκόμα δὲν ξεχνᾶ ὅτι πρέπει σὲ ὅλες τὶς φάσεις τοῦ ἀγώνα νὰ κρατᾶ στὰ χέρια του ἐφεδρεία γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ τὴ ρίχνει στὴ μάχη τὴν κατάλληλη στιγμή.

Στὸ ἄρθρο αὐτὸ δίνουμε μιὰ πολὺ συνοπτικὴ εἰκόνα γιὰ τὰ καθήκοντα τοῦ λοχαγοῦ διοικητὴ λόχου, γιὰ τὸ σοβαρὸ ρόλο ποὺ παίζει στὸ Δημοκρατικὸ Στρατό. Πρέπει νὰ τονιστεῖ ἄλλη μιὰ φορὰ ὅτι ὁ λοχαγὸς σὰν διοικητὴς εἶναι ὁ ἄμεσος καθοδηγητὴς τῶν μαχητῶν μας. Μὲ τὶς ἐνέργειές του, μὲ τὴν προσωπικότητά του, βάζει τὴ σφραγίδα του στὴν πολεμικὴ δράση τοῦ στρατοῦ μας. Οἱ λοχαγοὶ τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἔξοχες πολεμικὲς ἀρετὲς τοῦ ἀφοσιωμένου καὶ ἡρωϊκοῦ λαϊκοῦ ἀγωνιστή, διαθέτουν στὸ σύνολό τους μιὰ πλούσια πεῖρα πολεμική. Ὑστεροῦν ὅμως, ἄλλοι λίγο καὶ ἄλλοι περισσότερο, ἀπὸ τὴν καθαρὰ στρατιωτικοτεχνικὴ πλευρά. Αὐτὸ παρουσιάζεται πιὸ ἔντονα στὶς δυσκολώτερες μορφὲς τοῦ ἀγώνα ὅπως π.χ. στὴν ἐπίθεση σὲ ὀργανωμένη τοποθεσία ἢ σὲ κατωχημένο τόπο, στὸν ὑποχωρητικὸ ἑλιγμὸ κ.λ.π. Οἱ ταγματάρχες μας, οἱ ταξίαρχοι, οἱ ἀνώτεροι διοικητὲς γενικά, πρέπει νὰ δώσουν ἰδιαίτερη προσοχὴ στοὺς λοχαγούς μας. Νὰ τοὺς βοηθήσουν πραχτικά, ἐπίμονα, μεθοδικὰ στὰ σημεῖα ἐκεῖνα ποὺ εἶναι ἀκόμα ἀδύνατοι. Ἡ καλὴ πολεμικὴ ἐπίδοση τῶν λοχαγῶν κρίνει σὲ μεγάλο βαθμὸ γιὰ τὴν ἐπιτυχία. Τὸ τάγμα, ἡ ταξιαρχία, τὸ Ἀρχηγεῖο, ἐφόσον θὰ ἔχουν ἐξασφαλίσει καλοὺς διοικητὲς λόχων στὰ τμήματά τους, μποροῦν ἀσφαλῶς νὰ εἶναι αἰσιόδοξοι γιὰ τὴν πολεμικὴ δράση στὸν τομέα τους. Ἡ καλὴ ἐχτέλεση τοῦ σχεδίου ἐπιχειρήσεων, θὰ ἐξαρτηθεῖ κατὰ κύριο λόγο ἀπὸ τὴν ἱκανότητα τῶν λοχαγῶν νὰ διηγήσουν σωστὰ τοὺς ἄντρες στὴ μάχη γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ σκοποῦ.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΑΧΤΙΚΗΣ

ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΙ ΕΛΙΓΜΟΙ

ΓΕΡ. ΜΑΛΤΕΖΟΥ, συνταγματάρχη πεζικοΰ

«...Βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα γιά τήν ταχτική μας πρέπει νάναι ό έλιγμός, ή άδιάκοπη κίνηση, ό αίφνιδιασμός...».— Ν. Ζαχαριάδη. (βλέπε το άρθρο Λαϊκός Έπαναστατικός Στρατός, άριθ. 4 Σελ. 107).

Ό Δημοκρατικός Στρατός στήν πορεία τής άνάπτυξής του, σέ σκληρή καί άδιάκοπη πάλη ένάντια στό μοναρχοφασιστικό στρατό, πιό όλιγάριθμος καί μέ πιο έλλειπή μέσα, γιά ν' άποφύγει συντριφτικό χτύπημα σέ μάχη έκ παρατάξεως έφάρμοσε τήν τακτική τών έπιθετικών έλιγμών, τής άδιάκοπης κίνησης καί τοΰ αίφνιδιασμοΰ. Όπλισμένοι οί μαχητές τοΰ Δ. Σ. μέ άνώτερο ήθικό, μέ τήν πεποίθηση στή νίκη, μπορεσαν νά άντέξουν στην πείνα, στίς κακουχίες καί στίς πιό σκληρές συνθήκες, νά δώσουν συντριφτικά χτυπήματα στόν έχθρό καί νά δημιουργήσουν τό σημερινό ήρωϊκό Δημοκρατικό μας Στρατο πού είναι έγγύηση γιά τήν άπελευθέρωση τοΰ λαοΰ. Μέ τήν όλόπλευρη λαϊκή ύποστήριξη ό Δ. Σ. νίκησε τίς δυσκολίες, ματαίωσε καί ματαιώνει τά σχέδια τοΰ μοναρχοφασιστικοΰ έπιτελείου καί τών Άμερικανο-Άγγλων καθοδηγητών του.

Οί κυριώτερες μορφές έπιθετικοΰ έλιγμοΰ πού έφάρμοσε μέχρι σήμερα ό Δ. Σ. καί πού άποδείχτηκαν στήν πράξη οί πιό σωστές είναι: 1) Τοπικοί έλιγμοί σέ καθωρισμένο χώρο μέ κύριο γνώρισμα τήν άντάρτικη τακτική, 2) Έπιθετικές διεισδύσεις στό έσωτερικό τών έχθροκρατούμενων περιοχών, 3) Έλιγμός μέ τή μορφή τής διείσδυσης στά διάκενα καί μετόπισθεν τής έχθρικής διάταξης μέ τό μεγαλύτερο μέρος της δύναμης, μακρυά άπο τό έπίκεντρο τών ένεργειών τοΰ έχθροΰ, γιά τό χτύπημα τών μέσων έφοδιασμοΰ του καί τών κέντρων του καί 4) Έλιγμός μέ τή μορφή της αντεπίθεσης σέ μιά προκαθωρισμένη κατεύθυνση μέ τή μεγαλύτερη δυνατή συγκέντρωση δυνάμεων καί μέσων στην κατεύθυνση αύτή.

Ή άφομοίωση τής πείρας τής ταχτικής τών έλιγμών πού έφαρμοσε μέχρι σήμερα ό Δημοκρατικός Στρατός έπιβάλλεται, ίδιαίτερα σήμερα πού άντιμετωπίζουμε τή δεύτερη έκστρατεία τοΰ μοναρχοφασιστικοΰ στρατοΰ.

Πρώτη περίπτωση.

Στήν πρώτη περίοδο τής δράσης καί άνάπτυξής τους οί ένοπλες όμάδες τών καταδιωκομένων, τά χωριστά συγκροτήματα, τά περιφερειακά Άρχηγεία καί όταν άκόμα δημιουργήθηκαν τά τάγματα (χειμώνας τοΰ 1946-47) καί άκόμα στή διάρκεια τοΰ μεγαλύτερου μέρους τής περσινής έκστρατείας τοΰ έχθροΰ έφάρμοσαν τήν ταχτική τών τοπικών έπιθετικών έλιγμών στούς χώρους τους. Στήν περίοδο αύτή τά τμήματα δέν μπορούσαν νά κρατάνε μιά εύθυγραμμισμένη καί μέ βάθος διάταξη, νά έλέγχουν σταθερά μέ τόν τρόπο αύτό τό χώρο τους καί μέ βάση τό χώρο αύτό νά κάνουν έπιθετικές έξορμήσεις. Γιά τούς ίδιους λόγους στίς έκστρατείες τοΰ έχθροΰ δέν ήταν σωστό νά σκεφτοΰν νά δώσουν παρατεταμένη μάχη έκ παρατάξεως καί μέ τή σκέψη νά κρατήσουν όπωσδήποτε έναν όρισμένο χώρο.

Στήν άρχική περίοδο τά κύρια χαρακτηριστικά τής ταχτικής τών άνταρτών ήταν: ***ταχύτητα—διαρκής κίνηση—αίφνιδιασμός—ένέδρα καί σαμποτάζ.*** Μέ τόν τρόπο αύτό οί όλιγάριθμες όμάδες τών καταδιωκομένων γίνονταν άσύλληπτες καί πετύχαιναν στίς περισσότερες φορές τον αίφνιδιασμό. Ή ένέδρα καί τό σαμποτάζ ήταν ή κλασσική μέθοδος έπιθετικής δράσης. Μέ όλονύκτιες πορείες μέσα άπο τά κατσάβραχα, μέ τό σούτ τοΰ Άρχηγοΰ ή τό κουδουνάκι, μέ τό άθόρυβο λημέριασμα οί άντάρτες γλυστροΰσαν άπο «κλοιούς» τών μοναρχοφασιστών καί περνοΰσαν πίσω τους, χτυποΰσαν τά μεταγωγικά τους, αύτοκίνητα στούς δρόμους, τά κέντρα τους. Κλασσικό παράδειγμα τέτοιας ταχτικής είναι ό τρόπος πού άντιμετώπισαν οί άντάρτες τήν έκστρατεία τών μοναρχοφασιστών το Νοέμβρη 1946 στό Άντιχάσια. Ένώ ό κύριος όγκος πέρασε μέσω Άμάρμπεη προς Ν. Όλυμπο, έλαφρό τμήμα μπαίνει

μέσα στή Δεσκάτη μέ άποτέλεσμα νά γυρίσουν πίσω τά τμήματα τοῦ ἐχθροῦ πού κινήθηκαν ἀπό Δεσκάτη πρός Ἀντιχάσια. Μέ τήν κίνηση τοῦ ἐχθροῦ πρός Ν. Ὄλυμπο ὁ κύριος ὄγκος τῶν ἀνταρτῶν ξαναγυρίζει στά Ἀντιχάσια πού ἀραίωσε ἡ ἐχθρική διάταξη, χτυπᾶνε τόν ἐχθρό στον Κονισκό καί τόν διαλύουν καί ἔτσι ματαιώνεται ἡ πρώτη σοβαρή προσπάθεια τοῦ ἐχθροῦ.

Τήν τακτική αὐτή ἐφάρμοσαν καί ἐφαρμόζουν ὅλα τά τμήματα τοῦ Δ. Σ. πού δροῦν στούς μικρούς ὀρεινούς ὄγκους. Τά τμήματα αὐτά ἑλίσσονται στούς χώρους τους μέ ἐπιμονή καί ἐφαρμόζουν τήν ταχτική τοῦ ἀνταρτοπόλεμου μέ ἐπιτυχία, φθείρουν τίς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ καί ἀγκιστρώνουν σοβαρές δυνάμεις του γιά τήν προφύλαξη τῶν κέντρων του καί τῶν δρόμων ἐφοδιασμοῦ του.

Στή διάρκεια τῆς περσινῆς ἐκστρατείας οἱ διαταγές πού εἶχαν τά τμήματα αὐτά ἦταν νά ἑλίσσονται στό χῶρο τους καί σέ περίπτωση ἰσχυρῆς πίεσης ἔχουν τό δικαίωμα νά περάσουν τά 2|3 σέ γειτονικό χῶρο, καί τό 1|3 νά παραμείνει μέσα στό χῶρο καί νά ἑλιχθεῖ σ' αὐτόν. Ἡ ταχτική αὐτή ἐπιβάλλονταν. Ἡ ὁλοκληρωτική ἐγκατάλειψη τῆς Νευρούπολης, τοῦ Κόζιακα καί τῶν Χασίων μᾶς κόστισε πολύ. Τά τμήματα ὅταν θέλησαν νά ξαναμποῦνε στό χῶρο τους δέ μποροῦσαν νά ἔχουν οὔτε πληροφορίες, δέ βρῆκαν τρόφιμα καί ἀναγκάστηκαν νά φύγουν καί σ' ὁρισμένες περιπτώσεις μέ ἀνεπανόρθωτες ζημιές.

Σήμερα ὁ ἐχθρός ἀπόχτησε πεῖρα ἀπό τήν ταχτική μας τοῦ ἑλιγμοῦ. Μέ τά μέτρα πού πῆρε στήν ὕπαιθρο δυσκολεύει τήν τροφοδοσία τῶν τμημάτων μας. Ὅμως ἡ ἀνάγκη τοῦ νά μείνουν σ' ὅλους τούς ὀρεινούς ὄγκους ἔστω καί ἐλαφρά τμήματα μέ τή μορφή ἔστω τῶν σαμποτέρ ἐπιβάλλεται. Ἡ συγκέντρωση τῶν δυνάμεών μας σ' ἕνα χῶρο πού θά τοῦ ἔδινε τήν εὐχέρια νά ρίξει ὅλες του τίς δυνάμεις καί νά πετύχει ἀποφασιστικό χτύπημα εἶναι κάτι πού θά ἐπεδίωκε ὁ ἐχθρός.

Στίς σημερινές συνθῆκες ἐκτός ἀπό τήν ἀφομοίωση τῆς πείρας τῆς τακτικῆς τῶν ἑλιγμῶν ἀπό τήν ἴδια τή ζωή καί δράση, ἀπό μαχητές καί στελέχη τοῦ κάθε Περιφερειακοῦ Ἀρχηγείου, νά λυθοῦν ἀποφασιστικά τά ζητήματα τῆς ὀργανωτεχνικῆς προετοιμασίας, να μελετιεται γονιμα ἡ ταχτική τοῦ ἐχθροῦ στην κάθε ἐκστρατεία καί νά καθορίζεται μέ λεπτομέρειες τό σχέδιο ἀντιμετώπισης τῆς ἐκστρατείας τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ μελέτη πρέπει νά ἐπεχτείνεται καί σ' ὅλους τούς γειτονικούς ὀρεινούς ὄγκους, καί στούς κάμπους ἀκόμα, στίς πιό ἀπίθανες γιά τόν ἐχθρό κατευθύνσεις καί μέσα καί γύρω ἀπό τά κέντρα του γιά τήν περίπτωση ἀνάγκης ἑλιγμοῦ πρός τούς χώρους αὐτούς. Τό ποιοτικό ἀνέβασμα τοῦ τμήματος πρέπει νά εἶναι διαρκής φροντίδα τοῦ Διοικητή. Ἡ ἐνεδρευτική δράση, τό σαμποτάζ, οἱ αἰφνιδιαστικές ἐπιθέσεις θά πρέπει νά εἶναι τά χαρακτηριστικά γνωρίσματα τῆς ἐπιθετικῆς δράσης τῶν τμημάτων αὐτῶν. Ἡ πονηριά καί ἡ ἐφευρετικότητα μαχητῶν καί στελεχῶν μέ βάση τήν πεῖρα καί τίς κάθε φορά συνθῆκες, θά δώσει κάθε φορά καί τήν πιό σωστή λύση στά προβλήματα τῆς ταχτικῆς τῶν τοπικῶν ἑλιγμῶν μαζύ μέ τήν ἐπαναστατική κινητοποίηση τῶν σωματικῶν καί πνευματικῶν δυνάμεων στίς δύσκολες περιπτώσεις.

Περίπτωση δεύτερη.

Πέρασε ἡ ἐποχή τῆς πρώτης περιόδου πού μέ λίγες ντουφεκιές αἰφνιδιάζαμε τόν ἐχθρο καί τόν ἀναγκάζαμε νά παραδοθεῖ. Σήμερα ὁ ἐχθρός ταμπουρώθηκε στά ὀχυρά του καί λίγο πολύ ἔμαθε τήν ταχτική μας καί δέ μποροῦμε νά τόν αἰφνιδιάσουμε μόνον μέ τήν ἔννοια νά τόν πιάσουμε στόν ὕπνο. Ἐξ ἄλλου ἡ ζωή ἀπόδειξε ὅτι τό χτύπημα σέ ὀχυρωμένη τοποθεσία θέλει μεγάλη καί λεπτομερειακή προετοιμασία καί στοιχίζει σέ ἀπώλειες. Ἀντίθετα στήν κίνηση τά τμήματά μας χτυπᾶνε τόν ἐχθρό μέ ἀποτελέσματα πολύ μεγαλύτερα.

Ἡ διείσδυση στά διάκενα καί μετόπισθεν τῆς ἐχθρικῆς διάταξης πρέπει κατ' ἀρχήν νά ἔχει τήν ἔννοια τῆς «πρόκλησης». Νά ἀναγκάσουμε δηλαδή τόν ἐχθρό νά βγεῖ ἀπό τά ὀχυρά του, καί νά τόν χτυπήσουμε στήν κίνηση, νά ἐνεδρεύσουμε στούς δρόμους ἐφοδιασμοῦ του, νά τοῦ κάνουμε σαμποτάζ, ναρκοπόλεμο. Ἡ ταχτική αὐτή πρέπει νά συστηματοποιηθεῖ. Γιά σήμερα πρέπει νά ἀποτελεῖ τήν κλασική, μποροῦμε νά ποῦμε, μέθοδο ἐπιθετικῆς δράσης σέ μικρή καί μεγάλη κλίμακα, ἰδιαίτερα στήν περίοδο τῆς ἀμυντικῆς ἐγκατάστασης τοῦ ἐχθροῦ. Δέν ἀποκλείουμε φυσικά τό χτύπημα τῶν ὀχυρωμένων στόχων τοῦ ἐχθροῦ ὅταν ἐξασφαλίζονται οἱ μεγαλύτερες πιθανότητες ἐπιτυχίας.

Τό σύνθημά μας πρέπει νά εἶναι: ***Κανένα σαμποτάζ, καμμιά ναρκοθέτηση χωρίς νά ἐνεδρεύεται ἀπό μικρό ἤ μεγάλο τμῆμα.*** Ἀπό τα μεταγωγικά τοῦ ἐχθροῦ καί ἀπό τά αὐτοκίνητά του θά πάρουμε καί τρόφιμα καί παντοειδές ἄλλο ὑλικό. Ἡ ταχτική τῆς ἐνέδρας πρέπει νά μελετηθεῖ μέ βάση ὅλη την προηγούμενη πεῖρα. Ἡ ἐφεδρεία

κοντά στό χῶρο τῆς ἐνέδρας, προσανατολισμένη στην πιθανή κατεύθυνση, κίνηση τοῦ ἐχθροῦ θά ἐξασφαλίσει τήν ἐπιτυχία.

Ἡ ταχτική αὐτή τῶν διεισδύσεων καί ἐνέδρων στούς δρόμους ἐφοδιασμοῦ τοῦ ἐχθροῦ ἰσχύει καί στήν περίοδο τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ ἐχθροῦ μέ τις ἰδιομορφίες φυσικά πού παρουσιάζει ἡ κάθε περιοχή καί μέ τόν ὅρο οἱ ἀποστολές τῶν τμημάτων αὐτῶν νά εἶναι ὑποταγμένες στήν ἐξυπηρέτηση τοῦ γενικώτερου σχεδίου τοῦ διοικητή.

Περίπτωση τρίτη

Στήν περσινή ἐκστρατεία τοῦ ἐχθροῦ στό Γράμμο, τα τμήματα μας ἀφοῦ ἀμύνθηκαν σέ ἱκανοποιητικό βαθμό ἐλίχτηκαν μέ τό μεγαλύτερο μέρος τῆς δύναμης τους πρός Κόνιτσα—Ζαγόριο. Ἀποτέλεσμα τοῦ ἐλιγμοῦ αὐτοῦ καί τοῦ χτυπήματος στά Γρεβενά καί στή Φούρκα, να ἀνατραπεῖ ἡ διάταξη τοῦ ἐχθροῦ στούς ὀρεινούς ὄγκους Γραμμο καί Σμόλικα καί να μεγαλώσει ἡ ἐλεύθερη περιοχή στον κορμο τῆς βορειας Πίνδου.

Βασικά συμπεράσματα ἀπό τόν ἐλιγμό αὐτο εἶναι:

—Προτοῦ ἐκδηλωθεῖ ὁ ἐλιγμός εἶναι ἀπαραίτητο νά χτυπηθεῖ ὁ ἐχθρός ὥς την τελευταία δυνατότητα μέ ἐνεργητική ἄμυνα μέ σκοπό τη μεγαλύτερη δυνατη φθορά τῶν δυνάμεών του.

—Οἱ μονάδες ἐλιγμοῦ νά ἀποβλέπουν στο χτύπημα σοβαρῶν κέντρων τοῦ ἐχθροῦ πού δέ θά ἀφήσει ἀδιάφορο τόν ἐχθρό.

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἐλιγμοῦ ἐξαρτᾶται ἀπό ***τή μυστικότητα, τήν ταχύτητα στήν κίνηση, τήν καλή ὀργανωτεχνική προετοιμασία μέχρι τήν τελευταία λεπτομέρεια καί τόν παράλληλο συντονισμό τῆς δράσης τῶν ὑπόλοιπων σχηματισμῶν σέ μερική ἤ γενικώτερη κλίμακα.***

Στόν τομέα τῆς ὀργανωτεχνικῆς προετοιμασίας πρεπει νά προβλέπονται: α) ὀργάνωση τῶν πληροφοριῶν στόν ἄξονα ἐλιγμοῦ τόσο γιά τον ἐχθρό, ὅσο καί το ἔδαφος. Ἡ ἐκ τῶν προτέρων ἐγκατάσταση παρανομων σταθμῶν ἀσυρμάτου στό βαθος τοῦ ἄξονα αὐτοῦ, θά μᾶς ἐξυπηρετήσει πολύ στόν τομέα τῶν πληροφοριῶν. Φυσικά ἄν θά ὑπάρχουν τέτοιες δυνατότητες. β) τροφοδοσία. Μέ τά μέτρα πού πῆρε καί παίρνει ὁ ἐχθρός το πρόβλημα αὐτό πρέπει νά ἀπασχολήσει σοβαρά τίς Διοικήσεις. Εἶναι ἀπαραίτητο τά τμήματα νά εἶναι εφοδιασμένα ἀπό τό χῶρο τῆς ἐξόρμησης μέ ξηρά τροφή. Γιά τή διαδρομή νά ἐπισημαίνονται ἀπό πρίν οἱ χῶροι πού προσφέρονται γιά συγκέντρωση τροφίμων καί νά ὀργανώνονται ταχύτατα αἰφνιδιαστικές ἐπιχειρήσεις, ὄχι ὅμως σέ βάρος τοῦ σκοποῦ. γ) ἐξοικονόμηση ὁδηγῶν. Τόσο γιά τό ἀρχικό ἅλμα διείσδυσης, ὅσο καί στά μετέπειτα ἅλματα σοβαρά νά προβλέπεται τό ζήτημα αὐτό, ὕστερα ἀπό τά μέτρα ἐκκένωσης τοῦ πληθυσμοῦ πού παίρνει ὁ ἐχθρός. Ἡ κίνηση σέ ἄγνωστο ἔδαφος, τή νύχτα ὡς ἐπί τό πλεῖστον, μέ ἀνεπάρκεια χαρτῶν, χωρίς ὁδηγούς θά εἶναι πολύ δύσκολη καί θά ριψοκινδυνέψει ὅλη τήν ἐπιχείρηση. Στά τμήματα πληροφοριῶν πρέπει νά ἀνατίθεται αὐτό τό καθῆκον: Η λεπτομερειακή ὀργανωση αὐτῆς τῆς δουλειᾶς πού συνδέεται μέ τή δουλειά τῶν πληροφοριῶν γιά τόν ἐχθρό καί τό ἔδαφος πρέπει νά ἀνατίθεται στόν ἀξιωματικό πληροφοριῶν τῆς μονάδας.

Περίπτωση τέταρτη.

Τό χειμῶνα τοῦ 47 μέ τήν ἀντεπίθεση τῶν τμημάτων στό Νιτροῦζι καί τή διάλυση τοῦ 519 μοναρχοφασιστικοῦ τάγματος ματαιώθηκε ἡ προσπάθεια τοῦ ἐχθροῦ νά φτάσει στό Δωτσικό καί τή Βωβοῦσα. Φέτος τήν ἄνοιξη μέ τίς ἀντεπιθέσεις τῶν τμημάτων μας στήν Ἤπειρο ματαιώθηκε δυό φορές ἡ ἐκστρατεία τοῦ ἐχθροῦ στή Β.Δ. Ἤπειρο καί ειδικώτερα ἡ προσπάθειά του νά ἐκτοπίσει τά τμήματά μας ἀπό τόν ὀρεινό ὄγκο τῆς Μουργκάνας.

Καί στίς δύο περιπτώσεις οἱ ἀντεπιθέσεις ἔγιναν ἀφοῦ χτυπήθηκε ὁ ἐχθρός μέ ἐπίμονη ἐνεργητική ἄμυνα σ' ὅλο τό βάθος τοῦ χώρου κίνησής του ὥς τό σημεῖο πού καθορίστηκε γιά τήν ἐκδήλωση τῆς ἀντεπίθεσης. Ἀπο ἀνεπάρκεια ἐφεδρειῶν καί στίς δυό περιπτώσεις δέν ἔγινε μεγαλύτερη ἐκμετάλλευση σέ βάθος, κύκλωση καί ἐξόντωση ἀκόμα μεγαλύτερων σχηματισμῶν τοῦ ἐχθροῦ. Τά γενικά συμπερασματα τῆς ταχτικῆς αὐτῆς εἶναι:

—Ἡ διάταξη τῶν τμημάτων σέ χῶρο πού ἔχει γεωγραφική ἑνότητα πρέπει νά γίνεται μέ βάση την ἰδέα ἐπιθετικοῦ ἐλιγμοῦ μέ τή μορφή ἀντεπίθεσης σέ προκαθορισμένη κατεύθυνση καί προκαθορισμένο ἀντικειμενικό σκοπό. Πρός τήν κατεύθυνση αὐτή πρέπει νά συγκεντρώνονται ἀπ' ἀρχῆς ἤ στή διάρκεια τοῦ ὑποχωρητικοῦ ἀγῶνα οἱ μεγαλύτερες καί πιό κατάλληλες γιά ἐπιθετικό ἀγῶνα δυνάμεις καθώς καί τά ἰσχυρότερα μέσα πυρός. Αὐτά θα ἐξαρτηθεῖ ἀπό τήν ἔκταση, τό βάθος καί τη σημασία τοῦ κάθε χώρου καί τίς δυνάμεις πού διαθέτουμε.

—Γιά νά εἶναι ἀποτελεσματική ἡ ἀντεπίθεση καί ἡ πραγματοποίηση σέ βάθος τοῦ ἐλιγμοῦ εἶναι ἀναγκαῖο ὁ ἐχθρός νά χτυπηθεῖ σ' ὅλο τό βάθος τῆς κίνησης μέ συνδυασμό ἐνεδρευτικοῦ ἀγώνα ἐπίμονης

άμυνας μέ μικρές δυνάμεις σέ φύσει καί τέχνη όχυρές θέσεις. σαμποτάζ καί δράση ελεύθερων σκοπευτών στά μετόπισθεν τού άξονα κίνησης τών έχθρικών φαλάγγων, άμεσες άντεπιθέσεις διμοιριών καί λόχων καί τοπικές άντεπιθέσεις τάγματος καί ταξιαρχίας.

—Ἡ άμυνα σέ έδαφικά σημεία, φύσει καί τέχνη όχυρά, πού φράσσουν ύποχρεωτικές διαβάσεις ένδείκνυται, όταν παίρνονται όλα τά μέτρα έφοδιασμού σέ όπλισμό, πυρομαχικά καί τρόφιμα γιά παρατεταμένη άμυνα,έστω καί άν κυκλωθούν.

—Τόσο οί άμεσες καί τοπικές άντεπιθέσεις όσο καί ή τελική άντεπίθεση πρέπει νά έκδηλώνεται πρίν προλάβει ό έχθρός νά όχυρωθεί γερά τόσο στίς προχωρημένες θέσεις του όσο καί στίς πιό πίσω.

—Γιά κάθε άντεπίθεση καί ίδιαίτερα τήν τελική, άποφασιστική σημασία έχει ή όργάνωση ίσχυρής βάσης πυρός, ή αίφνιδιαστικήμαζική έκδήλωση τών πυρών όλων τών όπλων, ή διατήρηση τής έντασης τού πυρός μέχρι τό άλμα έφόδου καί ή ταχεία μετακίνηση τής βάσης πυρός στά διαδοχικά άλματα γιά τίς έπιθέσεις στό βάθος τής έχθρικής τοποθεσίας, παράλληλα ταχεία κίνηση τών τμημάτων έφόδου καί κίνηση τών κύριων δυνάμεων στά πλευρά καί τά νώτα τού έχθρού μέ σκοπό τήν κύκλωση ή αίχμαλωσία ή έξόντωσή του. Τά πυρά έγκλωβισμού πυροβολικού καί όλμων άπαγορεύουν τήν άφιξη έχθρικών ένισχύσεων καί έπιδρούν στήν έχθρική διοίκηση. Ἡ διείσδυση τμημάτων στό έσωτερικό τής έχθρικής διάταξης καί δημιουργία στηριγμάτων βοηθάει στή σύντομη άνατροπή τών τμημάτων πρώτης γραμμής.

—Οί έφεδρείες στή συνέχεια τής άντεπίθεσης πρέπει νά ρίχνονται στήν κατεύθυνση πού έγινε τό ρήγμα καί όπου τά τμήματα προχωρούν καί όχι έκεί πού καθηλώθηκαν άπό τά όργανωμένα πυρά τής έχθρικής άμυνας.

—Μεγάλη σημασία έχει ή όργάνωση τής άντιαεροπορικής άμυνας μέ ειδικά συγκροτήματα πολυβόλων ή όπλοπολυβόλων πού νά καλύπτουν μέ πυρά τό χώρο ένέργειας τών τμημάτων έπίθεσης γιά τήν προστασία της άπό τήν άεροπορία.

—Δουλειά τού ταγματάρχη είναι νά προωθεί τή βάση πυρός μέ ταχύτητα στόν πρώτο άντικειμενικό σκοπό πού καταλήφθηκε γιά τήν ύποστήριξη νέας έπίθεσης στό έσωτερικό τής τοποθεσίας. Ἀπό τήν ύποχρέωση αύτή δέν άπαλλάσσεται τό πυροβολικό πού πρέπει νά προωθείται τολμηρά.

—Ἡ ταχύτητα καί ή έπιμονή θά παίξουν άποφασιστικό ρόλο στήν έπιτυχία τών άντεπιθέσεων γιά έκμετάλλευση τής έπιτυχίας σέ βάθος.

Μιλήσαμε γιά τέσσερες μορφές έπιθετικών έλιγμών πού έφάρμοσε μέχρι τώρα ό Δημοκρατικός Στρατός. Οί δυό τελευταίες άφορούν κυρίως άμυντικό—έπιθετικούς έλιγμούς στήν περίοδο τών έκστρατειών τού έχθρού, ή δεύτερη καθαρά έπιθετικές ένέργειες στήν περίοδο τής άμυντικής του έγκατάστασης καί ή πρώτη συνδυασμό καί τών δυό καί στίς δύο περιπτώσεις ίδιαίτερα στούς μικρούς όρεινούς όγκους πού δρούν τμήματα τών άρχηγείων περιφερειών μέ τίς ξεχωριστές άποστολές πού έχουν. Ὁ ξεχωρισμός τών έπιθετικών έλιγμών σέ τέσσερες μορφές δέ σημαίνει ξεχωριστή ύπαρξή τους στήν άλφα ή βήτα έπιχείρηση. Στοιχεία τού κάθε έλιγμού ύπάρχουν στήν κάθε μάχη καί κάθε έπιχείρηση. Ὁ λογικός συνδυασμός όλων τών μορφών στήν κάθε μάχη στήν κάθε μικρή ή μεγάλη έπιχείρηση μέ βάση τό συσχετισμό τών δυνάμεων καί μέσων καί τήν γενικώτερη άποστολή θά δώσει καί τή σωστή λύση.

ΤΟ ΑΝΤΑΡΤΙΚΟ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ

Τοῦ συν. Ν. ΜΠΕΛΟΓΙΑΝΝΗ

῾Ο Δημ. Στρατὸς στὴν Πελοπόννησο ἀντρώθηκε κάτω ἀπὸ ἐξαιρετικὰ δύσκολες συνθῆκες, πιὸ δύσκολες ἴσως ἀπ᾽ αὐτὲς ποὺ συνάντησαν οἱ ἄλλες περιοχὲς τῆς χώρας.

Μιὰ πρώτη δυσκολία στεκόταν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Μωρηᾶς ἦταν ἀπὸ παληὰ τὸ πιὸ γερὸ κάστρο τῆς ἀντίδρασης καὶ τοῦ φυλοκρατικοῦ παλαιοκομματισμοῦ, καὶ τὸ λαϊκο-δημοκρατικὸ κίνημα, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση ἀπὸ τοὺς Γερμανούς, παρ᾽ ὅλο του τὸ πλάτος, δὲν εἶχε ἀκόμη κατοχτήσει ἀποφασιστικὰ τὴν πλειοψηφία τοῦ λαοῦ. Ἐμπόδιο σ᾽ αὐτὸ εἶχαν σταθεῖ καὶ ὁρισμένες ἀδικαιολόγητες ὑπερβασιες, ποὺ διαπράχτηκαν στὴ διάρκεια τῆς κατοχῆς.

Ἄλλη δυσκολία βρισκόταν στὸ ὅτι μὲ τὴ μεταβαρκιζιανὴ τρομοκρατία ὅλα τὰ ζωντανὰ καὶ δυναμικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὰ περισσότερα χωριὰ κι᾽ ἀπὸ ἀρκετὲς πολιτεῖες σηκώθηκαν κι᾽ ἔφυγαν για την Ἀθήνα, (πάνω ἀπὸ 15.000), ἀφίνοντας πέρα για πέρα ἐλεύθερο τὸ πεδίο δράσης στὶς συμμορίες τῶν λησταρχων, ποὺ μαζὶ με τοὺς ἐνόπλους φανατικοὺς χίτες καὶ τοὺς ὑπόλοιπους ἐξοπλισμένους δεξιοὺς τῶν χωριῶν, ἔφταναν τις 12.000.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἀντάρτικου στην Πελοπόννησο σταθηκε στὴν ἀρχη κάπως δύσκολη καὶ βασανιστική. Οἱ πρῶτοι ἔνοπλοι καταδιωκόμενοι βασικὰ εἴχανε ν᾽ ἀντιμετωπίσουν δυὸ μεγάλα προβλήματα. Τὸ πρόβλημα τῆς συμφιλίωσης μὲ τοὺς φιλήσυχους δεξιοὺς καὶ τῆς ἀπομόνωσης τῶν τρομοκρατῶν, καὶ τὸ πρόβλημα τῆς στρατολογίας.

Μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι καὶ τὰ δυὸ μπῆκαν ἐξαρχῆς σὲ σχετικὰ καλὸ δρόμο.

Στὸ ζήτημα τῆς συμφιλίωσης ἔλειψαν οἱ αὐταπάτες, σχετικὰ μὲ τὸν τρόπο τῆς πραγματοποίησής της ἐκείνη τὴν ἐποχή. Το Σεπτέμβρη τοῦ 46 ἕνα συγκρότημα ἀνταρτῶν κύκλωσε ξαφνικὰ τὸ μεσημέρι ἕνα χωριὸ τῆς Μεγαλούπολης κι᾽ ἔπιασε ὅλους σχεδὸν τοὺς ἐνόπλους. Ἀφοῦ τοὺς πῆρε τα ὅπλα, συγκέντρωσε ὅλους τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ, δήλωσε ὅτι δὲν πρόκειται νὰ πειράξει κανένα ἂν ζήσουν ἥσυχοι καὶ μονοιασμένοι καὶ πάψουν νάναι ὄργανα τῶν ἐχθρῶν τοῦ λαοῦ, κι᾽ ὕστερα μπροστὰ σ᾽ ὅλους ἔσπασε τὰ ὅπλα ποὺ εἶχαν παραδώσει οἱ δεξιοί. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο αἰφνιδιάστηκαν μέσα σὲ λίγες μέρες ἀρκετὰ ἐξοπλισμένα χωριὰ σὲ διάφορες περιφέρειες τῆς Πελοποννήσου. Ἀλλοῦ χωρὶς ἀντίσταση κι᾽ ἀλλοῦ μὲ μικροαντίσταση, ἀφοπλίστηκαν ὅλα, χωρὶς νὰ τιμωρηθοῦν οὔτε ἐκεῖνοι ποὺ ἀντιστάθηκαν.

Ἡ τέτοια ταχτικὴ εἶχε μεγάλον ἀντίχτυπο στὶς χιλιάδες τῶν ἐνόπλων δεξιῶν, ποὺ οὐσιαστικὰ ἐξουδετερώθηκαν. Ἀκόμα κι᾽ ἀρκετοὶ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ μὲ τὴν ἐμφάνιση τῶν πρώτων ὁμάδων μας εἶχαν ἀπὸ φόβο καταφύγει στὶς πολιτεῖες, ἀρχίσανε νὰ ξαναγυρίζουν στὰ χωριά τους. Ἔτσι ἀπομονώθηκαν οἱ συμμορίες τῶν τρομοκρατῶν κι᾽ ὁ ἀγώνας τώρα ἐνάντιά τους μπορεῖ νὰ ἦταν ἀκόμα πολὺ σκληρός, ἀλλὰ πάντως ἦταν πιὸ εὔκολος ἀπὸ πρῶτα, ὅταν οἱ συμμορίες στηρίζονταν στὴ μάζα τῶν ἐνόπλων δεξιῶν καὶ λίγο-πολὺ καὶ τῶν ἀόπλων. Τέλος ἡ ἐξόντωση τοῦ Κατσαρέα ὑποχρέωσε τοὺς περισσότερους ληστὲς νὰ κλειστοῦν μέσα στὶς πολιτεῖες.

Γιὰ τὴ λύση τοῦ προβλήματος τῆς στρατολογίας ἀποφασιστικὸ βῆμα στάθηκε τὸ χτύπημα τῆς Σπάρτης καὶ ἡ ἀπελευθέρωση τῶν λαϊκῶν ἀγωνιστῶν. Ἀπὸ τὴν περίοδο αὐτὴ τὰ τμήματα τοῦ Δ. Σ. στὴν Πελοπόννησο ἀντρώνονται κι᾽ ἀρχίζουνε νὰ σημειώνουν μιὰ σειρὰ ἀξιόλογες ἐπιτυχίες, ποὺ κυριολεχτικὰ ἀναστάτωσαν τοὺς μοναρχοφασίστες καὶ τ᾽ ἀφεντικά τους. Ποῦ ὀφείλονται αὐτὲς οἱ ἐπιτυχίες;

* * *

Μιὰ κύρια αἰτία γι᾽ αὐτὲς τὶς ἐπιτυχίες εἶναι ἡ σωστὴ ταχτικὴ ποὺ ἀκολούθησε τὸ ἀντάρτικο στὴν Πελοπόννησο. Ἡ ταχτικὴ αὐτὴ εἶναι καλὰ προσαρμοσμένη στὶς τοπικὲς συνθῆκες καὶ ἰδιομορφίες καὶ στηρίζεται στὴν ἀδιάκοπη κίνηση, τον ἑλιγμὸ καὶ τὸν αἰφνιδιασμὸ τοῦ ἀντιπάλου. Ἀντὶ νὰ κολλήσουν κάπου καὶ νὰ τοὺς βρίσκει ὅταν θέλει ἐκεῖ ὁ ἐχθρός, κινοῦνται καὶ διεισδύουν ἀδιάκοπα στὶς πιὸ μεγάλες ἐχθρικὲς περιοχές, ὑποχρεώνοντας τὸν ἐχθρὸ να τρέχει λαχανιασμένος ἀπὸ πίσω τους.

Ἄλλο χαραχτηριστικὸ τῆς ταχτικῆς τοῦ ἀντάρτικου στην Πελοπόννησο εἶναι ἡ προσεχτικὴ ἐκλογὴ τοῦ στόχου καὶ ἡ συγ-

κέντρωση πάνω σ' αὐτὸν τῆς πιό γερῆς καὶ καλὰ ὀργανωμένης κρουστικῆς δύναμης, ποὺ μποροῦνε νὰ διαθέσουν. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἀποτυχίες τους, ἀκόμα καὶ σὲ κατοικημένους τόπους, εἶναι ἀσήμαντες.

Ἐπίσης τρίτο χαραχτηριστικὸ τῆς ταχτικῆς τους εἶναι ἡ μαζικὴ ἐνέδρα. Στὸν πόλεμο ποὺ κάνουμε σήμερα ἡ ἐνέδρα στὰ χέρια μας ἀποτελεῖ ἕνα γερὸ ὅπλο καὶ οἱ δυνατότητες ποὔχουμε σ' ὅλες τὶς περιοχὲς τῆς Ἑλλάδας εἶναι πολὺ μεγάλες. Μὲ τὴν ἐνέδρα, ὅταν τὴ συνδυάσεις καὶ μὲ καλὰ μέτρα ἀσφάλειας, προξενεῖς στὸν ἐχθρὸ μεγάλη φθορὰ καὶ παίρνεις λάφυρα, χωρὶς νἄχεις ποτὲ σοβαρὲς ἀπώλειες. Παρ' ὅλα αὐτὰ μέχρι σήμερα πολλὲς μονάδες μας ὑποτίμησαν πολὺ αὐτὴ τὴ μορφὴ πολέμου. Ἀντίθετα στὴν Πελοπόννησο μπαίνει στὴν πρώτη γραμμή. Ἐκεῖ τὰ τμήματά μας πολλὲς φορὲς λουφάζουν μὲ πεῖσμα καὶ ὑπομονὴ δυὸ καὶ τρεῖς μέρες πάνω ἀπὸ τὴ δημοσιά, τὸ ὑποχρεωτικὸ πέρασμα ἢ τὴ σιδηροδρομικὴ γραμμή, περιμένοντας νὰ φανεῖ ἡ μοναρχοφασιστικὴ φάλαγγα ἢ τὸ τραῖνο.

Τέλος κάτι ἄλλο ποὺ ἀξίζει ἰδιαίτερα νὰ τονιστεῖ εἶναι ἡ πονηριά. Επανειλημμένα σχηματισμοὶ ἀνταρτῶν μεταμφιέστηκαν σὲ χωροφύλακες κι' αἰφνιδίασαν τοὺς μοναρχοφασίστες μέρα μεσημέρι. Μιὰ ἄλλη φορὰ πῆραν ἕνα τηλέφωνο καὶ ἑνώνοντάς το μὲ τὸ τηλεγραφικὸ σύρμα στὸ δρόμο, πῆραν σύνδεση μὲ τὴν Τρίπολη. Ζήτησαν ἀμέσως δῆθεν βιαστικὰ τὴ διοίκηση χωροφυλακῆς, εἶπαν (αὐτὸς ποὺ τηλεφωνοῦσε), ὅτι εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Χ ἑνὸς γνωστοῦ χωριοῦ κι' ὅτι στὸ χωριό τους μπήκαν ἀντάρτες. Σὲ λίγο μερικὰ αὐτοκίνητα γεμάτα χωροφύλακες ξεκινοῦσαν ἀπὸ τὴν Τρίπολη βιαστικὰ—βιαστικὰ γιὰ ἐνίσχυση. Λίγο παραέξω τοὺς εἶχαν στήσει καρτέρι οἱ ἀντάρτες καὶ τοὺς περιποιήθηκαν ὅλους. Αὐτὸ τὸ φιάσκο τὄπαθαν ἀρκετὲς φορὲς οἱ μοναρχοφασίστες καὶ κατάντησε στὸ τέλος νὰ μὴν πιστεύουν κανένα, ποὺ τοὺς εἰδοποιοῦσε γιὰ μιὰ ἐμφάνιση τῶν ἀνταρτῶν, ἔστω κι' ἂν αὐτὴ ἦταν σωστή.

Τέτοια παραδείγματα θὰ μπορούσαμε ν' ἀναφέρουμε πάρα—πολλά.

* * *

Δεύτερη βασικὴ αἰτία γιὰ τὶς βαθειὲς καὶ γερὲς ρίζες ποὔπιασε τὸ ἀνταρτικὸ στὴν Πελοπόννησο εἶναι ἡ σωστὴ πολιτική του καὶ οἱ καλὲς σχέσεις του μὲ τὸ λαό. Δημιουργώντας ὅπου μποροῦσαν τὴ λαϊκὴ ἐξουσία καὶ συγχρόνως καίγοντας ὅπου μποροῦσαν μέσα στὶς φωλιὲς τοῦ ἐχθροῦ τὶς τράπεζες, ἐφορεῖες, ἀγρονομεῖα εἰρηνοδικεῖα, χωροφυλακὲς κ.λ.π. ποὺ τόσο τὰ μισεῖ ὁ κόσμος, ἔκαναν ὅλο τὸ λαὸ νὰ νοιώσει τὸ βαθύτερο λαϊκὸ ἐπαναστατικὸ περιεχόμενο τοῦ ἀγώνα μας καὶ νὰ τὸν βλέπει μὲ συμπάθεια.

Φροντίζουνε νὰ μὴν ἐπιβαρύνουν ἢ νὰ μὴ ζημιώνουν ἄσκοπα τὸ λαό. Πολλὲς φορὲς ἔτυχε σὲ αὐτοκίνητα ἢ σὲ τραῖνα νὰ πιάσουν μαζὶ μὲ τ' ἄλλα λάφυρα καὶ τὸ μοναρχοφασιστικὸ ταχυδρομεῖο. Μέσα στὴν ἀλληλογραφία βρέθηκαν καὶ ἐπιταγὲς ἢ δολλάρια, ποὔστελναν Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς σὲ φτωχοὺς συγγενεῖς τους. Αὐτὰ τὰ ξανάκλειναν σὲ καινούργιο φάκελλο καὶ φρόντιζανε νὰ τὰ στείλουν ταχυδρομικῶς στὸν παραλήπτη, ποὺ κατάπληχτος ἀλλὰ κι' εὐχαριστημένος ἔβλεπε νὰ πέρνει τὰ λεφτὰ μέσω τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ!

* * *

Μιλώντας ἐδῶ γιὰ τὰ θετικὰ σημεῖα τῆς δράσης τοῦ ἀντάρτικου στὸ Μωριᾶ, πρέπει ἐπίσης ἰδιαίτερα νὰ τονίσουμε τοὺς ἀδιάσπαστους δεσμούς, ποὺ σφυρηλατοῦνται ἀδιάκοπα ἀνάμεσα στὰ στελέχη καὶ τοὺς ἁπλοὺς μαχητές. Οἱ ἀντάρτες λατρεύουν τοὺς διοικητές τους, μοιράζονται μαζί τους καὶ τὶς χαρὲς καὶ τὶς λύπες τους. Κι' οἱ διοικητὲς δείχνουν μιὰ ἀπέραντη στοργὴ καὶ φροντίδα γιὰ τοὺς ἄντρες τους. Κάθε μαχητὴ τὸν θεωροῦν σὰν ἕνα πολύτιμο κεφάλαιο καὶ ἀνάμεσα στ' ἄλλα φροντίζουν ὥστε στὶς ἐπιχειρήσεις νἄχουν ὅσο τὸ δυνατὸ λιγώτερες ἀπώλειες.

* * *

Τὸ ἀντάρτικο στὴν Πελοπόννησο ἀντιμετωπίζει κι' αὐτὸ μεγάλες δυσκολίες στὰ πυρομαχικὰ καὶ στὸ ἐπιμελητειακό. Κάθε σφαῖρα γιὰ νὰ τὴ ρίξουν πρέπει νἆναι βέβαιοι ὅτι θὰ πάρουν ἀπὸ τὸν ἐχθρὸ τουλάχιστο μιὰ ἄλλη. Ὁ ἐχθρὸς γιὰ νὰ δικαιολογήσει κι' ἐκεῖ τὶς ἀποτυχίες του μιλάει, ὅπως παντοῦ, γιὰ ἔξωθεν ἐνίσχυση κλπ. Ὅμως στὶς διαταγὲς ἐπιχειρήσεων τῶν τμημάτων μας τῆς Πελοποννήσου θὰ συναντήσετε πάντοτε πρὸς τὸ τέλος καὶ δυὸ γραμμές, ποὺ γράφουν:

Ἀνεφοδιασμὸς σὲ πυρομαχικά: Ἀπὸ τὸν ἐχθρό.

Ἐπιμελητεία: Ἀπὸ τὸν ἐχθρό.

* * *

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι γιὰ τὰ τμήματά μας τῆς Πελοποννήσου οἱ δυσκολίες ὅσο πᾶνε καὶ γίνονται μεγαλύτερες. Τὸ γεγονὸς ὅμως ὅτι μέχρι σήμερα τὰ κατάφεραν καλά, γεννάει τὴ βεβαιότητα ὅτι καὶ τώρα θὰ τὰ καταφέρουν ἔτσι, ὥστε ν' ἀποτελοῦν μιὰ ἐξαιρετικὰ ὑπολογίσιμη δύναμη τοῦ Δ.Σ., ποὺ ἀδιάκοπα ἀναπτύσσεται καὶ κόντα στ' ἄλλα ξεκουρελιάζει καὶ τὰ μοναρχοφασιστικὰ παραμύθια γιὰ ἔξωθεν ἐνίσχυση κ.λ.π.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΣΚΟΠΕΥΤΕΣ

Τὸν τελευταῖο καιρὸ στὴ δράση τοῦ Δ.Σ. παρουσιάζεται ἕνας καινούργιος σοβαρὸς τομέας· Εἶναι ἡ δράση τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν. Μὲ ξεχωριστὸ ἐνδιαφέρον ὁ λαὸς καὶ οἱ μαχητὲς τοῦ Δ.Σ. παρακολουθοῦν τὰ χτυπήματα ποὺ ἀρχίζουν νὰ δίνουν στὸν ἐχθρὸ τὰ διαλεχτὰ παλληκάρια τοῦ Δ.Σ.Ε., οἱ ἐλεύθεροι σκοπευτές.

Τὸ θαρραλέο χτύπημα τοῦ ἀρχιεγκληματία ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης τῆς μοναρχοφασιστικῆς κυβέρνησης Λαδᾶ, ἀπ' τὸ νέο ἐργάτη Μουτσογιάννη στὴν καρδιὰ τῆς Ἀθήνας, συντάραξε ὁλόκληρο τὸ μοναρχοφασιστικὸ στρατόπεδο καὶ τοὺς ἀφέντες του, ἐμψύχωσε καὶ ἀναφτέρωσε τὸ λαό. Τὰ πρῶτα χτυπήματα τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν μέσα στὴ Θεσσαλονίκη ἐνάντια σ' ἐγκληματίες τῆς χωροφυλακῆς κι' ἡ ταραχὴ καὶ κινητοποίηση τῶν μοναρχοφασιστῶν ποὺ προξένησαν, ἡ ἐκτέλεση τοῦ βασανιστῆ τοῦ Ξυνοῦ Νεροῦ ταγματάρχη Μαθιουδάκη, ἀπ' τὸν ἐλεύθερο σκοπευτὴ Ματθαῖο Μπούλη καὶ τὴν ὁμάδα του, τὸ σκότωμα 2 ἀξιωματικῶν ἀπ' τὸ Ρουμελιώτη Καφτάνη, τὸ πέρασμα τοῦ ἐλεύθερου σκοπευτὴ Τσακμάκη, πίσω ἀπ' τὶς γραμμὲς τοῦ ἐχθροῦ, τὸ σκότωμα ἑνὸς φασίστα καὶ τὸ ἅρπαγμα 2 ὁπλοπολυβόλων κι' ἑνὸς ἀσύρματου, εἶναι ὁρισμένα ἀπ' τὰ πιὸ χαραχτηριστικὰ παραδείγματα τῆς πιὸ πρόσφατης δράσης τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν. Δείχνουν, πὼς ἐπιτυχημένα χτυπήματα τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν ἰσοδυναμοῦν μὲ τὸ κέρδισμα μιᾶς μικρῆς ἢ μεγάλης μάχης, κι' ἔχουν ἀκόμα βαθύτερο πολιτικὸ ἀντίχτυπο. Ὡστόσο τὰ χτυπήματα αὐτά, εἶναι μόνο τὰ πρῶτα σκοτεινὰ προμηνύματα γιὰ τοὺς μοναρχοφασίστες. Ἡ δράση τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν μόλις τώρα ἀρχίζει. Ἡ ἴδια ἡ πεῖρα μας, εἶναι ἀκόμα περιορισμένη πάνω σ' αὐτὸν τὸν καινούργιο τομέα. Σήμερα, τὸ πρῶτο ποὺ χρειάζεται εἶναι νὰ κατανοήσουν ὅλες οἱ διοικήσεις καὶ τὰ στελέχη τοῦ Δ.Σ. καὶ οἱ συνειδητοὶ λαϊκοὶ ἀγωνιστὲς στις πόλεις, τὴ γενικώτερη στρατηγικὴ σημασία τῆς δράσης τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν. Καὶ τὸ δεύτερο εἶναι νὰ ὀργανωθεῖ μὲ ἐπίμονη ἐπιλογή, ἄρτιο Σῶμα ἐλεύθερων σκοπευτῶν σὲ κάθε μεγάλη μονάδα, νὰ δοθεῖ σωστὸς προσανατολισμὸς στὴν δράση τους καὶ νὰ συνδυαστεῖ καὶ μὲ τὴ γενικώτερη δράση καὶ τὶς στρατηγικὲς ἐπιδιώξεις τοῦ Δ.Σ.Ε.

Ποιὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς δράσης τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν; Ὁ σκοπός τους εἶναι νὰ παραλύουν, ν' ἀποσυνθέτουν καὶ νὰ ἀναστατώνουν τὸν ἐχθρό, ὥς τα πιὸ βαθειὰ του μετόπισθεν, κι' ὥς τὶς πιὸ «ἐξασφαλισμένες» φωλιές του. Ν' ἀνοίξουν τὸ μέτωπο τῆς λευτεριᾶς καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας, σ' ὅλη τὴ χώρα, σ' ὅλες τὶς πόλεις καὶ τὰ κέντρα τοῦ ἐχθροῦ. Νὰ φέρνουν ἀδιάκοπη φθορὰ καὶ αἱμορραγία στὰ νευραλγικὰ σημεῖα τοῦ ἐχθροῦ. Νὰ φέρνουν σύγχιση στὶς μαχητικὲς δυνάμεις καὶ νὰ κατατρίβουν τὶς ἐφεδρεῖες του. Μ' ὁλόκληρη αὐτὴ τὴ δράση, νὰ σπάσουν τὰ νεῦρα καὶ τὸ ἠθικό, νὰ κάνουν τὸ βίο ἀβίωτο γιὰ τοὺς μοναρχοφασίστες, ἀπ' τὴν ἀγωνία καὶ τὰ ξαφνικὰ χτυπήματα καὶ νὰ ξεσηκώνουν τὸ ἀγωνιστικὸ φρόνημα καὶ τὴν πολεμικὴ διάθεση τοῦ λαοῦ.

Ἡ δράση αὐτὴ πρέπει ν' ἀναπτύσσεται μὲ τὴ μεγαλύτερη πρωτοβουλία κάθε ὁμάδας καὶ κάθε ἐλεύθερου σκοπευτὴ σὲ συνδυασμὸ πάντα, μὲ τὰ ταχτικὰ σχέδια τῶν μονάδων καὶ τὶς γενικώτερες στρατηγικὲς ἐπιδιώξεις τοῦ Δ.Σ.

* * *

Γιὰ νὰ πετύχουν τὴν ὑπεύθυνη αὐτὴ ἀποστολή, οἱ ἐλεύθεροι σκοπευτὲς νὰ μάθουν ποῦ πρέπει νὰ συγκεντρώνουν τὴν προσοχή τους, τί στόχους πρέπει νὰ διαλέγουν κάθε φορά. Τὰ δελτία δράσης τοῦ Δ.Σ. μιλοῦν συχνὰ γιὰ κόψιμο λίγων στύλων, ἐπιστράτευση 2-3 νέων, παρενόχληση φυλακίων κλπ. ἀπὸ ὁμάδες ἐλεύθερων σκοπευτῶν. Τέτοια δράση, δὲν ἔχει βασικὰ τὸ χαραχτῆρα ἐλευθεροσκοπευτικῆς δράσης. Οἱ ἐλεύθεροι σκοπευτές μας, πρέπει νὰ μάθουν νὰ χτυποῦν τὸν ἐχθρὸ στὰ κέντρα του, στοὺς Σταθμοὺς Διοίκησης τῶν μεγαλυτέρων μονάδων του, στὸ βάθος τῆς ἐχθρικῆς διάταξης. Νὰ σκοτώνουν διοικητὲς κι' ἄλλους ἀξιωματούχους τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ καὶ κράτους, ποὺ ἔχουν βουτηχτεῖ ὥς τὸ λαιμό, στὸ λαϊκὸ αἷμα. Σὰν τὸ Λαδᾶ καὶ σὰν τὸ Μαθιουδάκη, ὑπάρχουν πολλοὶ ἐγκληματίες καὶ προδότες ποὺ πολεμᾶν τὸ λαὸ καὶ πρέπει νὰ χτυπηθοῦν. Ὑπουργοὶ τῆς ψευτοκυβέρνησης, στελέχη τῶν ἐπιτελείων τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ, στρατοδίκες καὶ ἀστυνομικοί, σεσημασμένοι ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ. Κι' εἶναι τόσο περισσότεροι, ὅσο πιὸ βαθειὰ διεισδύει, ἡ δημιουργεῖται ἡ ὁμάδα τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν.

Εἰδικὲς ὁμάδες κι' ἐξασκημένοι στὸ σαμποτάζ, ἀπ' τὸ ἐπίλεκτο Σῶμα τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν πρέπει νἄχουν σὰ στόχους, ὑπόστεγα ἀεροδρομίων καὶ ἀεροπλάνα, ἀποθῆκες πυρομαχικῶν καὶ βενζίνας, μεταφορικὰ μέσα τοῦ ἐχθροῦ, γκαράζ, μηχανοστάσια κλπ. Τεχνικὲς ἐγκαταστάσεις καὶ ἔργα τοῦ ἐχθροῦ, ναυστάθμους, τηλεφωνικὲς καὶ τηλεγραφικὲς ἐγκαταστάσεις, ἀτμομηχανὲς καὶ κλειδιὰ γραμμῶν λέσχες ἀξιωματικῶν καὶ κάθε εἴδους στρατιωτικὰ καταστήματα κλπ. Ἡ δράση αὐτὴ τῶν εἰδικευμένων σαμποτέρ, εἶναι ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὴ δράση τῶν τμημάτων μηχανικοῦ τοῦ Δ.Σ.

Οἱ ἐλεύθεροι σκοπευτὲς ἐπιδιώκουν ν' ἀπελευθερώνουν πολιτικοὺς κατάδικους καὶ φυλακισμένους ἀγωνιστές.

Τέτοια χτυπήματα, ἔχουν ἐκτὸς ἀπ' τὴν ἄμεση πολεμικὴ σημασία καὶ βαθύτερο πολιτικὸ ἀντίχτυπο, συνταράζουν τοὺς μοναρχοφασίστες καὶ ξεσηκώνουν τὸ μαχητικὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Δημοκρατίας.

Γιὰ τὴ δράση αὐτή, στὰ βαθειὰ μετόπισθεν, στὶς πόλεις καὶ τὰ κέντρα τοῦ ἐχθροῦ, συγκροτοῦνται μικρὲς ὁμάδες ἐλεύθερων σκοπευτῶν ἀπὸ δοκιμασμένους ἀγωνιστές, ποὺ ἔχουν ζήσει ἢ κατοικοῦν στὸ ἐχθρικὸ κέντρο καὶ τὴ γύρω περιοχή του, ἐφοδιάζονται μ' ἀνάλογα ὑλικά, εἰδικεύονται καὶ μὲ μελέτη καὶ σχέδιο, μὲ παλληκαριὰ καὶ τόλμη, χτυποῦν τὸν ἐχθρό. Οἱ Μονάδες τοῦ Δ.Σ. πρέπει νὰ πιάσουν αὐτὴ τὴ δουλειά, σὰ μιὰ σοβαρή, ὑπεύθυνη δουλειά τους. Οἱ δημοκράτες τῶν κέντρων, οἱ πιὸ συνειδητοὶ λαϊκοὶ ἀγωνιστές, τὰ στελέχη, οἱ παληοὶ ἐλασίτες, πρέπει ἀποφασιστικὰ νὰ ὀργανώσουν τέτοιες μικρὲς ὁμάδες ἐλεύθερων σκοπευτῶν καὶ σαμποτὲρ καὶ νὰ ἐπιδιώκουν νὰ συντονίζουν τὴ δράση τους, μὲ τὴν πολεμικὴ δράση τοῦ Δ.Σ.Ε.

* * *

Οἱ ἐλεύθεροι σκοπευτὲς μὲ ἄλλες ὁμάδες τους, πρέπει νὰ χτυποῦν τὸν ἐχθρό, στὶς ἀρτηρίες τῆς κίνησής του, στὶς δδεύσεις καὶ στὰ μονοπάτια ποὺ συνδέουν τοὺς καταυλισμοὺς καὶ τὶς ἐπισταθμίες τους, ὅπου ζεῖ καὶ κινιέται μὲ λιγώτερα μέτρα. Νὰ διαλέγουν κατὰ προτίμηση αὐτοκίνητα καὶ τζὶπ μὲ ἀξιωματικούς, μεμονωμένα στελέχη καὶ μαχητὲς τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ, ἀρχισυμμορίτες, βασανιστὲς καὶ τύραννους τοῦ λαοῦ.

Μὲ ἰδιαίτερη ἐπιμονή, σὲ περίοδο ἐκστρατείας καὶ ἐπιθετικῶν κινήσεων τοῦ ἐχθροῦ, νὰ μένουν πίσω ἀπ' τὶς γραμμές του καὶ μέσα στὴν τοποθεσία ποὺ ἀναπτύσσει τὶς δυνάμεις του. Νὰ σπέρνουν τὴ σύγχιση καὶ τὸν πανικὸ σὲ ὥρα μάχης, μὲ τὸ σκότωμα ἀξιωματικῶν, μὲ τὸ χτύπημα τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῶν μηχανημάτων, νὰ πιάνουν συνδέσμους καὶ νὰ καταστρέφουν τοὺς ἀσυρμάτους του, νὰ σκοτώνουν τὰ μεταγωγικά του κόβοντάς του τὰ πόδια, στὸν ὀρεινὸ πόλεμο. Ὅταν προχωρεῖ ὁ ἐχθρὸς νὰ τὸν ἀκολουθοῦν ἀπὸ πίσω καὶ νὰ χτυποῦν. Ἔτσι ὁ ἐχθρὸς ἀναγκάζεται νὰ χρησιμοποιήσει ἄσκοπα τὶς ἐφεδρεῖες του, ἀναπτύσσεται πρόωρα, ἀργοπορεῖ, κατατρίβεται καὶ χάνει τὸ ἠθικό του. Στὴ σημερινὴ περίοδο, πρέπει ἰδιαίτερα νὰ προσεχτεῖ ἡ δράση αὐτῆς τῆς μορφῆς καὶ νὰ παρθοῦν ἔγκαιρα ὅλα τὰ μέτρα ἀπὸ τὰ Σώματα τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν καὶ τὶς Διοικήσεις τῶν Μονάδων.

Τέτοιοι πρέπει γενικά, νἆναι οἱ στόχοι τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν. Μποροῦν ὅμως πάντα νὰ ἐκτελοῦν καὶ εἰδικὲς ἀποστολὲς τῆς Διοίκησης, καὶ ποτὲ δὲ θ' ἀφήνουν μικρότερους στόχους, περιμένοντας τὸ μεγάλο στόχο. Ἀμέριμνοι σκοποί, μεμονωμένα φυλάκια, ἀρχηγοὶ μάνδρων, ὁπλισμένοι φασίστες, πρέπει νἆναι καθημερινὰ στόχοι τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν.

* * *

Εἶναι φανερό, πὼς σὲ μιὰ τόσο ὑπεύθυνη, τολμηρή, ἀνεξάρτητη καὶ πολύμοχτη δράση, δὲν κάνει ὁ καθένας. Προϋπόθεση γιὰ τὴν ἐπιτυχημένη δράση τοῦ ἐπίλεχτου Σώματος τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν εἶναι ἡ προσεχτικὴ ἐπιλογὴ ἀπ' τὶς Μονάδες μας, τῶν πιὸ κατάλληλων γιὰ τέτοια δράση καὶ ἡ συνεχὴς παρακολούθηση, ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ βοήθεια στὴν ἀνάπτυξη τῆς δράσης τους.

Τί πρέπει νὰ χαραχτηρίζει ἕναν ἐλεύθερο σκοπευτὴ τοῦ ἐπίλεκτου Σώματος; ***Ἀπεριόριστη ἀφοσίωση στὰ ἰδανικὰ τοῦ Δ.Σ.Ε.-Παλληκαριά:*** *Ὁ ἐλεύθερος σκοπευτὴς ἔχει τάξει τ' ὅπλο του καὶ τὴ ζωή του στὸ λαὸ κι' εἶναι ἕτοιμος σὲ κάθε στιγμὴ νὰ δώσει καὶ τὴ ζωή του γιὰ τὴ νίκη τοῦ Δ.Σ.Ε. Φωτεινὸ παράδειγμα, ὁ ἥρωας ΜΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ ποὺ χτύπησε, ξέροντας πὼς ἐλάχιστες πιθανότητες εἶχε νὰ γλυτώσει·*

Τόλμη—ἀποφασιστικότητα — πρωτοβουλία: *Γιὰ τὸν ἐλεύθερο σκοπευτὴ κάθε δισταγμὸς εἶναι θάνατος. Μελετᾶ στὸ μυαλό του τὸ χτύπημα καὶ σὰν ἔρθει ἡ ὥρα ρίχνεται σὰν τὸν ἀητὸ πάνω στὸ στόχο του ἢ χτυπᾶ κρυμμένος, ψύχραιμα καὶ μὲ σιγουριά. Εἶναι ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ νὰ χτυπήσει ὅπου νομίζει τὸν ἐχθρό, μ' ὅποιο τρόπο τοῦ προσφέρεται περισσότερο, χωρὶς ὅμως ἡ πρωτοβουλία του νἄρχεται σὲ σύγκρουση μὲ τὸ γενικώτερο σχέδιο τῆς Μονάδας του.*

Γρήγορη ἀντίληψη—ἐφευρετικότητα—πονηριά: *Στὴ Σικαράγη Κομοτινῆς 5 μαχητὲς τοῦ Δ.Σ. αἰχμαλώτισαν δίχως τουφεκιά, μιὰ διμοιρία τοῦ ἐχθροῦ. Ντύθηκαν «μπουραντάδες» καὶ πλησίασαν τὸ πρωῒ ἥσυχα τὸ φυλάκιο, ἀπ' τὸν κεντρικὸ δρόμο. Ξεγέλασαν τὸ σκοπὸ πὼς πᾶν ν' ἀποχαιρετήσουν «τὰ παιδιά» μπῆκαν στὸ φυλάκιο καὶ τοὺς ἔπιασαν ὅλους. Μὲ τέτοιες «μηχανές», πρέπει νὰ δίνουν χτυπήματα καὶ νὰ προφυλάσσονται ἀπ' τὸν ἐχτρό. Τὸ μυαλὸ τοῦ ἐλεύθερου σκοπευτὴ πρέπει νὰ δουλεύει γρήγορα, νὰ νοιώσει πὼς μὲ τὸν ἐχτρό, θ' ἀναμετρηθεῖ κυρίως, μὲ τὴ λαϊκὴ ἐφευρετικότητα καὶ τὴν πονηριά του.*

Σταθερότητα—ἀντοχή—συνωμοτικότητα: *Ξεκομένος καὶ μόνος, ἴσως γιὰ πολλὲς μέρες καὶ βδομάδες ἀκόμα, θὰ πρέπει νὰ δείξει ἐμμονή, προσήλωση στὴν ἀποστολή του. Νὰ ἀντέχει στὶς κάθε εἴδους κακουχίες. Νὰ μὴν πλησιάζει ὕποπτα μαντριὰ καὶ καλύβες, ὕποπτους ἀνθρώπους. Νἄχει τὸ δικό του λημέρι ποὺ μόνο αὐτὸς θὰ τὸ ξέρει, καὶ θὰ σβύνει κάθε ἀχνάρι, μὴν τὸν πάρουνε ἀπὸ πίσω. Νὰ μὴ φλυαρεῖ ποτὲ γιὰ τὶς δουλειές του.*

Σεμνότητα καὶ ἦθος: *Ἡ ἀντίδραση θὰ λυσσάξει για νὰ χτυπήσει ὕπουλα τὸν ἐλεύθερο σκοπευτή. Θὰ τοῦ ρίξει κάθε δόλωμα, γυναῖκες, γλέντια, λεφτά, κλπ. Ὁ ἐλεύθερος σκοπευτὴς πρέπει νὰ προφυλάγεται ἀπὸ κάθε τέτοια παγίδα τῶν μοναρχοφασιστῶν. Μακριὰ ἀπὸ καυχησιὲς καὶ ξιπάσματα. Ζώντας συχνὰ [illegible] ἀπὸ*

την ὁμαδική ζωή καί τόν ἔλεγχο τοῦ Δ.Σ. κινδυνεύει σοβαρά νά ξεστρατίσει, ἄν ὁ ἴδιος δέν ἀτσαλώσει τό χαρακτῆρα του, κι' ἄν οἱ διοικητές του δέν τόν παρακολουθοῦν καί δέν τόν βοηθοῦν συστηματικά.

Πλάϊ σ' αὐτές τίς ἀπαραίτητες ἀρετές τῆς συγκρότησής του σά χαρακτῆρα λαϊκοῦ ἀγωνιστή, καί γιά νά ἀξιοποιηθοῦν αὐτές, χρειάζονται ὁρισμένες τεχνικές-πολεμικές ἀρετές, στόν ἐλεύθερο σκοπευτή. Καί πρῶτα ἀπ' ὅλα: ***Ἄριστη σκοποβολή καί γνώση τοῦ σαμποτάζ, γι' αὐτούς πού θά εἰδικευθοῦν σέ σαμποταριστική δράση.*** *Ἡ Λιουντμίλα Παβλιτσένκο διάσημη ἐλεύθερη σκοπεύτρια, στόν πατριωτικό πόλεμο τοῦ Σοβιετικοῦ λαοῦ, σκότωσε 309 χιτλερικούς ἀξιωματικούς καί φαντάρους, σημαδεύοντάς τους στό μέτωπο. Ὅταν ὁ ἐλεύθερος σκοπευτής σημαδεύει, πρέπει νά σκοτώνει. Ἀλλοιῶς «θά τόν φάν» καί τον ἴδιο τζάμπα. Οἱ εἰδικευμένοι στό σαμποτάζ ἐλεύθεροι σκοπευτές πρέπει νά ξέρουν νά χρησιμοποιοῦν ἀλάθητα τό δυναμίτη, τίς ὡρολογιακές βόμβες, τίς νάρκες καί τίς ναρκοπαγίδες. Οἱ ἐλεύθεροι σκοπευτές πρέπει νά'ναι ἐφοδιασμένοι μέ μαχαίρι, ἀκόμα ἕνα μικρό τσεκουράκι, λίγα μέτρα σκοινί γιά τούς αἰχμαλώτους, γιά παγίδες στά μονοπάτια, γι' ἀναρρίχηση κλπ. Τίς ἀρετές του, ὁ ἐλεύθερος σκοπευτής θά τίς τελειοποιήσει μέσα στήν ἀδιάκοπη δράση, ἀφομοιώνοντας τή δικιά του πεῖρα καί τήν πεῖρα τῶν ἄλλων ἐλεύθερων σκοπευτῶν καί μέ συνεχῆ ἐξάσκηση.*

Ὁ ἐλεύθερος σκοπευτής πρέπει νἄχει τήν ἱκανότητα νά προσανατολίζεται, νά σπουδάζει τό περιβάλλον του καί νά προσαρμόζεται μέ ταχύτητα σ' αὐτό: *Τό χτύπημά του πρέπει νά'ναι αἰφνιδιαστικό. Γι' αὐτό θά χτυπήσει, πλησιάζοντας τό στόχο του ἀπό κεῖ ἀκριβῶς πού δέν τόν περιμένει, μέ τήν καταχνιά καί τή θύελλα, πέρα ἀπ' τό ποτάμι πού δέν «περνιέται», σέρνοντας μέσα στούς θάμνους, ἤ μέσα στά χαντάκια. Γι' αὐτό μαθαίνει καλά τό ἔδαφος, τά δρομολόγια παρακολουθεῖ καί σπουδάζει τίς συνήθειες τοῦ ἐχθροῦ καί τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς. Ὅταν ἀναπτύσσει τή δράση του, δέν πρέπει νἄχει ἄλλη στολή, ἀπ' αὐτή πού τοῦ χρειάζεται κάθε φορά. Γίνεται ἀγροφύλακας, χωροφύλακας, παπᾶς, ἄνθρωπος τῆς πόλης, ἀξιωματικός κλπ.*

Φτιάχνει ὁ ἴδιος μικρά ἀτομικά καταφύγια, βαθιά στόν κάμπο, ἤ στήν πόλη, ἤ στά ριζά, μέ λίγα τρόφιμα καί νερό, κι' ἔτσι δέ διακινδυνεύει γιά ψωμί στά μαντριά κλπ.

Ἡ πρωτοπόρα λαϊκή-ἐπαναστατική δράση τοῦ ἐλεύθερου σκοπευτή βρίσκει βαθιά ἀπήχηση συγκινεῖ κι' ἐνθουσιάζει τή λαϊκή ψυχή. Γι' αὐτό ὁ ἐλεύθερος σκοπευτής πρέπει νά στερεώνει τίς καλύτερες σχέσεις μέ τό λαό, νά βρίσκει διαλεχτούς βοηθούς, πληροφοριοδότες καί συνεργάτες μέσ' στό λαό. Λαϊκός ἐκδικητής, γίνεται ὁ φόβος τῶν θρασύδειλων ἐχθρῶν τοῦ λαοῦ, κι' ὁ ἀδάμαστος φίλος καί παραστάτης του.

***

Σήμερα πού ὁ μοναρχοφασιστικός στρατός τῶν μισθοφόρων σπρώχνεται ἀπό τούς ἀμερικάνους καταχτητές στή γενική πολεμική κινητοποίηση τῆς ἐαρινῆς ἐκστρατείας, σήμερα πού ὁλόκληρο τό στρατόπεδο τοῦ μοναρχοφασισμοῦ συγκεντρώνει τίς δυνάμεις του γιά νά φέρει ἕνα «ἀποφασιστικό» χτύπημα στό Δ.Σ. πρέπει νά ξεσηκωθεῖ πολύ περισσότερο, ἡ δράση τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν. Ν' ἀνοίξει μέτωπο γιά τούς φασίστες σ' ὅλη τή χώρα καί τίς πόλεις, νά δώσει πολύ πιό γερά, πολύ πιό ἀποτελεσματικά χτυπήματα στόν ἐχθρό.

Οἱ διοικήσεις τῶν μεγαλύτερων μονάδων τοῦ Δ.Σ. πρέπει νά ἐνδιαφερθοῦν αὐτοπρόσωπα γιά τό ὁρμητικό ξεσήκωμα τῆς δράσης τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν. Νά παρακολουθήσουν τήν ἐπιλογή, τή συγκρότηση καί τήν πλαισίωση τοῦ ἐπίλεκτου Σώματος τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν, σύμφωνα μέ τή σχετική διαταγή τοῦ Γ.Α., νά δώσουν σωστό προσανατολισμό στή δράση τους, νά τούς ἐλέγχουν καί νά τούς βοηθοῦν μέ κάθε μέσο. Νά ἐκλαϊκεύουν πλατιά τή δράση τους μέ ἠθικές ἀμοιβές, μέ ἀνταποκρίσεις στό σταθμό καί δημοσιεύσεις. Τό παράδειγμα τῆς ἀτρόμητης δράσης τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν θ' ἀνεβάζει τό μαχητικό πνεῦμα σ' ὅλο τό λαό καί τό Δ.Σ. Θά'ναι ἕνα φλογερό πολεμικό προσκλητήριο σ' ὅλους τούς πατριῶτες. Νά ξεσηκώσουν πολεμική ἅμιλλα ἀνάμεσα στίς ὁμάδες τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν κι' ἀνάμεσα στούς ἐλεύθερους σκοπευτές, πάνω στό ποιός θά ξοντώσει ἀνώτερους, πιό ματωβαμένους φασίστες τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ καί τοῦ κράτους. Ποιός, ἀνάμεσα στούς εἰδικευμένους σαμποτέρ καί τίς ὁμάδες τους, θά κάνει τό σοβαρώτερο σαμποτάζ.

Τά στελέχη καί τά μέλη τῶν Δημοκρατικῶν ὀργανώσεων στήν ὕπαιθρο, ἄντρες καί γυναῖκες τῶν χωριῶν πού ὅπως στή Ρούμελη, μέ διαταγή τοῦ Τσακαλώτου σφάζονται στή διάρκεια τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ ἐχτροῦ, νά γίνονται ἐλεύθεροι σκοπευτές νά σκοτώνουν τούς μοναρχοφασίστες δήμιους, μέ τό μαχαίρι καί τή φωτιά, μέ κάθε μέσο, νά τούς κάνουν ἀσταμάτητο σαμποτάζ.

Οἱ λαϊκοί ἀγωνιστές στίς πόλεις, νά προχωρήσουν πιό ἀποφασιστικά καί θαρραλέα στήν ἐλευθεροσκοπευτική δράση.

Ἡ ἱστορία τῶν μεγάλων νικηφόρων λαϊκῶν-ἐπαναστατικῶν στρατῶν, καί πρωταντιός τοῦ Σοβιετικοῦ στρατοῦ, εἶναι γεμάτη ἀπό παραδείγματα ἀνεκτίμητης δράσης τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν καί τῶν σαμποτέρ. Ἔτσι, μέ παλλαϊκό πόλεμο, πολέμησαν ὅλοι οἱ λαοί, ὑπερασπίζοντας τήν τιμή, τή λευτεριά καί τήν ἀνεξαρτησία τους ἀπό ξένους καταχτητές καί ἐσωτερικούς καταπιεστές καί προδότες. Ἔτσι πρέπει νά πολεμήσουν σήμερα, τά διαλεχτά παλληκάρια τοῦ λαοῦ μας καί τοῦ Δ.Σ. μέ τή γνώριμη στό κίνημά μας ἐπαναστατική ἔξαρση, γιά νά χρεωκοπήσουν μιά ὥρα ἀρχήτερα τά σχέδια τοῦ μοναρχοφασισμοῦ καί τῶν ἀμερικάνων καί νά κατακτηθεῖ ἡ Νίκη.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΝΙΚΗΦΟΡΕΣ ΜΑΧΕΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Τοῦ ταγματάρχη πεζικοῦ Γ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Νώντα)

Οἱ μάχες τῆς Ἠπείρου ποὺ ἀπ' τίς 27-2 48 μέχρι 6-4-48 τὰ τμήματά μας ἀντιμετώπισαν καὶ κουρέλιασαν τὸν λυσσασμένο ἐχθρὸ στίς πρῶτες «ἐαρινές του ἐξορμήσεις» εἶναι ἄξιες προσοχῆς καὶ μελέτης γιατὶ μέσα ἀπὸ τὴν ἐξέτασή τους βγαίνουν χρήσιμα συμπεράσματα μιᾶς καλῆς προετοιμασίας καὶ μιᾶς ἀντιμετώπισης τῆς κατάστασης ποὺ κάθε στιγμὴ παρουσίαζε ὁ ἐχθρὸς στὴν ἐξέλιξη τῆς ἐαρινῆς ἐκστρατείας. Βγαίνουν ἀποκρυσταλώματα μιᾶς θαυμάσιας ταχτικῆς ποὺ τὰ τμήματά μας ἀκολούθησαν χρησιμοποιόντας μαστορικὰ τὰ μέσα τοῦ πολέμου (ὅπλα, χειροβομβίδες, ταχυβόλα, νάρκες, πάντζερ, ἡμιαυτόματα, ἐκρηκτικὸ ὑλικό, ὅλμους κλπ) στὴν κάθε δοσμένη κατάσταση ἐκμεταλευόμενα τὸ ἔδαφος (ἑλιγμοί, ὀργαν. ἔδαφος κλπ.) γόνιμα καὶ μεταπίπτοντας ἔξυπνα καὶ μελετημένα ἀπ' τὴ μιὰ φάση στὴν ἄλλη (ἄμυνα, ὑποχωρητικὸς ἑλιγμός, ἀντεπίθεση κλπ.).

Στὴν ὅλη εἰκόνα παρατηροῦμε τὰ παρακάτω:

Ι. Προετοιμασία.

Τὰ τμήματά μας ὅλα ἐξορμοῦν (ὀργανωτικά, πολιτικά, ἐκπαιδευτικά, τεχνικά) γιὰ τὸ ποιοτικὸ ἀνέβασμά τους καὶ ὅσο βλέπουν νὰ πλησιάζει ἡ ὥρα τῆς σύγκρουσης τόσο ἀνεβάζουν τις μαχητικές τους ἱκανότητες. Ἔτσι ἔγιναν ἀχτὶφ ποὺ προετοίμαζαν τὰ στελέχη καὶ τοὺς μαχητές μας στὴν ἀντιμετώπιση τῶν διάφορων προβλημάτων ποὺ θὰ μᾶς παρουσίαζε ὁ ἐχθρὸς μὲ βάση τὴν πεῖρα τῆς ἐαρινῆς τοῦ 1947. Ἔγιναν οἱ τελευταῖες ἀναδιοργανώσεις. Ὀργασμὸς διαφωτιστικῆς δουλειᾶς. Ἡ κάθε θέση τοῦ μαχητῆ ταμποῦρι, τὸ κάθε ὕψωμα καστρο.......

ΙΙ. Ἀντιμετώπιση.

Πάντα προσπαθήσαμε καὶ τὸ πετύχαμε νὰ ἀποφύγουμε τὴν παθητικὴ ἄμυνα καὶ το ἀρρωστιάρικο πνεῦμα τῆς στατικῆς ἀντιμετώπισης. Μὲ ἀντεπιθέσεις, ἑλιγμούς, κρούσε ς κλπ. κρατήσαμε τὴν ἐπιθετικὴ διάθεση τῶν μαχητῶν μας σε ἀξιοζήλευτο βαθμό.

Βασικὴ μας ἀποστολὴ στὴν ἀρχὴ τῆς σύγκρουσης ἦταν φθορά, χρόνος δηλαδὴ μέσα στὸ γενικώτερο προδιαγεγραμμένο σχέδιο ὑποχωρητικοῦ ἑλιγμοῦ ἔπρεπε κάθε τμῆμα νὰ βάλει ἐκτὸς μάχης ὅσους πιὸ πολλοὺς μποροῦσε μοναρχοφασίστες καὶ νὰ διατηρεῖ τὰ διαδοχικὰ ὑψώματα ὅσο χρόνο μποροῦσε περισσότερο ἔτσι ποὺ νὰ φέρουμε στὸν ἐχθρὸ στὴν κύρια γραμμὴ ἀντίστασής μας αἱμόφυρτο καὶ λαχανιασμένο, ἐκεῖνος ἀκριβῶς ἦταν ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς ἀντεπίθεσης.

Ἀπ' τὴ νικηφόρα ἀντιμετώπιση τοῦ ἐχθροῦ βγαίνουν τὰ παρακάτω συμπεράσματα.

1. *Ὀργάνωση θέσεων.*

Μὲ σκέπαστρα εἶναι ὄχι μόνο οἰκονομία αἵματος μὰ σὲ τελευταία ἀνάλυση ἕνα μεγάλο κομμάτι τῆς ἐκτέλεσης τῆς ἀποστολῆς γιατὶ π.χ. χάρις στίς γερὲς θέσεις ποὺ εἶχε μιὰ ὁμάδα τοῦ λόχου Δημ. Νεολαίας τῆς Ἠπείρου κατώρθωσε νὰ κρατήσει τραγουδῶντας ἕνα ὕψωμα Βορ. τῶν Φιλιατῶν μιὰ ὁλόκληρη μέρα χωρὶς καμιὰ ἀπώλεια νὰ σκοτώσει 18 μοναρχοφασίστες, νὰ σπάσει 5 ἐπιθέσεις ὁλόκερου τοῦ 581 ἐχθρικοῦ τάγματος ποὺ τὸ ὑποστήριζαν στὴν προχώρησή του 2 ἀεροπλάνα, 2 πυρ)λα καὶ 4 ὅλμοι. Γιατὶ εἶχε γενναίους μαχητὲς μὰ καὶ γιατὶ εἶχε ὀργανώσει πραγματικὰ φρούρια (τοίχωμα θέσεων 0,75 μ., πάχος σκέπαστρου 1 μέτρο στίς πέτρες). Ἐνῶ ἂν δὲν εἶχαν τέτοιες θέσεις ἢ ἀπ' τίς ἀπώλειες θὰ πανικοβάλονταν ἢ θὰ πεφταν ὅλοι τους. Ἐπίσης στὴ μάχη τοῦ Τσεροβέτσι κάτω ἀπ' τὰ 3000 βλήματα πυροβολικοῦ καὶ 150 ρουκέτες σ' ἕνα μικρὸ σχετικὰ ὕψωμα δὲν μποροῦσε νὰ ζήσει μαχητὴς χωρὶς γερὴ θέση, πέρνοντας πιὸ ζωντανὰ τὸ παράδειγμα ὅτι σὲ πολλὲς θέσεις πάνω στὰ σκέπαστρα εἶχαν σκάσει 2 καὶ 3 ὀβίδες καὶ ρουκέτες χωρὶς νὰ πάθει ὁ μαχητὴς μας ἀπολύτως τίποτε.

2. *Χρησιμοποίηση τῶν μέσων πυρὸς εὔστοχα.*

Οἱ μοναρχοφασίστες εἶναι δειλοὶ αὐτὸ δὲν τὸ ἀμφισβητοῦν οὔτε οἱ ἴδιοι, ἀκριβῶς γ' αὐτὸ ὅταν τα πυρα μας εἶναι φονικὰ ὁ ἐχθρὸς δὲν προχωρεῖ οὔτε βῆμα. π.χ. Στὸ Κουκουρί, Τζελίλ, Τσεροβέτσι, Βαθοῦρι, Ἁγία Μαρίνα κ.λ.π. ὅλες τίς φορὲς ἐπιτίθενται σὲ στενὸ μετωπο μὲ 1, 2 καὶ

3 τάγματα, σταματοῦν ὅμως παρὰ τὴν προπαρασκευὴ 16 πυροβόλων, 6 ἀεροπλάνων, ὅλμων, πολυβόλων κ.λ.π. γιατὶ μόλις ἀποπειρῶνται νὰ προχωρήσουν πέφτουν ἀπὸ τὰ φονικὰ πυρά μας. Ἕνα πιὸ ζωντανὸ παράδειγμα: ἐνῶ ξεκινοῦν γιὰ ἐπίθεση ἀπὸ Καστάνιανη ὕστερα ἀπὸ γερὴ προπαρασκευή τους ἐπιστρέφουν πανικόβλητοι ὕστερα ἀπὸ καμμιὰ δεκαριὰ εὔστοχες βολὲς ὅλμων καὶ πολυβόλων ἀφήνοντας κάμποσα κουφάρια. Συμπέρασμά μας: Ἡ εὐστοχία ὅλων τῶν ὅπλων μας σπάζει τὸ ἠθικὸ τοῦ ἐχθροῦ ἀνεπανόρθωτα μὲ φυσικὸ ἀποτέλεσμα τὴν κατατρόπωσή του.

3. *Ναρκοπόλεμος στὸ πεδίο τῆς μάχης.*

Τὰ παραδείγματα ποὺ θὰ σᾶς ἐκθέσω παρακάτω μᾶς δίνουν τὴν πλούσια πεῖρα ὅτι στὸ πεδίο τῆς μάχης (ἀμυντικὸς ἀγώνας) μὲ μιὰ ἔξυπνη χρησιμοποίηση τοῦ ἐκρηκτικοῦ ὑλικοῦ μποροῦμε να ἀνατρέψουμε μεγάλες δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ μὲ μικρὰ τμήματά μας καὶ νὰ τοῦ προξενήσουμε ἀνεπανόρθωτες ζημιές. π.χ. Ὁλόκληρο τάγμα στο Μακραλέξη ἀνατράπηκε μὲ τεράστιες ἀπώλειες προτοῦ πλησιάσει κὰν τὶς γραμμές μας γιατὶ τὸ τραπεζοειδὲς ὕψωμα ποὺ ἀνέβηκε μιὰ διλοχία του τὸ εἴχαμε ἀπὸ προτήτερα ὑπονομεύσει μὲ 6 ἑστίες καὶ ὅταν ἀνέβηκε ἡ διλοχία στὸ ὕψωμα μὲ πυροδότηση ἀπὸ τὰ ἀπέναντι ὑψώματα (κύρια γραμμὴ ἀντίστασης) ἡ διλοχία ἔπαθε σοβαρὲς ζημιὲς καὶ ἀνατράπηκε ἡ ἐπιθετικὴ προσπάθεια τοῦ ἐχθροῦ.

Ἐπίσης οἱ ἀντιπροσωπικὲς νάρκες μὲ μιὰ μελετημένη καὶ ἔξυπνη χρησιμοποίηση σὲ ὑποχρεωτικὲς διαβάσεις, μετόπισθεν, δρομολόγια ἐφοδιασμοῦ κ.λ.π. ὄχι μόνο τοὺς δημιούργησαν σπάσιμο τοῦ ἠθικοῦ καὶ ἀπώλειες ἀλλὰ καὶ ἀνατροπὴ στο πεδίο τῆς μάχης, μὲ τὴν ἀντεπίθεση τῶν τμημάτων μας.

4. *Ὑποχωρητικὸς ἑλιγμός, ἄμυνα, ἀντεπίθεση.*

Ὁ συνδυασμὸς τῶν τριῶν αὐτῶν φάσεων μὲ μαστοριὰ καὶ μὲ τὰ παρακάτω χαραχτηριστικὰ εἶναι βασικοὶ παράγοντες τῆς νίκης.

Τὰ τμήματα τῆς Ἠπείρου ὑποχωροῦσαν βάσει μελετημένου σχέδιου μὲ ἀποστολὴ Φθορὰ—Χρόνος. Ἀμύνονταν σὲ καλὰ ὀχυρωμένη τοποθεσία μὲ ἀποστολὴ οὔτε βῆμα πίσω. Ἀντεπιτίθονταν ἀκριβῶς τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἐχθρὸς σιμόφυρτος καὶ λαχανιασμένος ἔφτανε στὴν κύρια γραμμὴ ἀντίστασης μὲ ταχύτητα καὶ ἀποφασιστικότητα στο ἀδύνατο σημεῖο τῆς διάταξής του χτυπόντας μὲ μαεστρία τὰ πλευρὰ καὶ νῶτα.

5. *Ἀνταρτοομάδες.*

Ἂν ρωτούσατε ἀξιωματικοὺς καὶ στρατιῶτες τῆς VIII Μεραρχίας ἂν κοιμήθηκαν καμμιὰ βραδυὰ θὰ σᾶς ἀπαντοῦσαν ἀσφαλῶς «ὄχι» γιατὶ οἱ νύχτες κατάντησαν ἐφιάλτες μὲ τὶς κρούσεις τῶν ἀνταρτοομάδων καὶ τῶν ἐλαφρῶν περιπολιακῶν τμημάτων κρούσης. Ἔτσι τοὺς κάναμε ἀνίκανους ἢ μισανίκανους γιὰ νὰ ἀναπτύξουν δράση τὴν ἐπόμενη.

Οἱ ἀνταρτοομάδες καθημερινὰ ναρκοθετοῦσαν μὲ ἀντιπροσωπικὲς νάρκες τὰ δρομολόγια ἀνεφοδιασμοῦ, βρύσες κλπ. Καθημερινὰ γίνονταν 4 καὶ 5 ἀνατινάξεις ποὺ τοὺς ἔσπανε τὸ ἠθικὸ καὶ τοὺς δημιουργοῦσε ἀμφιβολία ἂν κάνοντας ἕνα βῆμα δὲν θὰ ἀνατιναχτοῦν. Ἐπὶ πλέον σκορποῦσαν ἔντυπο ὑλικό.

6. *Ὑπομονή—Ἐπιμονή.*

Ἕνα ἄλλο χαραχτηριστικὸ ποὺ διέκρινε μαχητὲς καὶ στελέχη μας ἦταν ἡ ὑπομονὴ στὴν ἄμυνα, ἡ ἐπιμονὴ στὴν ἐκτέλεση τῆς διαταγῆς ποὺ ἦταν γιὰ ὅλους μας νὰ σπάσουμε τὰ μοῦτρα τοῦ ἐχθροῦ.

Εἶχε γίνει σ' ὅλους μας συνείδηση ὅτι ὅταν σκοτώνεις, ὁ ἐχθρὸς δὲν ἔχει καρδιὰ νὰ σὲ πλησιάσει καὶ ὅταν δὲ φεύγεις ἀπ' τὸ ὕψωμα δὲν ἀνεβαίνει αὐτὸς ἐπάνω, ἢ ὅταν ἐπιμένεις καὶ σὲ μιὰ ἀκόμα ἐπὶ πλέον προσπάθειά σου στὴν ἐπίθεση θὰ τὸν σπάσεις.

Ἔτσι ἡ καλὴ προετοιμασία, ἡ καλὴ ὀργάνωση τῶν θέσεων, τὸ μαχητικὸ πνεῦμα, ἡ ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονή, ἡ ἀριστοτεχνικὴ ταχτική μας, τὸ ἀντεπιθετικὸ πνεῦμα μαχητῶν καὶ στελεχῶν μας ἔσπασε τὶς 2 ἐαρινὲς ἐξορμήσεις τοῦ μοναρχοφασισμοῦ.

ΛΙΓΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ

Χωρὶς μέσα διαβιβάσεων καὶ καλὴ ὀργάνωσή τους γιὰ τὴν πλήρη ἐκμετάλλευση τῆς ἀπόδοσής τους δὲν μπορεῖ νὰ ἀσκηθεῖ Διοίκηση καὶ νὰ πραγματοποιηθεῖ συντονισμὸς τῆς δράσης ὅλων τῶν ὅπλων στὸ πεδίο τῆς μάχης.

Οἱ τελευταῖες ἐπιχειρήσεις στὸ χῶρο Γρεβενῶν—Νεάπολης γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμη φανέρωσαν ὅτι ἡ καθυστέρησή μας στὴ λύση τοῦ προβλήματος αὐτοῦ εἶναι ἐπικίνδυνη. Στὶς ἐπιχειρήσεις αὐτὲς καὶ ἰδιαίτερα στὴ μονάδα ποὺ εἶχε τὴν κύρια ἀποστολή, ἡ σύνδεση σ' ὅλα τὰ κλιμάκια διοίκησης ἀπὸ ταξιαρχία καὶ κάτω στηρίχτηκε ἀποκλειστικὰ στὸν πεζὸ σύνδεσμο, μιὰ καὶ τὰ ἀσυρματοτηλέφωνα ποὺ διατέθηκαν δὲ λειτούργησαν. Μὰ καὶ ἀνάμεσα στὴν ταξιαρχία αὐτὴ καὶ τὴ Διεύθυνση τῆς ἐπιχείρησης δὲ μπόρεσε νὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ σύνδεση παρ' ὅλο ποὺ ὑπῆρχαν ἀσύρματοι σὲ καλὴ κατάσταση καὶ μέσα σὲ μιὰ νύχτα στρώθηκε 20 χιλιόμετρα τηλεφωνικὴ γραμμή.

Ἡ προσοχὴ τῶν Διοικήσεων, πρέπει νὰ στραφεῖ κατὰ κύριο λόγο στὶς παρακάτω κατευθύνσεις:

1) Ἐπιλογὴ τῶν στελεχῶν καὶ μαχητῶν ποὺ δουλεύουν στὸν ἀποφασιστικὸ αὐτὸ κρίκο, καλὴ ὀργάνωσή τους καὶ διαρκὴς ἔλεγχος στὴ δουλειά τους. Μὲ τὸ πρόβλημα αὐτὸ συνδέεται καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς καλῆς τεχνικῆς κατάρτισης καὶ πολιτικο-ιδεολογικῆς διαπαιδαγώγησης. Ὁ παράγοντας του ἀνθρώπου εἶναι ὁ βασικὸς γιὰ τὴν κάθε δουλειά. Οἱ δυσκολίες καὶ τὰ ἐμπόδια ξεπερνιοῦνται πάντοτε ἀπὸ λαϊκοὺς ἀγωνιστὲς ποτισμένους μὲ τὸ λαϊκὸ ἐπαναστατικὸ πνεῦμα ποὺ πρέπει νὰ διακρίνει κάθε μαχητὴ καὶ στέλεχος τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ. Καλὸς σύνδεσμος, τηλεφωνητής, κρυπτογράφος, ἀσυρματιστής, μηχανικὸς κλπ εἶναι ὁ ἀγωνιστὴς ποὺ μὲ ἀνεξάντλητη ἐνεργητικότητα προβληματίζεται γιὰ κάθε ζήτημα ποὺ προκύπτει στὸν τομέα δουλειᾶς του καὶ μὲ ἐπιμονή, μέθοδο καὶ ἀποφασιστικότητα προχωρεῖ στὴ λύση του χωρὶς γραφειοκρατικὲς μέθοδες καὶ χωρὶς βασικὰ νὰ ἐπιδιώκει νὰ βρίσκει ἀποκλειστικὰ τὴ λύση στὴν παραπάνω μονάδα του, ἰδιαίτερα ὅσον ἀφορᾶ τὰ μέσα.

Ἰδιαίτερη προσοχὴ πρέπει νὰ δοθεῖ στὸν αὐστηρὸ ἔλεγχο ποὺ πρέπει νὰ ἐξασκεῖται σὲ στελέχη καὶ μαχητὲς ποὺ δουλεύουν στὸ βασικὸ αὐτὸ τομέα. Ἡ Διοίκηση τῆς μονάδας ποὺ εἶχε τὴν κύρια ἀποστολὴ στὴν ἐπιχείρηση τῶν Γρεβενῶν θὰ προλάβαινε πολλὰ στραπάτσα τοῦ ἀσυρματιστὴ καὶ τοῦ κρυπτογράφου ἂν εἶχε διαρκῆ ἔλεγχο. Σύνδεσμοι ἀνάμεσα στὰ τμήματα δὲν θὰ καθυστεροῦσαν ὅσο αὐτοὶ ἤθελαν ἂν τοὺς δίνονταν νὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ ἀποστολή τους σὲ συγκεκριμένο χρόνο καὶ τοὺς γίνονταν ἔλεγχος γιὰ κάθε παραβίαση τῆς διαταγῆς.

2) Ἐπίμονη προσπάθεια τῶν διοικήσεων γιὰ ἐξοικονόμηση τῶν μέσων διαβίβασης ἀπὸ τὸν ἐχθρό. Μιὰ καὶ ἀπὸ τὸ πρόβλημα τῶν διαβιβάσεων ἐξαρτᾶται σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ ἡ πολεμικὴ ἐπίδοση τῶν τμημάτων τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ στὶς ἐπιχειρήσεις ποὺ ὀργανώνονται πρέπει νὰ μπαίνει σὰ μιὰ βασικὴ ἐπιδίωξη ἡ λαφυραγώγησή τους ἀπὸ τὸν ἐχθρό. Ἀκόμα νὰ ὀργανώνονται εἰδικὲς ἐπιχειρήσεις ἀποκλειστικὰ μ' αὐτὸ τὸ σκοπό. Μπαταρίες, τηλέφωνα, καλώδιο ἢ σύρμα μποροῦν πολὺ καλὰ νὰ ἐξοικονομηθοῦν μὲ τέτοιες ἐπιχειρήσεις. Προοπτικὴ τῶν ταξιαρχιῶν θὰ πρέπει νὰ εἶναι νὰ ἐξασφαλίσουν τηλεφωνικὴ σύνδεση ὁπωσδήποτε μέχρι τάγμα καὶ σὲ ἀμυντικὴ διάταξη μέχρι καὶ τὸ λόχο. Στὶς ἐκστρατεῖες τοῦ ἐχθροῦ οἱ σταθμοὶ διοίκησης ταξιαρχιῶν, ταγμάτων καὶ λόχων πρέπει νὰ μπαίνουν σὰν στόχος τόσο γιὰ τὴ μεγάλη σημασία ποὺ ἔχουν ὅσο καὶ μὲ σκοπὸ λαφυραγώγησης τῶν ἀσυρμάτων ποὺ εἶναι καὶ τὸ πιὸ τελειοποιημένο μέσο διαβίβασης. Φιλοδοξία τῆς κάθε διοίκησης θὰ πρέπει νὰ εἶναι, ὅπως καὶ γιὰ ὅλο τὸ πολεμικὸ ὑλικὸ καὶ τὰ τρόφιμα, νὰ μὴν βομβαρδίζουν τὶς παραπάνω διοικήσεις μὲ αἰτήσεις, ἀλλὰ νὰ ἀναφέρουν ὅτι τοὺς πλεονάζει ὑλικὸ γιὰ τὴ διάθεσή του. Ἡ ἀρχὴ αὐτή, στὸ λαϊκο-ἐπαναστατικὸ πόλεμο ποὺ κάνουμε, πρέπει νὰ διακρίνει τὰ στελέχη μας.

3) Καλὴ συντήρηση τῶν μέσων διαβίβασης. Τηλέφωνα, ἀσύρματοι, μηχανές, μπαταρίες, ὅπως καὶ ἡλιογράφοι κλπ. εἶναι λεπτὰ μηχανήματα. Ἡ προφύλαξή τους ἀπὸ τὴν ὑγρασία, τὶς πτώσεις καὶ τὰ σπασίματα, ἡ ἄσκοπη λύση καὶ ἁρμολόγηση, τὰ γρατσουνίσματα κλπ. ἔχουν σὰν ἀποτέλεσμα τὴν ἀχρήστευση τῶν μηχανημάτων. Οἱ χειριστὲς τῶν μέσων αὐτῶν διαβίβασης πρέπει νὰ ἐλέγχονται αὐστηρὰ γιὰ τὴν κάθε φθορὰ ἢ ἀπώλεια ὑλικοῦ διαβιβάσεων. Γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τοῦ ἐλέγχου νὰ χρεώνονται οἱ ἀξιωματικοὶ διαβιβάσεων.

4) Χρησιμοποίηση ὅλων τῶν μέσων διαβίβασης ἀπὸ τὸ πιὸ ἁπλὸ ὥς τὸ πιὸ τελειοποιημένο. Σὲ κανένα μέσο ὅσο τέλειο κι' ἂν εἶναι δὲν πρέπει νὰ στηριχτοῦμε μὲ σιγουριὰ καὶ νὰ [illegible]σουμε. Τὴ σύνδεση θὰ τὴν ἐξασφαλίσουμε [illegible] προβλέψουμε τὴν ὀργάνωση ὅλων τῶν μέσων καὶ τῶν πιὸ ἁπλῶν, ἔτσι ποὺ στὴν περίπτωση ποὺ τὸ ἕνα δὲν ἀποδώσει γιὰ τὴν ἄλφα ἢ βῆτα αἰτία νὰ μποροῦμε νὰ θέσουμε ἀμέσως σ' ἐφαρμογὴ τὸ ἄλλο. Εἶναι γνωστὰ τὰ μειονεχτήματα τῶν τηλεφωνικῶν γραμμῶν ὅταν μάλιστα εἶναι [illegible].

Ἡ διακοπή τους εἶναι ταχτική τόσο ἀπό τὴν κυκλοφορία τῶν πεζῶν ζώων κλπ. καί τὴ βολή πυροβολικοῦ, ὅλμων. Ἡ ἀποκατάσταση καὶ ἰδιαίτερα στίς προωθημένες πρὸς τόν ἐχθρὸ θέσεις ἀπαιτεῖ χρόνο. Ἂν καὶ ὁ ἀσύρματος πάθει μιὰ ἀβαρία πρέπει νὰ εἴμαστε σὲ θέση ἀμέσως νὰ ἐπικοινωνήσουμε μὲ ὀπτικό ἤ ἡλιογράφο. Οἱ τεχνικοί μας πρέπει νὰ φιλοδοξήσουν στὸ συντομώτερο χρονικό διάστημα νὰ προχωρήσουν καὶ πρός τὴν κατεύθυνση αὐτή. Μποροῦν νὰ βροῦν μέθοδες καὶ μέσα γιά κατασκευὴ τέτοιων μέσων ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔχουν τὴν ἐμβέλεια ποὺ ἔχουν οἱ τελειοποιημένοι ἀπό ἐργοστάσιο. Μὲ φακούς, λάμπες πετρελαίου, καθρέφτες, μὲ κατάλληλους συνδυασμοὺς κάτι πρέπει νὰ βροῦν γιὰ νὰ βοηθήσουν στὴ λύση τοῦ προβλήματος αὐτοῦ ποὺ τόση σημασία ἔχει γιὰ τό Δημοκρατικὸ Στρατό. Μὲ τό ζήτημα αὐτὸ συνδέεται καί ἡ ἐκπαίδευση ὀπτικῶν.

Γιὰ ἐπείγουσες ἀναφορὲς ἢ διαταγὲς μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν μιὰ σειρὰ ἄλλα μέσα ὀπτικὰ καί ἀκουστικὰ μὲ βάση προκαθορισμένο πίνακα συνεννόησης μὲ σήματα. Τέτοια μέσα εἶναι:

Ι. Ὀπτικὰ

α) Οἱ φωτιές, ἰδιαίτερα τὴ νύχτα. Μὲ ὁρισμένη διάταξη, ἀπόσταση καὶ ἀριθμὸ νὰ δίνουν ἀναφορὰ ἢ διαταγή: Π.χ. Συμπτυχθεῖτε πρὸς τὸ ὕψωμα Κουτσόραχη. Ὁ παραλήπτης πρέπει νὰ ἀπαντήσει μὲ ἀνάλογες φωτιὲς ὅτι κατάλαβε.

β) Καπνός. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο γιὰ τὴ μέρα.

γ) Τροχιοδειχτικὲς σφαῖρες, προκαθορισμένος ἀριθμὸς καὶ πρός ὁρισμένη κατεύθυνση γιὰ τὴ νύχτα.

δ) Φωτοβολίδες.

Γιά τὰ παραπάνω μέσα χρειάζεται προσοχὴ νὰ μὴ γίνει σύγχυση καὶ παραπλάνηση ἀπὸ τὸν ἐχθρό.

ε) Σημαῖες. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκπαιδεύσουμε σηματοδότες μὲ μορσικό ποὺ θέλει χρόνο ἐκπαίδευσης καὶ ἡ μετάδοση τοῦ τηλεγραφήματος ἀργεῖ πολύ. Μὲ προκαθορισμένα σήματα ποὺ νὰ ἀλλάζουν ταχτικὰ νὰ φτιάξουμε πίνακα ποὺ νὰ προβλέπει τίς πιὸ ἐπείγουσες πιθανὲς περιπτώσεις. Εἶναι σύστημα πολὺ ἐξυπηρετικὸ ἀνάμεσα στὸ τάγμα καὶ τὸ λόχο, στὸ λόχο καὶ στὴ διμοιρία ἰδιαίτερα.

ΙΙ. Ἀκουστικὰ

α) Τηλεβόας. Ὁ ὁμαδάρχης καὶ ὁ διμοιρίτης μποροῦν νὰ ἐπικοινωνοῦν μὲ τόν τηλεβόα ὅταν δὲν μποροῦν νὰ κυκλοφορήσουν οἱ σύνδεσμοι. Τὸ ἴδιο ὁ διμοιρίτης μὲ τὸ λοχαγό.

β) Σάλπιγγα. Ἀνάμεσα λόχο—τάγμα καὶ σ' ὁρισμένες περιπτώσεις ἀνάμεσα τάγμα—ταξιαρχία καὶ ταξιαρχία μὲ ταξιαρχία. Διεύθυνση τῆς ἐπιχείρησης μποροῦν νὰ δοθοῦν μὲ ὁρισμένα σαλπίσματα (συνδυασμός διακεκομμένων μὲ παρατεταμένα) προσυνεννοημένα τηλεγραφήματα.

Τέλος πρέπει νὰ τονίσουμε ὅτι χρειάζεται ὀργάνωση τῶν τμημάτων πεζῶν συνδέσμων μέχρι καὶ διμοιρία ποὺ γιὰ ἐπείγουσες περιπτώσεις μεγάλες ἀποστάσεις μποροῦν νὰ παίρνουν καὶ τὸ ἄλογο τοῦ ταγματάρχη, ταξίαρχου κλπ., ἂν δὲν ὑπάρχει ἄλλο καὶ νὰ πηγαίνουν μὲ ταχύτητα στὴν ἀποστολή τους.

5) χρησιμοποίηση τῶν ἀποσπασμάτων συνδέσμου καὶ ἀξιωματικῶν συνδέσμων. Γιὰ τὴν πλάγια σύνδεση πού τόσο παραμελεῖται ἀπὸ τίς διοικήσεις ἐκτός ἀπὸ ἄλλη ἐπαφὴ ποὺ τυχὸν ἔχουν πρέπει νὰ προβλέπεται ἡ κίνηση μικρῶν τμημάτων στὰ διάκενα ποὺ νὰ ἐξασφαλίζουν τὴν ἀνίχνευση τοῦ ἐνδιάμεσου χώρου καὶ τὴν ἐνημέρωση τῶν γειτονικῶν τμημάτων.

Οἱ μεγάλες μονάδες πρέπει νὰ στέλνουν ἀξ)κὸ «σύνδεσμο» τοῦ ἐπιτελείου τους στίς παρακάτω μονάδες. Ἀποστολὴ τοῦ ἀξιωματικοῦ αὐτοῦ εἶναι νὰ ἐνημερώνει τὴ διοίκηση τῆς παρακάτω μονάδας γιὰ τὶς δυνατότητες ποὺ ἔχει ἡ παραπάνω μονάδα καὶ **νά ἐνημερώνει τὴ μονάδα του γιὰ τὴ γενικὴ κατάσταση τῆς μονάδας στὴν ὁποία πῆγε καθὼς καὶ τὴ γενικὴ στρατιωτικὴ κατάσταση τοῦ τομέα.** Ὁ ἀξιωματικὸς αὐτὸς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παρεμβαίνει στὰ ἐσωτερικὰ τῆς διοίκησης οὔτε νὰ δίνει διαταγές. Γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς του πρέπει νὰ εἶναι ἐφωδιασμένος καὶ μὲ συμπληρωματικὰ μέσα διαβίβασης καὶ ἰδίως μὲ πεζοὺς συνδέσμους στίς δικές μας σημερινὲς δυνατότητες.

Μαζί μὲ τὴ λύση τῶν παραπάνω προβλημάτων ποὺ ἀφοροῦν κυρίως τὰ μέσα διαβιβάσεων καὶ τὴν ὀργάνωσή τους συνδέεται ἀναπόσπαστα καὶ ἡ ἀνάγκη στελέχη καὶ μαχητὲς νὰ ἐμποτιστοῦν μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἀνάγκης τῆς σύνδεσης σὲ κάθε στιγμή, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι ἀμοιβαῖο ἀπὸ τὰ πάνω καὶ κάτω, νὰ ἐπεχτείνεται στὰ πλάγια καὶ στὴ γνώση τῶν ἀπαιτήσεων καὶ δυνατοτήτων ὅλων τῶν ὅπλων γιὰ τὴν ἁρμονικὴ συνεργασία τους στὸ πεδίο τῆς μάχης (π.χ. πεζικὸ—πυροβολικό). Στοὺς ἀγῶνες ποὺ ξανοίγονται στὸ Δημοκρατικὸ Στρατὸ οἱ διαβιβάσεις θὰ παίξουν ἀποφασιστικὸ ρόλο καὶ ἡ λύση τοῦ προβλήματος αὐτοῦ πρέπει τὸ συντομώτερο νὰ πραγματοποιηθεῖ τόσο ἀπὸ τὶς διοικήσεις τῶν μονάδων ὅσο καὶ ἀπὸ μαχητὲς καὶ στελέχη ποὺ δουλεύουν στὸ βασικὸ αὐτὸ τομέα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΛΙΠΟΤΑΞΙΕΣ ΣΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Κάθε λιποταξία ἀπὸ τὶς τάξεις τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ εἶναι ἕνα γεγονὸς σοβαρό. Κάθε λιποταξία πρέπει νὰ μᾶς ἀνησυχεῖ γιατὶ ἔτσι ἢ ἀλλοιῶς ἔχει σχέση μὲ τὴν ἑνότητα καὶ τὴν πειθαρχία μας, μὲ τὴν ἐπαγρύπνηση καὶ τὴν ἀσφάλειά μας καὶ σὲ τελευταία ἀνάλυση μὲ τὴ μαχητικὴ ἱκανότητα τῶν τμημάτων μας καὶ τὴν πολιτικὴ θέση τοῦ στρατοῦ μας μέσα στὸ λαό.

Γι' αὐτὸ οἱ λιποταξίες πρέπει νὰ μελετοῦνται ἀπὸ τὶς διοικήσεις τῶν μονάδων μας καὶ νὰ βρίσκονται πάντα οἱ πραγματικὲς αἰτίες ποὺ τὶς προκαλοῦν.

1. ΟΙ ΑΙΤΙΕΣ ΤΩΝ ΛΙΠΟΤΑΞΙΩΝ

Πρέπει νὰ τονιστεῖ ἐξ ἀρχῆς ὅτι οἱ λιποταξίες ἀκόμα καὶ οἱ πιὸ «ἀπρόβλεπτες» ὀφείλονται βασικὰ στὶς ἀδυναμίες καὶ ἐλλείψεις τῆς δουλειᾶς τῶν διοικήσεων καὶ τῶν στελεχῶν μας.

Τὸ ζήτημα μπαίνει ἔτσι: Ἕνας μαχητὴς μ' ὁσοδήποτε λίγη πίστη κι' ἂν μπαίνει στὸν ἀγώνα, ὁσοδήποτε μικρὴ παλληκαριὰ κι' ἂν ἔχει, ὅσο λίγη καρτερικότητα καὶ ἂν τὸν διακρίνει, ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ ἐνταχθεῖ στὶς γραμμὲς τοῦ Δ Σ. ὄχι μόνο μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ μείνει κοντά μας ὡς τὴ νίκη καὶ νὰ μὴ λιποταχτήσει, ἀλλ' ἀκόμα εἶναι δυνατὸ ν' ἀξιοποιηθεῖ καὶ νὰ διαφοροποιηθεῖ σ' ἕνα πιστὸ ἀγωνιστὴ μὲ παλληκαριὰ καὶ αὐτοθυσία.

Ἕνα τέτοιο πρᾶγμα μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ γίνει γιὰ ὁποιονδήποτε μαχητή μας ἐθελοντὴ ἢ ἐπιστρατευμένο δημοκράτη ἢ βασιλόφρονα. Γιατί; Γιατὶ μιὰ τέτοια ἀναμορφωτικὴ δύναμη καὶ ἱκανότητα τὴν ἔχει ὁ Δημοκρατικὸς Στρατὸς χάρις στ' ἀνώτερα ἰδανικά του, στοὺς ἐθνικοὺς καὶ λαϊκοὺς σκοποὺς τοῦ ἀγώνα του, τὴν πλούσια ἐσωτερικὴ καὶ ἀγωνιστικὴ ζωὴ τῶν τμημάτων του, στὴν καθημερινὰ ἐδραιούμενη στρατιωτικὴ καὶ πολιτικὴ θέση του, στὴν προοπτικὴ γιὰ τὴ σίγουρη νίκη του.

Δημιουργοὶ ὅμως αὐτῆς τῆς ἀνάπλασης τῶν μαχητῶν μας πρέπει νά 'ναι οἱ διοικήσεις καὶ τὰ στελέχη μας. Μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ καθοδήγησή τους καὶ πρὸ παντὸς μὲ τὸ προσωπικὸ παράδειγμά τους σ' ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσης τους μποροῦν καὶ πρέπει νὰ ἀσκοῦνε ἐνεργητικὴ ἐπίδραση πάνω στοὺς μαχητές τους, νὰ τοὺς σφιχτοδένουν μὲ τὸ Δημοκρατικὸ Στρατὸ καὶ τὸν ἀγώνα καὶ πλάϊ στ' ἄλλα ν' ἀποτρέπουν καὶ τὶς λιποταξίες.

Ἔτσι ἐξετάζοντας τὸ ζήτημα τῶν λιποταξιῶν θὰ δοῦμε πὼς ἔχουμε λιποταξίες-καὶ μάλιστα πολλές- γιατὶ οἱ διοικήσεις καὶ τὰ στελέχη μας δὲν ἀντιμετωπίζουν σωστά, ζωντανά, ἐπιστημονικὰ τὰ προβλήματα τῶν τμημάτων τους, γιατὶ μὲ τὸ προσωπικό τους παράδειγμα ὄχι μόνο δὲν ἐπιδροῦν ἀποφασιστικά, ἐνεργητικὰ στοὺς μαχητές, μὰ πολλὲς φορὲς ἀποτελοῦν τὸ κακὸ παράδειγμα, ἐπιδροῦν ἀρνητικὰ στοὺς μαχητὲς κι' ἀντὶ νὰ δέσουν πιὸ πολὺ τοὺς μαχητὲς μὲ τὸ Δημοκρατικὸ Στρατὸ τοὺς σπρώχνουν οἱ ἴδιοι στὶς λιποταξίες.

Μερικὰ παραδείγματα:

***Ἡ ἀδύνατη πολιτικὴ καὶ διαπαιδαγωγητικὴ δουλειὰ τῶν διοικήσεων στὰ τμήματα, στὰ ἔμπεδα, στοὺς ἐπιστρατευμένους ἰδιαίτερα συντέλεσε καὶ συντελεῖ στὶς λιποταξίες.** Οἱ μαχητές μας χωρὶς καθαρὸ πολιτικὸ προσανατολισμὸ κάτω ἀπὸ τὴν πίεση ποὺ ἀσκεῖ ὁ ἐχθρὸς καὶ τὴν ψευδόλογη προπαγάνδα του λυγίζουν καὶ περνοῦν στὴ λιποταξία.*

***Ἡ ἀμελέτητη χρησιμοποίηση τῶν νεοεπιστρατευμένων εἶναι ἕνας παράγοντας ποὺ συντελεῖ ἀποφασιστικὰ στὶς συχνὲς λιποταξίες.** Παληότερα σὲ μιὰ περιφέρεια ἀντὶ οἱ νεοεπιστρατευμένοι νὰ σκορπιστοῦν μέσα στὰ τμήματα, συγκροτήθηκε μόνο ἀπ' αὐτοὺς ξεχωριστὸ τάγμα καὶ μὲ ἀδύνατα κατώτερα στελέχη. Στὸ τάγμα αὐτὸ χωρὶς νὰ προηγηθεῖ μιὰ σχετικὰ ἔστω σοβαρὴ ἀφομοιωτικὴ δουλειὰ δίνεται τομέας ποὺ ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα μπῆκε στὴ μάχη, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἔχει σοβαρὴ διαρροὴ τὸ τμῆμα αὐτὸ καὶ μάλιστα τὸ κακὸ ἔφτασε καὶ μέχρι τοὺς μαχητὲς ποὺ ἀνήκουν σὲ δημοκρατικὰ κόμματα μὲ ὑπεύθυνα πόστα. Κατὰ κανόνα σχεδὸν νεοεπιστρατευμένοι μαχητὲς χωρὶς καμμιὰ προηγούμενη ἐκπαίδευση ὁδηγοῦνται στὴ μάχη καὶ πολλὲς φορὲς στέλνονται σὲ ἐπικίνδυνες ἀποστολὲς (ἐνέδρα κλπ). Ὑπάρχουν περιπτώσεις ποὺ μαχητὲς τὴν ἴδια μέρα ποὺ ἐπιστρατεύτηκαν στάλθηκαν νὰ φυλάξουν σὲ ἐνέδρα καὶ μετὰ ἀποροῦσε ἡ διοίκηση γιατὶ λιποτάχτησαν. Τὰ πράγματα δείχνουν πὼς εἶναι ἐπιταχτικὴ ἀνάγκη νὰ ἀντιμετωπίζεται σωστὰ τὸ πρόβλημα τῶν νεοεπιστρατευμένων. Αὐτὸ μὲ δυὸ λόγια θὰ πεῖ Πρῶτο. Στοιχειώδικη στρατιωτικὴ ἐκπαίδευση. Δηλαδὴ νὰ μάθει ὁ καινούργιος μαχητὴς τὶς ἰδιότητες τοῦ ὅπλου του, νὰ μάθει νὰ σκοπεύει καλὰ καὶ νὰ χρησιμοποιεῖ σωστὰ τὸ*

ἔδαφος. Δεύτερο: Ἰδιαίτερη σοβαρὴ πολιτικὴ καὶ διαπαιδαγωγητικὴ δουλειὰ στοὺς νεοσύλλεκτους. **Νὰ ποτιστοῦν βαθειὰ μὲ τὰ ἰδανικὰ καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀγώνα μας, νὰ πιστέψουν ἀπόλυτα στὴν ἀναπόφευχτη νίκη μας. Αὐτὸ νὰ γίνεται μὲ τρόπο ἁπλὸ καὶ ζωντανὸ κι᾿ ὄχι μὲ ἀφηρημένες πολιτικολογίες.** Οἱ παλιοὶ μαχητές μας νὰ πλαισιώσουν τοὺς νέους καὶ δημιουργώντας γύρω τους μιὰ συναγωνιστικὴ ἀτμόσφαιρα νὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ γίνουν κι᾿ αὐτοὶ ἀντάξιοι συναγωνιστές τους ἱκανοὶ νὰ ἐκπληρώσουν μὲ ἐπιτυχία μέσα στὶς γραμμές τοῦ Δ.Σ., τὸ καθῆκον τους πρὸς τὸν ἀγωνιζόμενο λαό μας.

2) Τὰ λάθη μας στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ἐχθροῦ καὶ οἱ συνέπειές τους, οἱ διοικητικὲς καὶ στρατιωτικὲς ἀδυναμίες μας εἶναι μιὰ ἀκόμα αἰτία ποὺ ὁδηγεῖ τοὺς μαχητές στὴ λιποταξία. Ἕνα στραπάτσο στρατιωτικὸ μὲ τὶς ἀναπόφευκτες ζημιές, μεγαλώνει τὶς δυσκολίες γιὰ τοὺς μαχητές, τοὺς ἐκθέτει σὲ ἀδικαιολόγητους κινδύνους καὶ θυσίες, τοὺς ὁδηγεῖ στὴν ἧττα καὶ ὄχι στὴ νίκη γιὰ τὴν ὁποία ἀγωνίζονται, κλονίζει τὴν ἐμπιστοσύνη τους στὰ στελέχη, σπάει τὸ ἠθικό τους, χάνουν τὸν προσανατολισμό τους καὶ μερικοὶ λιποταχτοῦν.

3) Ἀδιαφοροῦμε γιὰ τὴν τήρηση τῶν μέτρων ἐκείνων ποὺ θὰ μᾶς βοηθήσουν νὰ προλάβουμε τὶς λιποταξίες. Σὰν παραδείγματα μποροῦμε νὰ ἀναφέρουμε τὰ παρακάτω:

Ἐπίτροπος λόχου παίρνει τὴν ἐντολὴ νὰ προσέχει ἕναν μαχητὴ ποὺ ἔδειξε ὅτι ἤθελε νὰ λιποταχτήσει, κι᾿ αὐτὸς τὸν στέλνει μόνο του τὴ νύχτα γιὰ ξύλα, σὲ 500 μέτρα ἀπόσταση ἀπὸ τὶς προφυλακὲς τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ μαχητὴς λιποτάχτησε.

Ὁμαδάρχης παίρνει τὴν ἐντολὴ νὰ προσέχει δυὸ μαχητὲς οἱ ὁποῖοι ἔδειχναν ὅτι δὲν εἶχαν ἀφομοιωθεῖ κι᾿ αὐτὸς τοὺς στέλνει καὶ τοὺς δυὸ μαζὶ σὰν σκοποὺς σ᾿ ἕνα φυλάκιο ἀπομακρυσμένο. Φυσικὰ βρῆκαν τὴν εὐκαιρία καὶ λιποτάχτησαν.

4) Μερικὲς φορὲς φερνόμαστε βάναυσα σὲ μαχητές, τραυματίζουμε τὸ φιλότιμο καὶ τὸν ἀνδρισμό τους κι᾿ ἀνοίγουμε μὲ τὸ χέρι μας τὴν πόρτα πρὸς τὴ λιποταξία. Ἐπίτροπος τάγματος, παλιότερα διοικητὴς λόχου, τελευταῖα στὸ Καϊμάκτσαλαν, ἔδερνε μαχητές μας. Τὸ ἴδιο γινόντανε καὶ σὲ μιὰ ταξιαρχία. Ἀποτέλεσμα: Πολλοὶ μαχητές μας λιποτάχτησαν. Οἱ περισσότεροι ἀπ᾿ αὐτοὺς μέρες ὁλόκληρες γύριζαν στὰ βουνὰ τοῦ χωριοῦ τους χωρὶς νὰ παραδίνονται στὸν ἐχθρό μὰ καὶ χωρὶς νἄχουν ἐμπιστοσύνη σὲ μᾶς. Ἀπὸ τὴ σχολὴ ὁμαδαρχῶν μιᾶς μονάδας διώχτηκαν τρεῖς μαχητὲς γιατὶ δὲν «μπόρεσαν» νὰ προσαρμοστοῦν στὸ πνεῦμα τῆς σχολῆς. Ἡ διοίκηση τῆς σχολῆς δὲν εἶδε σωστὰ το ρόλο της καὶ δὲν μπόρεσε νὰ τοὺς ἀφομοιώσει. Τοὺς ἀφοπλίζει (ἡ διοίκηση τῆς μονάδας ἐγκρίνει) καὶ τοὺς στέλνει στὰ τμήματά τους. Ἐκεῖ δὲν γίνεται καμμιὰ προσπάθεια ποὺ νὰ τοὺς βοηθάει να ξεπεράσουν τὴν κρίση τους. Οἱ δυὸ παίρνουν μέρος σὲ μάχη καὶ ὁπλίζονται ἀπὸ τὸν ἐχθρό. Ὁ τρίτος λιποτάχτησε. Παλιότερα εἶχε μιὰ ἀξιόλογη δράση καὶ ὁ ἀδερφός του εἶχε πιαστεῖ ἀπὸ τὸν ἐχθρὸ τραυματισμένος καὶ ἐκτελέστηκε.

Ἐπίτροπος λόχου στὸ Πάικο, στελέχη τάγματος στὸ Βίτσι, στελέχη στὸ Ἀρχηγεῖο Βερμίου, στὴν 10η ταξιαρχία, μὲ τὴν αὐταρχικὴ συμπεριφορά τους σπρώξανε μαχητὲς μας σὲ λιποταξία. Τέτοιες πράξεις στελεχῶν μας ἄλλες φορὲς προσπαθοῦμε νὰ τὶς σκεπάσουμε καὶ σὲ ἐλάχιστες περιπτώσεις παίρνουμε τὰ μέτρα ἐκεῖνα ποὺ θὰ βάλουν τελεία καὶ παῦλα σὲ μιὰ τέτοια ἀπαράδεκτη κατάσταση. Μόνο σὲ μιὰ (1) ἔκθεση διαπιστώνεται μὲ δειλία ἡ γνώμη: «λιποτάχτησε γιατὶ ἤτανε λιπόψυχος. Ἡ λιποταξία του ὅμως δὲν εἶναι ἄσχετη καὶ μὲ τὴν κακὴ συμπεριφορὰ ποὺ δείχνει ὁ λοχαγός του».

5) Ἡ ἀστοργία πρὸς τοὺς μαχητές, ἡ ἔντονη διαφορὰ στὸν τρόπο τῆς ζωῆς στελεχῶν καὶ μαχητῶν, στάθηκε μιὰ αἰτία ποὺ βοήθησε τὶς λιποταξίες. Ἔχουμε περιπτώσεις ποὺ οἱ διοικήσεις κάνουν πολυτελὴ ζωὴ ὅταν οἱ μαχητὲς ἔχουν μέρες νὰ φᾶνε. Περιπτώσεις ποὺ τα στελέχη πᾶνε καβάλλα σὰν μπέηδες ὅταν μαχητὲς τοῦ τμήματος ἄρρωστοι σέρνονται ξοπίσω τους ξυπόλυτοι καὶ μὲ τὰ πόδια πληγιασμένα. Αὐτὰ δὲν περνοῦν ἀπαρατήρητα οὔτε χωρὶς συνέπειες. Τσακίζουν στὴ συνείδηση τῶν μαχητῶν μας τὸν πιὸ γερὸ κρίκο σύνδεσης μὲ τὸ στρατό μας: Τὸ λαϊκό του χαρακτῆρα καὶ τὸ δημοκρατισμό του στὴν πράξη.

Στὴ λιποταξία μπορεῖ ἀκόμα νὰ ὁδηγήσουν τοὺς μαχητές μας καὶ μιὰ σειρὰ ἄλλες σάπιες ἐκδηλώσεις: Ἡ ἔκφυλη ζωὴ ἐλαχίστων στελεχῶν μας ποὺ δὲν τὴν ἀνέχεται ἡ αὐστηρὴ ἠθικὴ τοῦ ἁπλοῦ μαχητῆ. Οἱ ἀντιλαϊκὲς πράξεις ποὺ δὲν συγχωριοῦνται ἀπὸ τὸν ἁπλὸ ἀντάρτη γιατὶ αὐτὸς ἤτανε καὶ παραμένει παιδὶ τοῦ λαοῦ καὶ προστάτης του. Οἱ ὑπερβολὲς ποὺ κάνουμε κατὰ τὴ δίωξη τῶν ἐχθρικῶν στοιχείων ποὺ δὲν δικαιολογοῦνται στὴν ὀρθὴ κρίση τῶν ἁπλῶν μαχητῶν. Ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν βέβαια ἀστάθμητους παράγοντες, μὰ ἀρκετὰ ἐνεργητικοὺς συντελεστὲς γιὰ νὰ κάνουν τὸ μαχητή μας ν᾿ ἀναθεωρήσει τὴν καλὴ γνώμη ποὺ εἶχε γιὰ μᾶς ὅταν ἀνέβαινε στὸ βουνό, νὰ πάρει τὰ μάτια του καὶ νὰ φύγει ἀπὸ κοντά μας.

6) Δὲν ἐπαγρυπνοῦμε γιὰ τὶς προσπάθειες ποὺ κάνει ὁ ἐχθρὸς μὲ τοὺς πράχτορές του νὰ σπρώξει μαχητές μας σὲ λιποταξίες καὶ δὲν ἀντιδροῦμε ἀποφασιστικὰ στὶς μέθοδες τοῦ ἐχθροῦ ποὺ χρησιμοποιεῖ γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτή. Ἀποτέλεσμα νὰ ἔχουμε λιποταξίες σ᾿ ὅλες τὶς μονάδες μας μὲ τὴ δουλειὰ τῆς ἀντίδρασης καὶ τῶν πρακτόρων τοῦ ἐχθροῦ. Παλιότερα στὸ Γράμμο καὶ στὸ Βίτσι τελευταῖα στὸ 520 τάγμα πιάστηκαν πράκτορες τοῦ ἐχθροῦ στὶς γραμμές μας ποὺ ὀργάνωναν λιποταξίες καὶ προέτρεπαν μαχητές μας νὰ παραδωθοῦν στὸν ἐχθρό.

Πρίν ὅμως πιαστοῦν εἶχανε σπρώξει ἀρκετούς στή λιποταξία. Στά ἔμπεδα τοῦ Πάϊκου καί στά ἔμπεδα στά Ζαγόρια ἀνακαλύφτηκαν σπεῖρες πού εἶχανε σάν ἀποστολή νά ὀργανώνουν λιποταξίες τῶν νεοεπιστρατευμένων. Ἀνακαλύφτηκαν ὅμως ὅταν εἶχαν πιά καταφέρει νά διώξουν στόν ἐχθρό πολλούς μαχητές μας. Ἡ ἔλλειψη ἐπαγρύπνησης ἀφήνει τούς μαχητές μας ἐκτεθειμένους νά πέσουν στίς παγίδες τῶν πραχτόρων τοῦ ἐχθροῦ.

Ἀναφέρουμε ἕνα παράδειγμα γιά νά δείξουμε πόσο μαστορεμένα ὁ ἐχθρός ὀργανώνει τή διαλυτική του δουλειά σέ βάρος μας

Σέ μιά μονάδα μας πιάστηκαν δυό μαχητές πού ἔκαναν ἀπόπειρα νά λιποταχτήσουν. Στήν ἀνάκρισή τους ὁμολόγησαν ὅτι πήρανε τό δρόμο τῆς λιποταξίας ἔπειτα ἀπό ὑποκίνηση τοῦ Κ. Δ. Ὁ Κ. Δ. πιάστηκε καί ὁμολόγησε τά παρακάτω: Ὅτι στή μονάδα αὐτή λειτουργοῦσε παράνομη διαλυτική—σαμποταριστική σπεῖρα πού εἶχε ὑπεύθυνους σ' ὅλους τούς παρακάτω σχηματισμούς τῆς μονάδας αὐτῆς. Ὁ Κ. Δ. ἤτανε ὑπεύθυνος γιά τή διαλυτική δουλειά σ' ἕνα λόχο. Μέχρι τήν ἡμέρα πού πιάστηκε εἶχε σπρώξει στή λιποταξία 10 μαχητές. Αὐτός τήν ἡμέρα πού ἀποπειράθηκαν νά λιποταχτήσουν οἱ δυό μαχητές πού ἀναφέρουμε πιό πάνω σκόπιμα ἔκανε τόν ἄρρωστο καί βραδυποροῦσε. Μέ τόν τρόπο αὐτό τράβηξε τήν προσοχή τῆς διοίκησης τῆς διμοιρίας στόν ἑαυτό του γιά νά δώσει καιρό στούς ἄλλους νά φύγουν. Ὁμολόγησε ἀκόμα τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ἔκαναν τή διαλυτική τους δουλειά γενικώτερα. Πλησίαζαν τούς δυσαρεστημένους καί τούς τιμωρημένους. Παρακινοῦσαν τούς πιό καθυστερημένους μαχητές νά κλέβουν ψωμί καί μικροπράγματα ἄλλων μαχητῶν γιά νά δημιουργοῦν γκρίνιες. Παρακινοῦσαν τούς μαχητές νά κοιμοῦνται στή σκοπιά γιά νά τιμωροῦνται καί νά τούς κάνουν εὔκολη λεία τους.

Ἔκαναν προσπάθειες γιά νά πείσουν τούς μαχητές νά δηλώνουν ὅτι εἶναι ἄρρωστοι, γιά νά μείνουν λίγοι μαχητές γιά τή σκοπιά καί τίς ἄλλες ὑπηρεσίες, νά κουράζονται καί νά δυσαρεστοῦν

Ἀποστολή τους ἀκόμα ἤτανε σέ κάθε μετακίνηση τοῦ τμήματος νά διώχνουν λιποτάχτες στόν ἐχθρό γιά νά εἶναι πάντα ἐνήμερος γιά τίς καινούργιες θέσεις καί τή διάταξη τῆς μονάδας. Γιά τίς ἐπαφές τους καί τή σύνδεσή τους μέ τόν ἐχθρό εἶχανε καθορισμένες συνθηματικές λέξεις

Ὁ ἐχθρός δέν περιορίζεται μόνο στή δράση τῶν πραχτόρων του, χρησιμοποιεῖ καί ἄλλες μέθοδες στήν προσπάθειά του νά μᾶς διαλύσει. Κατορθώνει μέ δικούς του ἀνθρώπους, τήν ἀεροπορία καί τά ἄλλα μέσα νά διοχετεύει μέσα στίς γραμμές μας ἔντυπο ὑλικό (προκηρύξεις) πού μέ ψεύτικες εἰδήσεις καί ἀπατηλά συνθήματα προσπαθεῖ νά κλονίσει τό ἠθικό τῶν μαχητῶν μας καί νά σπείρει τή σύγχιση. Ἀπό ὅ,τι ξέρουμε οἱ διοικήσεις πολύ λίγη προσπάθεια κάνουν γιά νά ἐξηγήσουν σωστά τό περιεχόμενο τοῦ «διαφωτιστικοῦ» αὐτοῦ ὑλικοῦ, πού φτάνει μέχρι τά χέρια τῶν μαχητῶν μας.

ΙΙ. ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΗΚΑΝ ΟΙ ΛΙΠΟΤΑΞΙΕΣ

Στήν ἀρχή οἱ λιποταξίες ὑποτιμήθηκαν καί ἀντιμετωπίστηκαν παθητικά. Κι' ὅταν ἀκόμα μέ τή μαζική ἐπιστράτευση οἱ λιποταξίες πῆραν μεγαλύτερη ἔκταση πάλι οἱ διοικήσεις τῶν μονάδων μας δέν στάθηκαν μ' ὅση προσοχή χρειάζονταν στό πρόβλημα. Αὐτό εἶχε σάν ἀποτέλεσμα πολλές διοικήσεις νά ἐξηγοῦν ἐσφαλμένα τίς λιποταξίες, ἀποδίδοντάς τις ἐξ ὁλοκλήρου στίς στερήσεις τοῦ ἀγώνα καί ὄχι στίς δικές τους ἀδυναμίες κι' ἐλλείψεις. Π.χ. ἀπό μιά μονάδα μας λιποταχτοῦν τρεῖς τήν ἴδια μέρα ἀπό τό ἴδιο χωριό καί μετά ἀπό λίγες μέρες 7 ἀπό ἕνα ἄλλο χωριό, χωρίς αὐτό νά βάλει σέ καμμιά σκέψη τή διοίκηση. Σέ ἄλλη μονάδα λιποταχτοῦν 3 ἀπό τό ἴδιο χωριό τήν ἴδια μέρα (ὑπηρετοῦσαν στό Δ. Σ. 6 μῆνες). Ἡ γνώμη τῆς διοίκησης εἶναι: «λιποτάχτησαν ἀπό δειλία». Στήν ἴδια μονάδα λιποτάχτησε ἕνας διμοιρίτης πού ὑπηρετοῦσε 9 μῆνες καί εἶχε ἀναδειχτεῖ στή θέση αὐτή με τήν προσωπική του παλληκαριά. Στή στήλη πού ἀναφέρεται ἡ γνώμη τῆς διοίκησης γιά τήν αἰτία τῶν λιποταξιῶν δίνεται μονολεκτικά ἡ ἀπάντηση «λιπόψυχος». Χωρίς καμμιά ἐξαίρεση σέ καμμιά κατάσταση δέν φαίνεται ἡ βασανιστική μελέτη γύρω ἀπό τό πρόβλημα τῶν λιποταξιῶν. Τά στοιχεῖα τῶν λιποταχτῶν δίνονται πάντα λειψά, κουτσουρεμένα.

Ἀκόμα δέν ἔλλειψε ἡ ἀνεκτικότητά μας ἀπέναντι τῆς λιποταξίας, ἡ ἄφεση ἁμαρτιῶν πρός τούς λιποτάχτες. Λιποτάχτες μιᾶς μονάδας γίνονται δεχτοί σάν μαχητές σέ ἄλλη μονάδα ἤ λιποτάχτης δυό φορές ἔφτανε στήν μονάδα του (πολλές φορές σταλμένος ἀπό τόν ἐχθρό) καί ἐντάσσονταν στό τμῆμα πού ὑπηρετοῦσε πρῶτα χωρίς νά παίρνεται κανένα μέτρο σέ βάρος του. Παράλληλα ὅμως δέν ἔλλειψαν καί οἱ ὑπερβολές καί ἡ ἄκαιρη σκληρότητα στίς κυρώσεις μας. Στό Καϊμάκτσαλαν ὁ ἴδιος ὁ διοικητής τοῦ τάγματος, πού μέ τή συμπεριφορά τους ἔσπρωχνε τούς μαχητές μας σέ λιποταξία, ἐκτέλεσε τόν λιποτάχτη πού ὁ ἴδιος ὁ πατέρας του τόν ξανάφερε στά τμήματά μας ἀφοῦ συμβουλεύτηκε τίς δημοκρατικές πολιτικές ὀργανώσεις.

Στήν ἀντιμετώπιση ἀπό μέρους μας τῶν λιποταχτῶν παρατηρήθηκε καί τοῦτο: Ἀρκεστήκαμε στό νά προβάλουμε κατά κόρο τόν μπαμπούλα τῆς ἐκτέλεσης, ἀπό τόν ἐχθρό, ἐκείνων πού λιποταχτοῦν, χωρίς ταυτόχρονα ν' ἀναπτύξουμε πολύπλευρα τή δουλειά μας γιά τήν ἀντιμετώπιση ἑνός τόσο σοβαροῦ προβλήματος.

ΙΙΙ. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΛΙΠΟΤΑΞΙΑΣ

1) Ἀνάπτυξη τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς καί ὀργάνωσή της σωστά παντοῦ καί πάντα καί πιό πο-

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Πρὶν τρία χρόνια τέλειωσε νικηφόρα ὁ Μεγάλος Πόλεμος γιὰ τὴν Πατρίδα. Στὸν ἱστορικό του λογο στὶς 9 τοῦ Φλεβάρη 1946 ὁ σ. ΣΤΑΛΙΝ στάθηκε στὶς βασικὲς δυνάμεις ποὺ καθόρισαν αὐτὴ τὴ μεγαλειώδη νίκη: στὸ κοινωνικὸ σοσιαλιστικό μας σύστημα, τὸ κρατικὸ σοβιετικό μας καθεστὼς καὶ τὶς σοβιετικὲς ἔνοπλες δυνάμεις μας.

Τὸ Κόμμα τῶν Λένιν—Στάλιν ὑπῆρξε ὁ ἐμψυχωτὴς καὶ ὀργανωτὴς στὶς ἡρωϊκὲς προσπάθειες καὶ στὶς μεγάλες νίκες τοῦ σοβιετικοῦ λαοῦ.

Ὁ μεγάλος πόλεμος γιὰ τὴν πατρίδα ὑπέβαλε σὲ σκληρὴ δοκιμασία τὶς ἔνοπλες δυνάμεις τοῦ σοβιετικοῦ κράτους καὶ αὐτὲς μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία βάσταξαν αὐτὴ τὴ δοκιμασία. Μαζὶ μὲ τὶς ἔνοπλες δυνάμεις βάσταξε θαυμάσια τὴ δοκιμασία καὶ ἡ νεαρὴ σοβιετικὴ πολεμικὴ ἐπιστήμη, ποὺ πάνω στὴ βάση της δημιουργήθηκαν καὶ ἔδρασαν στὸν πόλεμο οἱ ἔνοπλες δυνάμεις μας.

«Ἡ νίκη αὐτὴ ἦταν νίκη τῆς Σοβιετικῆς ἐπιστήμης πάνω στὴν πολεμικὴ ἐπιστήμη τῆς χιτλερικῆς Γερμανίας.

Γεννημένη μαζὶ μὲ τὶς σοβιετικὲς ἔνοπλες δυνάμεις ἡ σοβιετικὴ πολεμικὴ ἐπιστήμη ἔθρεψε ὅ,τι καλύτερο ἔδωσε στὸ παρελθὸν ἡ πολεμικὴ τέχνη καὶ πάνω στὴ βάση τῆς μαρξιστικῆς—λενινιστικῆς διδασκαλίας καθόρισε τὸ δρόμο ἀνάπτυξης τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς στὶς σύγχρονες συνθῆκες». (Ν.Α. Μπουλγκάνιν).

Ἡ σοβιετικὴ πολεμικὴ ἐπιστήμη δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸ σ. Στάλιν. Ὁ Σοβιετικὸς λαός μας, μὲ αἴσθημα τεράστιας ἀναγνώρισης, πρὸς τὸν ὀργανωτὴ τῶν νικῶν μας τὴν ὀνομάζει, σταλινικὴ πολεμικὴ ἐπιστήμη καὶ βλέπει σ' αὐτὴν τὴν ἰσχυρὴ νικηφόρα δύναμη τοῦ σοβιετικοῦ στρατοῦ μας.

Ἡ δύναμη τῆς σοβιετικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης μας, πρὶν ἀπ' ὅλα, συνίσταται στὸ ὅτι ὄντας στενὰ συνδεδεμένη μὲ ὅλες τὶς ἄλλες ἐπιστῆμες καὶ στὴν πρώτη σειρὰ μὲ τὴ μαρξιστικὴ—λενινιστικὴ ἐπιστήμη γιὰ τὴν κοινωνία, σὰν τομέας τῆς ἰδεολογίας, εἶναι ἀξεχώριστη ἀπὸ τὴν κοινωνική της βάση, τὸ σοσιαλιστικὸ σύστημα. Η

λὸ σὲ στιγμὲς ἐπικείμενης μεγαλύτερης δοκιμασίας γιὰ τοὺς μαχητές.

2) Χτύπημα ἀποφασιστικὸ καὶ μιὰ γιὰ πάντα κάθε βάναυσης συμπεριφορᾶς πρὸς τοὺς μαχητές. Πλησίασμα τῶν στελεχῶν πρὸς τὴ βάση, εὐθυγράμμισή τους μὲ τὸν τρόπο ζωῆς τῶν μαχητῶν. Σφυρηλάτιση πιὸ γερῶν συναγωνιστικῶν δεσμῶν ἀνάμεσα στὰ στελέχη καὶ τοὺς μαχητές. Περισσότερη φροντίδα καὶ στοργὴ γιὰ τοὺς ἀντάρτες. Ἐξάντληση κάθε δυνατότητας γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τους σὲ ὑπόδυση, ἱματισμὸ καὶ διατροφή.

3) Καλὴ ὀργάνωση τῆς δουλειᾶς μας στὰ ἔμπεδα ποὺ νὰ ἐξασφαλίζει μιὰ ἐπαρκῆ στρατιωτικὴ ἐκπαίδευση καὶ στοιχειώδικη πολιτικὴ διαπαιδαγωγητικὴ ἀφομοίωση τῶν νεοεπιστρατευμένων

4) Νὰ ὀργανώνεται σωστὰ ἡ πρώτη ἐπαφὴ τῶν νεοεπιστρατευμένων μὲ τὸν ἐχθρὸ στὴ μάχη, ἔτσι ποὺ νὰ πείθονται ὅτι τὸν ἐχθρὸ μποροῦν νὰ τὸν συντρίψουν ὅταν χρησιμοποιοῦν σωστὰ τὸ ἔδαφος καὶ τὰ μέσα ποὺ διαθέτουν.

5) Κάθε λιποτάχτης πρέπει νὰ γίνεται θέμα συζήτησης σὲ ἔκτακτη δημοκρατικὴ συνέλευση τοῦ τμήματος στὸ ὁποῖο ὑπηρετοῦσε ὁ λιποτάχτης. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ νὰ ἐξηγοῦμε τὴ ζημιὰ ποὺ ἔκανε στὸ δημοκρατικὸ κίνημα ὁ λιποτάχτης ποὺ ἔφυγε καὶ νὰ παίρνουμε τὴν πολύτιμη πεῖρα τῶν μαχητῶν γιὰ τὶς αἰτίες τῆς λιποταξίας.

6) Καλλιέργεια τῆς ἐπαγρύπνησης σ' ὅλους τοὺς μαχητὲς τοῦ Δ.Σ.Ε. γιὰ τὸ ξεδόντιασμα τῶν πραχτόρων τοῦ ἐχθροῦ καὶ κάθε μάρκας διαλυτικοῦ στοιχείου.

7) Νάμαστε πάντα προπαρασκευασμένοι γιὰ τὴ γρήγορη μελέτη ἐκκαθάρισης τῶν ἐχθρικῶν στοιχείων ποὺ ἐπιστρατεύουμε.

8) Δημοσιότητα στὶς καταδικαστικὲς ἀποφάσεις κατὰ τῶν λιποταχτῶν, προσβάλοντας σύγχρονα τὸ λιποτάχτη σὰν προδότη καὶ ἐχθρὸ ποὺ μᾶς χτυπάει πισώπλατα.

Ὁ σχηματισμὸς τῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης καὶ ἡ ἀλληλεγγύη τῶν δημοκρατικῶν λαῶν μαζὶ μὲ τὴ γενικώτερη ἀνάπτυξη τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ πρέπει νάχουν τὸν ἐνεργητικὸ ἀντίχτυπό τους καὶ τὸ σταμάτημα τῆς λιποταξίας. Μὲ μιὰ ὅμως βασικὴ προϋπόθεση ὅτι: οἱ διοικήσεις καὶ τα στελέχη μας μὲ τὶς ἱκανότητές τους καὶ **τὸ προσωπικό τους παράδειγμα** *θὰ ὁδηγοῦν τὸ τμῆμα τους στὴ νίκη, θὰ δυναμώσουν τοὺς δεσμοὺς τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ μὲ τὸ λαό, θὰ στερεώνουν τὴν ἑνότητα στὶς γραμμές μας, θὰ μπαίνουν στὴν ψυχὴ καὶ θὰ καταχτοῦν τὴν καρδιὰ τοῦ ἀντάρτη καὶ τοῦ πολίτη.*

Τὸ Ἀρχηγεῖο Δυτικῆς Μακεδονίας καλεῖ σὲ ἅμιλλα ὅλες τὶς μονάδες του γιὰ τὴν ἐξάλειψη τῶν λιποταξιῶν. Ἡ ἅμιλλα ἀρχίζει στὶς [illegible] καὶ τελειώνει στὶς 30)6)48. Ἡ διοίκηση τοῦ Ἀρχηγείου θὰ δώσει ἠθικὲς ἀμοιβὲς στὰ τμήματα ἐκεῖνα ποὺ θὰ ἀνταποκριθοῦν καλύτερα στὸ καθῆκον νὰ σταματήσουν οἱ λιποταξίες μέσα στὸ στρατό μας.

σοβιετικὴ πολεμικὴ ἐπιστήμη ἀντανακλᾶ ὅλα τὰ πλεονεχτήματα καὶ τὴ δύναμη τοῦ κοινωνικοῦ καὶ κρατικοῦ μας συστήματος. Εἶναι ποτισμένη ἀπ' τὶς μεγάλες ἰδέες τῆς διδασκαλίας τῶν Μάρξ-Ἔνγκελς-Λένιν-Στάλιν.

Αὐτὲς οἱ ἰδιομορφίες τῆς σοβιετικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης καθορίζουν τὴ γιγαντιαία πρόοδό της, σὲ σύγκριση μὲ τὴν πολεμικὴ ἐπιστήμη στὸ παρελθόν. Αὐτὲς τῆς δίνουν τεράστια δυναμικὴ ἰσχύ.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. σ. Μπουλγκάνιν, μὲ ἐξαντλητικὴ σαφήνεια ἀνάπτυξε τὸ σταλινικὸ ὁρισμὸ γιὰ τὴν πολεμικὴ ἐπιστήμη, ποὺ εἶναι ἔννοια πιὸ πλατειὰ καὶ περιεκτική, ἀπ' ὅ,τι ἡ πολεμικὴ τέχνη. «Ἡ πολεμικὴ τέχνη εἶναι συστατικὸ μέρος τῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης καὶ περικλείνει τὴν ταχτική, τὴν ἐπιχειρησιακὴ τέχνη καὶ τὴ στρατηγική, δηλ., καταπιάνεται μὲ τὴ μελέτη τῶν ζητημάτων ποὺ ἀναφέρονται στοὺς τρόπους διεξαγωγῆς τῶν πολεμικῶν ἐνεργειῶν καὶ τοῦ πολέμου στὸ σύνολό του. Ἐνῶ ἡ πολεμικὴ ἐπιστήμη, ἐκτὸς ἀπ' τὰ ζητήματα τῆς πολεμικῆς τέχνης ἀγκαλιάζει τὰ ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν τὶς οἰκονομικὲς καὶ ἠθικὲς δυνατότητες τῆς χώρας.

Τὸ νὰ μάθεις τὴν πολεμικὴ ἐπιστήμη, αὐτὸ σημαίνει νὰ μάθεις ὄχι μόνο τοὺς τρόπους γιὰ τὴ διεξαγωγὴ τοῦ πολέμου, δηλαδή, τὴν πολεμικὴ τέχνη, μὰ καὶ νὰ ξέρεις καὶ νὰ ὑπολογίζεις τὶς οἰκονομικὲς καὶ ἠθικὲς δυνατότητες τόσο στὴ χώρα σου ὅσο καὶ στὴ χώρα τοῦ ἀντιπάλου».

Τὸ κατ' ἀρχὴν καινούργιο περιεχόμενο τῆς σοβιετικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης, σὲ σύγκριση μὲ τὴν πολεμικὴ ἐπιστήμη τῆς ἀστικῆς κοινωνίας, ἐγκαινιάζει νέο στάδιο στὴν ἐξέλιξη τῆς πολεμικῆς δουλειᾶς.

* * *

Ἡ μαρξιστικὴ ἐπιστήμη εἶχε διαπιστώσει τὴν ἐξάρτηση τῶν φαινομένων τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐξέλιξης τῶν ἔνοπλων δυνάμεων, ἀπ' τοὺς οἰκονομικοὺς ὅρους ἀκόμα στὸν περασμένο αἰώνα, δηλαδὴ τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ποὺ ἀκόμα ὑφίστατο χειροτεχνικὴ περίοδος τοῦ πολέμου. Ἡ σύνδεση ἀνάμεσα στὶς ἔνοπλες δυνάμεις καὶ τὴν οἰκονομία ἦταν ἀρκετὰ καθαρὴ σὲ πολλοὺς στρατιωτικοὺς ἡγέτες καὶ πολεμικοὺς θεωρητικοὺς τοῦ παρελθόντος, ὅμως οἱ συνδέσεις αὐτὲς σὲ κεῖνον τὸν καιρὸ ἦταν ἀκόμα ἀρκετὰ ἁπλές.

Ἡ εἰκόνα ἀρχίζει πιὰ ν' ἀλλάζει ὕστερα ἀπ' τὴ Γαλλικὴ ἀστικὴ ἐπανάσταση. Στὸ μέτρο ποὺ αὐξαίνει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἔνοπλων δυνάμεων καὶ ποὺ γίνεται τὸ πέρασμα στοὺς μαζικοὺς στρατοὺς μὲ τὴ γενικὴ στρατολογία, ἀρχίζει ν' αὐξαίνει ἡ ἐξάρτηση τῶν στρατῶν αὐτῶν στὴν πορεία τοῦ πολέμου, ἀπ' τὶς οἰκονομικὲς συνθῆκες τοῦ κράτους.

Ἡ πείρα τῶν πολέμων στὶς ἀρχὲς τοῦ 20ου αἰώνα, ὅταν καθορίστηκε τὸ πέρασμα στοὺς στρατοὺς τῶν πολλῶν ἑκατομμυρίων, ποὺ εἶναι ἐξοπλισμένοι μὲ ἐπαναληπτικὰ τουφέκια, μὲ πολυβόλα καὶ μὲ ταχύβολο πυροβολικό, ἔδειχνε ὅτι ἡ πολεμικὴ δουλειὰ μπαίνει σὲ καινούργια, στὴ μηχανικὴ περίοδο τῆς ἐξέλιξής της, ποὺ ἀπαιτεῖ ἄλλη οἰκονομικὴ βάση γιὰ τὸν πόλεμο καὶ ἄλλες σχέσεις τῶν ἐνόπλων δυνάμεων μὲ τὴν οἰκονομία τῆς χώρας, ἀπ' ὅ,τι στὸ παρελθόν.

Πολλοὶ καθοδηγητὲς τῶν γενικῶν ἐπιτελείων, ἀνάμεσά τους ὁ Σλίφφεν, μὴν καταλαβαίνοντας τοὺς νόμους τῆς κοινωνικῆς ἐξέλιξης, δὲν καταλάβαιναν ἐκεῖνα τὰ προτσὲς ποὺ λάβαιναν χώρα, στὸ πεδίο τῆς πολεμικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς σύνδεσής της μὲ τὴν πολεμικὴ δουλειά. Αὐτοὶ ἰσχυρίζονταν ὅτι ἂν οἱ πραγματικὲς ἀνάγκες τοῦ πολέμου σὲ ὑλικὰ μέσα, βγαίνουν ἀπ' τὰ πλαίσια τῶν ὑπολογισμῶν τους, τότε ἡ διέξοδος θὰ βρεθεῖ στὸ συντομόχρονο πόλεμο. Γιὰ τὸ μυαλό τους ἦταν ἀπρόσιτες, ἐκεῖνες οἱ συνέπειες γιὰ τὴν πολεμικὴ δουλειὰ ποὺ ἀπόρρεαν ἀπ' τὸ μαζικὸ μηχανικὸ χαραχτῆρα τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ ἀπ' τὴν αὔξηση τῶν οἰκονομικῶν σχέσεων σὲ παγκόσμια κλίμακα.

Ἡ ἀδυναμία τῆς ἀστικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης νὰ καθορίσει τὶς νομοτέλειες ἐξέλιξης, στὸ πεδίο τοῦ πολέμου καὶ τῆς οἰκονομίας, ὁδήγησε σὲ σοβαρὴ κρίση στὸν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο.

Ὁ Μεγάλος Πόλεμος γιὰ τὴν Πατρίδα ἔδειξε τὴν ἀκόμα μεγαλύτερη αὔξηση τῆς σύνδεσης καὶ τῆς ἐξάρτησης, ἀπ' τὴν οἰκονομία τῆς χώρας, ὄχι μόνο τοῦ πολέμου στὸ σύνολό του, ὄχι μόνο τῶν ἐκστρατειῶν του, μὰ καὶ τῶν βασικῶν ἐπιχειρήσεων ποὺ καταβροχθίζουν τώρα κολοσσιαῖες ὑλικὲς πηγές. Στὶς σύγχρονες συνθῆκες κατὰ τὴν προετοιμασία μεγάλων ἐπιχειρήσεων, δημιουργοῦνται ἄμεσες σχέσεις ἀνάμεσα στὶς σκέψεις τοῦ στρατιωτικοῦ ἡγέτη καὶ τὴ δραστηριότητα πολλῶν ἐργοστασίων, ποὺ δουλεύουν γιὰ τὸ μέτωπο.

Ὁ Μεγάλος Πόλεμος γιὰ τὴν Πατρίδα ἔδειξε τὴ μεγάλη περιπλοκὴ τῆς πολεμικοοικονομικῆς βάσης, τὸ ἐξαιρετικὰ πολυσύνθετο τῶν ἀλληλοσχέσεων τῆς πολεμικῆς τέχνης μὲ τὴν πολεμικοοικονομικὴ βάση.

Ἡ πολεμικὴ οἰκονομία τῆς χώρας ποὺ διεξάγει τὸν πόλεμο, δὲν πρέπει μόνο νὰ ἐξασφαλίζει τὴν ἱκανοποίηση τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, ποὺ ἀριθμητικὰ διαρκῶς αὐξαίνουν. Αὐτὴ πρέπει νὰ ἐξασφαλίζει τὴ διαρκῆ ποιοτικὴ πρόοδο τῶν ὑλικοτεχνικῶν μέσων πάλης, γιατὶ στὶς σημερινὲς συνθῆκες ὁ πόλεμος εἶναι ὄχι μόνο ἀγώνας τῶν ἐνόπλων δυνάμεων στὸ πεδίο τῆς πολεμικῆς τέχνης, μὰ καὶ ἅμιλλα τῶν ὑλικοτεχνικῶν μέσων ἀγώνα, ποὺ εἶναι ἡ βάση τῆς προόδου τῆς πολεμικῆς τέχνης.

Ἀπὸ καιρὸ ἀνήκουν στὸ παρελθὸν οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι, ὅταν ὁ πόλεμος ἄρχιζε καὶ [illegible] τὰ ἴδια πρότυπα ἐξοπλισμοῦ. Στὶς σύγ[illegible] συνθῆκες οἱ πόλεμοι συνδέονται σχεδὸν [illegible] προτσὲς ἐπανεξοπλισμοῦ τῶν στρατῶν [illegible] χρονα πρότυπα ἐξοπλισμοῦ. Αὐτὸ εἶναι [illegible] τσὲς γιγαντιαίας πλοκῆς.

Τὸν πόλεμο τὸν κάνει ὅλος ὁ λαός, [illegible] στὸ σύνολό της. Κατὰ συνέλεια ἡ ἐξασφ[illegible] τῶν

ἀπαραίτητων ἀναγκῶν, γιὰ τὸν πληθυσμὸ τῆς χώρας μέσα στὶς συνθῆκες τοῦ πολέμου, εἶναι ἐπίσης πολεμικοοικονομικὸ πρόβλημα, ποὺ ἀπ' τὴν ἐπιτυχὴ λύση του ἐξαρτᾶται ἡ ἐπίτευξη τῆς νίκης.

Εἶναι αὐτονόητο, ὅτι ὅλα τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα ποὺ ἐμφανίζονται σὲ περίπλοκες συνθῆκες, μποροῦν νὰ λυθοῦν μόνο πάνω σὲ πραγματικὰ ἐπιστημονικὲς βάσεις. Ἡ ἱστορία ξέρει τὶς ἀπόπειρες ποὺ ἔκαναν οἱ Γερμανοὶ ἰμπεριαλιστὲς στὸν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο, νὰ λύσουν τὰ πολεμικοοικονομικὰ προβλήματα, μὰ οἱ ἀπόπειρες αὐτὲς κατόρρευσαν. Στὸ δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, παρὰ τὰ μαθήματα τοῦ πρώτου παγκόσμιου πολέμου οἱ στρατιωτικοὶ κύκλοι τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἰαπωνίας ποὺ κατηύθυναν τὴν οἰκονομικὴ προετοιμασία αὐτῶν τῶν χωρῶν πρὸς τὸν πόλεμο καὶ ποὺ καθοδηγοῦσαν τὴν πολεμικὴ οἰκονομία κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πολέμου, μὴ καταλαβαίνοντας τίποτε στὰ ζητήματα τῆς οἰκονομίας, κατάρρευσαν τὸ ἴδιο ἐπαίσχυντα.

Μόνον ἡ σοβιετικὴ πολεμικὴ οἰκονομία μπόρεσε νὰ λύσει σωστὰ τὸ πρόβλημα, νὰ ἐξασφαλίσει μὲ τὶς ἀναγκαῖες πηγὲς ἕνα μακρόχρονο καὶ βαρὺ σύχρονο πόλεμο. Μόνο ἡ σταλινικὴ πολεμικὴ ἐπιστήμη μποροῦσε μὲ ἐξαντλητικὴ φαινότητα καὶ μακρυὰ μπροστὰ νὰ προβλέψει, ἐκεῖνες τὶς ὑλικὲς ἀνάγκες ποὺ παρουσιάζονται στὸ σύγχρονο πόλεμο, νὰ προβλέψει ἐκεῖνες τὶς συνθῆκες ποὺ μέσα τους θὰ τοποθετηθεῖ ἡ πολεμικὴ οἰκονομία, νὰ καθορίσει ἐκείνους τοὺς δρόμους ποὺ πάνω τους πρέπει νὰ δυναμώνει ἡ ἀμυντικὴ ἱκανότητα τῆς χώρας, ἡ πολεμικὴ της δυναμικότητα.

Μὰ αὐτὸ ἀκόμα δὲ φτάνει. Ἡ οἰκονομία ποὺ ἀναπτύσσεται πάνω στὴ βάση τοῦ αὐθόρμητου, δὲν θὰ ἐπιτρέψει ποτὲ νὰ χρησιμοποιηθοῦν πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πολέμου, μὲ τὴν ἀναγκαία πληρότητα, ὅλες οἱ δυναμικὲς δυνατότητες ποὺ ἐνυπάρχουν σ' αὐτήν. Μόνον ἡ σοσιαλιστικὴ σχεδιασμένη οἰκονομία, ποὺ ἀναπτύσσεται πάνω σ' ἐπιστημονικὲς βάσεις, εἶναι ἱκανὴ νὰ δώσει τὸ ἀνώτατο ἀποτέλεσμα στὴν ὑπόθεση τῆς ἐξασφάλισης τῆς νίκης.

Νὰ γιατί ἡ ἀστικὴ πολεμικὴ ἐπιστήμη καὶ ὅταν ἀκόμα ἀναγνωρίζει τὴν τεράστια σημασία ποὺ ἔχουν οἱ οἰκονομικοὶ παράγοντες στὸ σύγχρονο πόλεμο-καὶ τώρα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ τοὺς ἀναγνωρίζει - παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν μπορεῖ μὲ ὁλοκληρωμένα ἀποτελέσματα νὰ κάνει συστατικὸ μέρος της τὰ προβλήματα τῆς πολεμικῆς οἰκονομίας. Ἡ ἐπιστήμη αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ γνωρίσει τοὺς νόμους, ποὺ κατευθύνουν τὴν οἰκονομία καὶ πολὺ περισσότερο νὰ τοὺς χρησιμοποιήσει συνειδητά.

* *
*

Τὴ σημασία τῶν ἠθικῶν παραγόντων δὲν τὴν ἀρνιόντουσαν οἱ στρατιωτικοὶ ἡγέτες καὶ οἱ θεωρητικοὶ τοῦ πολέμου στὸ παρελθόν, ὅμως ἡ ἀστικὴ ἐπιστήμη ἐξ αἰτίας τῆς ταξικῆς της στενότητας δὲ μπόρεσε νὰ γνωρίσει τοὺς νόμους ποὺ κατευθύνουν τοὺς ἠθικοὺς παράγοντες στὸν πόλεμο. Ὁ ἠθικὸς παράγοντας εἶναι ἀδιάσπαστα δεμένος μὲ τὸ κοινωνικὸ καὶ πολιτικὸ σύστημα τοῦ κράτους, εἶναι δεμένος μὲ τὸν κοινωνικοπολιτικὸ χαραχτῆρα τοῦ πολέμου.

Τὸ κεφαλαιοκρατικὸ κράτος ποὺ ἀπ' αὐτή του τὴ φύση εἶναι ἐχθρικὸ πρὸς τὶς λαϊκὲς μάζες, δὲ μπορεῖ νὰ ὑπολογίζει στὸ ὅτι οἱ μάζες αὐτὲς στὸ διάστημα τοῦ πολέμου πάντοτε καὶ παντοῦ θὰ τὸ ὑποστηρίζουν ἀνεπιφύλακτα. Εἶναι ὑποχρεωμένο νὰ κρύβει τὴν ἀληθινὴ οὐσία τῶν ἀλληλοσχέσεων ἀνάμεσα στὸ κράτος καὶ στὶς ἐργαζόμενες μάζες τὸν ἀληθινὸ χαραχτῆρα γιὰ τὸν πόλεμο ποὺ διεξάγει. Ἀκόμα καὶ μέσα στὶς συνθῆκες τοῦ πολέμου ἐνάντια στοὺς ἐπιτιθέμενους φασίστες, δίπλα στοὺς κοινοὺς προοδευτικοὺς σκοπούς, οἱ ἐκμεταλλεύτριες τάξεις, κατὰ κανόνα ἐπιδίωκαν ἰδιοτελῆ συμφέροντα, ἀντιδραστικοὺς σκοπούς.

Τὰ ἀστικὰ κράτη, γιὰ νὰ δημιουργήσουν τὸ ἀπαραίτητο ἠθικὸ πνεῦμα στὸ στρατὸ καὶ στὸ λαό, ποὺ εἶναι ἀναγκαῖο γιὰ νὰ διεξαχθεῖ μὲ ἐπιτυχία ὁ πόλεμος, στὴν καταθλιπτικὴ πλειοψηφία ἀπὸ περιπτώσεις, χρησιμοποιοῦν τὸ σωβινισμό, διεγείρουν τὸ ἐθνικὸ μῖσος, διακηρύττουν τὴ φυλετικὴ ἀποκλειστικότητα τοῦ ἔθνους τους, χρησιμοποιοῦν τὴ θρησκευτικὴ ἀπάτη. Μαζὶ μ' αὐτά, πλατειὰ ὑποθάλπουν τέτοια ταπεινὰ ἔνστιχτα ὅπως τὸ ξεσαλωτο πλιάτσικο, ἡ προσωπικὴ καλοπέραση στὸν πόλεμο, σὲ βάρος τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ κράτους ποὺ νικήθηκε μὲ τὴ ληστεία του. Εἶναι χαραχτηριστικό, ὅτι ἀκόμα καὶ σὲ κεῖνες τὶς περιπτώσεις, ὅταν οἱ σκοποὶ τοῦ πολέμου στ' ἀστικὰ κράτη εἶναι δίκαιοι, αὐτὰ ποτὲ δὲ μποροῦν νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἠθικοπολιτικὴ ἑνότητα τοῦ πληθυσμοῦ τὴν συνειδητὴ σχέση ὅλου τοῦ πληθυσμοῦ ὅλου τοῦ στρατοῦ πρὸς τὸ χρέος τους ἀπέναντι στὴν πατρίδα. Ἡ ἐκδήλωση τοῦ πατριωτισμοῦ ἀπ' τὶς ἐργαζόμενες μάζες στὸ δίκαιο πόλεμο τοῦ ἀστικοῦ κράτους συχνὰ ἔχει αὐθόρμητο χαραχτῆρα καὶ προκαλεῖ τὴν ἐχθρότητα ἀπὸ μέρους τῶν κυρίαρχων τάξεων. Στὸ δίκαιο πατριωτικὸ πόλεμο τοῦ 1912 ἡ παρτιζάνικη πάλη ἦταν φωτεινὸς δείχτης γιὰ τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα, ποὺ ἐκδηλώθηκαν ἀπ' τὸ ρούσσικο λαό. Ὅμως μόνο ὁ Κουτούζωφ καὶ οἱ καλύτεροι ἐκπρόσωποι ἀπ' τοὺς ρώσσους στρατηγοὺς καὶ ἀξιωματικοὺς καταλάβαιναν τὴ σημασία αὐτῆς τῆς δουλειᾶς καὶ βοηθοῦσαν μὲ κάθε τρόπο αὐτὸ τὸ εὐγενικὸ κίνημα. Ἡ καταπληκτικὴ πλειοψηφία ἀπ' τὴν κυρίαρχη τάξη ἀναφέρονταν ἀρνητικὰ πρὸς αὐτὴν τὴν πατριωτικὴ πάλη.

Μπροστὰ στὰ μάτια μας πέρασαν καὶ περνᾶν εἰκόνες, ποὺ ἀποκαλύπτουν τὴν ἀληθινὴ σχέση τῶν κυρίαρχων τάξεων στὶς καπιταλιστικὲς χῶρες τῆς δυτικῆς Εὐρώπης, πρὸς τοὺς ἀγωνιστὲς τοῦ μετώπου τῆς λαϊκῆς ἀντίστασης, στὶς χῶρες ποὺ ὑπέστησαν τὴ γερμανοφασιστικὴ κατοχή. Αὐτὸ τὸ κίνημα προκάλεσε τὴν ἐχθρότητα τῶν ἰμπεριαλιστικῶν κύκλων καὶ ὕστερα ἀπ' τὸν πόλεμο, οἱ ἀγωνιστὲς τῆς ἐθνικῆς ἀντίστασης ἐνάντια στὴ χιτλερικὴ κατάχτηση, δέχτηκαν καὶ δέχονται ἄγριες

διώξεις.

Ὁ ἠθικοπολιτικός παράγοντας σ' ὅλη του τήν ἰσχυρή δύναμη καί τήν πληρότητα ἐκδηλώνεται μόνο στό σοσιαλιστικό κράτος, πού ἀπ' αὐτή του τή φύση εἶναι λαϊκό, μόνο στό κράτος ὅπου τό κοινωνικό καί πολιτικό σύστημα, δημιουργεῖ τήν ἠθικοπολιτική ἑνότητα ὅλου τοῦ λαοῦ.

Μόνον ὅταν τά συμφέροντα τοῦ λαοῦ καί τοῦ κράτους εἶναι ἀδιάσπαστα, ὅταν τό κράτος ἀπό τήν κοινωνικοπολιτική φύση του δέ μπορεῖ νά διεξαγάγει κανένα ἄλλο πόλεμο ἐκτός ἀπό ἀπελευθερωτικό καί δίκαιο, ἡ ἠθικοπολιτική δυναμικότητα γίνεται τεράστια δύναμη στόν πόλεμο καί μπορεῖ θετικά νά ὑπολογιστεῖ, ἀπό τήν πολεμική ἐπιστήμη, σάν θετικός παράγοντας πού δρᾶ διαρκῶς.

* * *

Ἡ σοβιετική πολεμική ἐπιστήμη περικλείνοντας μέσα της τά ζητήματα τῆς πολεμικῆς οἰκονομίας καί τῆς ἠθικῆς δυναμικότητας, μαζί μ' αὐτό κατά ριζικό τρόπο μετασχημάτισε καί τέτοιο συστατικό μέρος της, ὅπως εἶναι ἡ πολεμική τέχνη.

Ἡ μέγιστη ὑπηρεσία τοῦ σ. Στάλιν σάν κορυφαίου τῆς σοβιετικῆς ἐπιστήμης, συνίσταται στό ὅτι ὄντας μεγαλοφυής τεχνίτης τῆς πολεμικῆς τέχνης, τήν τοποθέτησε σέ ἐπιστημονική γραμμή, ἔβγαλε τήν πολεμική τέχνη ἀπ' ἐκείνη τήν κατάσταση, τῆς ἀδυναμίας ἀπέναντι στό αὐθόρμητο, ἀπ' τήν ἀδυναμία της νά καθοδηγεῖται, πού βρισκόντανε στό παρελθόν.

Κάποτε ὁ Ναπολέων ἐξέφρασε τή σκέψη, γιά τή δυνατότητα νά ἐξαντλήσεις τήν πολεμική τέχνη σέ μερικές θεωρητικές ἀρχές. Ἴσως αὐτές νά 'ταν πρωτότυπες, ὄχι ὅμως σοβαρές σκέψεις. Τήν πολεμική ἐπιστήμη πού ἐποπτεύει φαινόμενο γιγαντιαίας κλίμακας καί πλοκῆς, δέν εἶναι δυνατόν νά τήν ἀναγάγεις σέ μερικούς τύπους (φόρμουλες) Οἱ πολεμικοί θεωρητικοί τοῦ 19ου αἰώνα προσπάθησαν ἐπίσης τήν πολεμική τέχνη νά τήν ἀναγάγουν σέ μερικές αἰώνιες καί ἀμετάβλητες ἀρχές Μέ τήν εὐκαιρία, ἄς ποῦμε ὅτι ἡ ἰδέα τῶν αἰώνιων καί ἀμετάβλητων ἀρχῶν καί σήμερα ζεῖ στήν πολεμική τέχνη, στά σύγχρονα καπιταλιστικά κράτη. Ὅμως ἀκόμα καί τότε ὅταν γεννιόντουσαν οἱ ἰδέες αὐτές, ἡ ἀμφιβολία γιά τήν ἀποτελεσματικότητά τους ἐμφανιζότανε ἀκόμα καί σέ τέτοιους δημιουργούς της ὅπως ὁ Ζομινί. Ὁ Κλάουζεβιτς ἀρνιόντανε τήν ἐπιστημονική βάση στήν πολεμική τέχνη. Στό τέλος ἡ ἀστική πολεμική τέχνη πού βασιζότανε σέ τέτοιου εἴδους θεωρίες, ἔπεσε στό ἀδιέξοδο τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου, φάνηκε ἀνίκανη νά καταχτήσει τά νέα φαινόμενα στήν πολεμική δουλειά. Ἡ περίοδος ἀνάμεσα στόν πρῶτο καί στό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, δέν ἔφερε προοδευτικές προωθήσεις στήν ἐξέλιξη τῆς ἀστικῆς πολεμικῆς τέχνης.

Πολυάριθμες ἀστικές θεωρίες στό πεδίο τῆς πολεμικῆς τέχνης, ἀνάμεσά τους ἡ θεωρία γιά τόν ταχικό καί ἐναέριο πόλεμο, ἡ θεωρία τοῦ ὁλοκληρωτικοῦ πολέμου, ἡ θεωρία τοῦ κεραυνοβόλου πολέμου κλπ. μαρτυροῦσαν μόνο γιά τήν κατάπτωση τῆς ἀστικῆς πολεμικῆς τέχνης. Ἡ πραγματική πεῖρα τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πολέμου, ἔδειξε τό ἀνυπόστατο αὐτῶν τῶν θεωριῶν.

Τή δοκιμασία τοῦ πολέμου τήν πέρασε πλήρως μόνον ἡ σοβιετική πολεμική ἐπιστήμη. Ἡ οὐσία τῆς πολεμικῆς μας τέχνης εἶναι ἡ δραστικότητά της, ἡ ἀποτελεσματικότητά της, πού καθορίζονται ἀπ' τίς πραγματικά ἐπιστημονικές βάσεις της. Ὕστερα ἀπ' τήν πεῖρα τοῦ πρώτου παγκόσμιου πολέμου, ὅταν, ἰδιαίτερα στό δεύτερο μισό του, ἀριθμιόταν σέ μονάδες οἱ ἐπιτυχεῖς ἐπιχειρήσεις πού σ' αὐτές ἐπιτυγχάνονταν πλήρως ὅλοι οἱ βαλμένοι γι' αὐτό σκοποί, τό πραγματοποιήσιμο καί ἡ ἀποτελεσματικότητα τῶν στρατηγικῶν καί ἐπιχειρησιακῶν σχεδίων τοῦ σοβιετικοῦ στρατοῦ, στό μεγάλο πόλεμο γιά τήν πατρίδα, εἶναι καταπληκτικές. Ἡ σοβιετική πολεμική τέχνη ξεχωρίζει γιά τήν καταπληκτική ὀργανωτικότητά της καί τό δέσιμο ὅλων τῶν στοιχείων πού τήν ἀποτελοῦν: τῆς στρατηγικῆς, τῆς ἐπιχειρησιακῆς τέχνης καί τῆς ταχτικῆς.

Ἡ πολεμική μας τέχνη ἀποδείχτηκε ἱκανή νά πετύχει στή διεξαγωγή τοῦ πολέμου, μέσα σέ συνθῆκες νέας, γιγαντιαίας ἔκτασής του, πού ξεπερνᾶ κάθε τι πού ὑπῆρξε πρίν. Βρῆκε νέες μορφές διεξαγωγῆς τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων πού μέ περισσότερη πληρότητα ἀνταποκρίνονται στίς σύγχρονες συνθῆκες τοῦ πολέμου.

Ἡ σοβιετική πολεμική τέχνη, μέσα στίς πολύ βαρειές συνθῆκες τῆς πρώτης περιόδου τοῦ πολέμου, δημιούργησε ἐνεργητικές μορφές τῆς στρατηγικῆς ἄμυνας, πού κατά πολύ ξεπέρασαν ὅλο ἐκεῖνο πού δόθηκε ἀπ' τήν ἱστορία στό παρελθόν.

Ἡ σοβιετική πολεμική ἐπιστήμη ἔδωσε ἐξαίσια πρότυπα τέτοιας, ξαναδουλεμένης μορφῆς ἐπίθεσης, ὅπως ἡ ἀντεπίθεση.

Ἡ στρατηγική ἐπίθεση, πού εἶναι ἡ πιό ἀποφασιστική μορφή τῶν πολεμικῶν ἐνεργειῶν, ἀνεβάστηκε ἀπ' τή σοβιετική πολεμική τέχνη σ' ἀπρόσιτο ὕψος, τόσο σέ σχέση μέ τήν ποικιλομορφία καί τήν εὐλυγισία τῶν μορφῶν πάλης πού ἐφαρμόζονται σ' αὐτήν, ὅσο καί σέ σχέση πρός τήν ἀποτελεσματικότητά τους.

Ἡ ἐπιχειρησιακή τέχνη, πού ἔχει δουλευτεῖ σέ πλήρη βαθμό μόνον στή σοβιετική πολεμική θεωρία, πῆρε στόν Πατριωτικό Πόλεμο ἐξαίσια ἐξέλιξη καί τέτοια πρότυπά της, ὅπως ἡ ἐπιχείρηση τῆς κύκλωσης κοντά στό Στάλινγκραντ, στό Κορσιούν Σεφτσενκόφκυ, Γιάσι, Κισινιέφ, στή Λευκορωσία καί κοντά στό Βερολίνο, ἔγιναν πραγματικές κλασσικότητες στήν πολεμική τέχνη πού μπροστά τους ὠχριοῦν ὅλες οἱ Κάννες καί τά Σεντάν

Μέ ἐξαιρετική πληρότητα καί [illegible] ἐπεξεργαστεῖ τό πρόβλημα τῆς ἀλληλεπίδρασης τῶν εἰδῶν τῶν ὅπλων, στή μάχη καί στήν ἐπιχείρηση, καθώς ἐπίσης καί τήν ἀλληλεπίδραση τῶν μεγάλων στρατιωτικῶν σχηματισμῶν καί εἰδῶν τῶν

ἐνόπλων δυνάμεων, σὲ στρατηγική κλίμακα.

Ἡ σοβιετική ταχτική πάνω στή βάση τῆς γερῆς ἀνάπτυξης τῆς πολεμικῆς τεχνικῆς, ἀπόχτησε νέες γραμμὲς κι' ἀποδείχτηκε ἱκανή νὰ ἐκπληρώνει χωρίς διαλείψεις ὅλα τὰ καθήκοντα πού βάζει μπροστά της ἡ ἐπιχειρησιακή τέχνη καὶ αὐτὸ τὸ πράγμα κάνει μὲ τή σειρά του, τήν ἐπιχειρησιακή τέχνη ἐξαιρετικὰ δραστική στή λύση τῶν ζητημάτων, πού τῆς βάζει ἡ στρατηγική.

Γιὰ πρώτη φορὰ στήν ἱστορία ἐπιτεύχθηκε, μὲ ἐξαντλητική πληρότητα στή θεωρία καὶ στήν πράξη, ἡ ἁρμονική ἑνότητα τῶν τριῶν πεδίων τῆς πολεμικῆς τέχνης: τῆς στρατηγικῆς, τῆς ἐπιχειρησιακῆς τέχνης, καὶ τῆς ταχτικῆς. Αὐτὸ κατορθώθηκε μόνο πάνω στὶς βάσεις τῆς σοβιετικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης πού θαυμάσια πραγματοποίησε τήν ὑπόδειξη τοῦ σ. Στάλιν: «ἡ τέχνη τῆς διεξαγωγῆς τοῦ πολέμου στὶς σύγχρονες συνθῆκες συνίσταται σὲ τοῦτο: ἀφοῦ καταχτήσεις ὅλες τὶς μορφὲς πολέμου καὶ ὅλες τὶς ἐπιτεύξεις τῆς ἐπιστήμης στόν τομέα αὐτόν, νὰ τὶς χρησιμοποίησεις λογικά, νὰ τὶς συνδυάσεις μὲ ἱκανότητα, εἴτε ἔγκαιρα νὰ ἐφαρμόσεις τή μιὰ ἤ τήν ἄλλη ἀπ' αὐτὲς τὶς μορφὲς σὲ ἐξάρτηση ἀπ' τήν κατάσταση».

Ἡ δύναμη τῆς σοβιετικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης συνίσταται στήν ἁρμονική ἑνότητα, στὸν ὀργανωμένο συνδυασμὸ ὅλων τῶν παραγόντων πού ἐξασφαλίζουν τήν ἐπίτευξη τῆς νίκης, τόσο αὐτῶν πού δροῦν σταθερά, ὅσο καὶ τῶν προσωρινῶν, στὸ σωστὸ καθορισμὸ τοῦ ρόλου καὶ τῆς σημασίας τοῦ καθένα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς παράγοντες.

Ἡ δύναμη τῆς σοβιετικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης συνίσταται στήν πρόβλεψη καὶ στήν ἔγκαιρη προετοιμασία σὲ ἀντιστοιχία μὲ τὶς πραγματικὲς ἀνάγκες, ὅλων τῶν ἀναγκαίων δυνάμεων καὶ μέσων γιὰ τήν ἐπίτευξη τῆς νίκης.

Ἡ σύγχρονη πολεμική ὑπόθεση δὲν ἀνέχεται ἐντυπωσιασμοὺς, ὅτι λογῆς καὶ νἆναι, εἴτε ὑπὸ τή μορφή τοῦ ἀεροπορικοτανκικοῦ κεραυνοβόλου πολέμου, εἴτε τοῦ ἀτομικοῦ πυραυλοκίνητου πολέμου πού πίσω τους συχνὰ κρύβονται περισσότερο μέτρα ρεκλάμας τῶν καπιταλιστικῶν μονοπωλείων εἴτε τῶν συμφερόντων τῆς στρατικοποιημένης διπλωματίας.

Ἡ σοβιετική πολεμική ἐπιστήμη εἶναι πολεμική ἐπιστήμη, πού γεννήθηκε ἀπ' τὸ σοσιαλιστικό σύστημα, πού στέκεται φρουρός τῆς σταθερῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀσφάλειας τῶν λαῶν. Ἡ σοβιετική πολεμική ἐπιστήμη εἶναι νέο ἀνώτερο στάδιο στήν ἱστορική ἐξέλιξη τῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης. Αὐτή τή θέση τήν ἐπεκύρωσε στέρεα μὲ τή νίκη της στὸ Μεγάλο Πόλεμο γιὰ τήν Πατρίδα πού στάθηκε ὁ θρίαμβος τῆς σοβιετικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης. Δημιουργός αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης, κορυφαῖος της, εἶναι ὁ Μεγάλος ΣΤΑΛΙΝ πού μὲ τὄνομά του εἶναι δεμένη ἀδιάρρηχτα.

Ὑποστράτηγος Ν. ΤΑΛΕΝΣΚΥ

Νά μεταφέρουμε τό σαμποτάζ στίς φωλιές τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, στά ἀστικά κέντρα. Νά τρέμουν οἱ δήμιοι τοῦ λαοῦ τούς σαμποταριστές μας, νά τούς βλέπουν στόν ὕπνο καί στόν ξύπνο τους.

(Ἀπὸ τὴν ὁμιλία τοῦ συν. Βασίλη Μπαρτζιώτα στους νέους ἀξιωματικοὺς σαμποτέρ τοῦ Δ.Σ.Ε.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΠΟ 5 ΤΟΥ ΜΑΗ — 30 ΤΟΥ ΜΑΗ

5)5—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν ἀποτελεσματικά ἐχθρικά τμήματα καί διλοχία ΛΟΚ πού κινήθηκαν μέ ὑποστήριξη πυροβολικοῦ καί ἀεροπορίας, ἀπό Καρδίτσα καί Νευρούπολη πρός Νεοχώρι, Μπελοκομήτη καί Νεράϊδα καί τούς προξένησαν σοβαρές ἀπώλειες.

6)5—2 ἐχθρικοί λόχοι καί ὕλη ἱππικοῦ πού κινήθηκαν ἀπό Τσοτύλι Νεάπολης, Δαμασκηνιά καί Νόστιμο πρός Βαλανιδιά, χτυπήθηκαν ἀπό δυνάμεις τοῦ Δ.Σ. Ὁ ἐχθρός εἶχε ἀπώλειες 41 νεκρούς καί πάνω ἀπό 35 τραυματίες. Σκοτώθηκαν 1 ταγματάρχης, 1 λοχαγός καί ἕνας ἀνθυπολοχαγός.

7)5—'Ανατινάχτηκε ἁμαξοστοιχία ἀνάμεσα στά Λάβαρα καί τό Διδυμότειχο. Καταστράφηκαν 2 βαγόνια.

—Στά Χάσια τμήματα τοῦ Δ.Σ. ἀντιμετώπισαν ἐχθρικές δυνάμεις στίς θέσεις Σελώματα, Προφήτη 'Ηλία Καταφυγιοῦ, Πριόνια καί Τσούμα Σάκια. Σκοτώθηκαν καί τραυματίστηκαν 80 μοναρχοφασίστες. Ὁ ἐχθρός συμπτύχτηκε πρός Γρεβενά.

8)5—'Εχθρικό ἀναγνωριστικό ἀεροπλάνο χτυπήθηκε στήν περιοχή Κρούσσας καί προσγειώθηκε ἀναγκαστικά μεταξύ Τέρπυλου καί Κιλκίς.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. μπῆκαν αἰφνιδιαστικά σέ 13 χωριά τοῦ Κόζιακα ἀνατρέποντας τήν ἀντίσταση μάϋδων, χωροφυλάκων καί στρατοῦ.

—Στό δρόμο Τύρνας—Πόρτας ἀνατινάχτηκε ἕνα τάνκς.

9)5—'Ελεύθεροι σκοπευτές ἔρριξαν 13 βλήματα ὅλμου στό χτίριο τῆς ταξιαρχίας στό Κιλκίς.

—Πυροβολικό ἔβαλε 200 βλήματα κατά τῆς ἐχθρικῆς βάσης τοῦ 'Αχλαδοχωριοῦ Σερρῶν.

10)5—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν ἐχθρικές ὀχυρωμένες θέσεις στή Ροδόπολη καί στά Κάτω Πορρόϊα καί μπῆκαν στή Ροδόπολη. 'Ανατινάχτηκαν 4 πολυβολεῖα, 2 ὀχυρωμένα σπίτια, ὁ σιδηροδρομικός σταθμός καί μιά ἀτμομηχανή. 'Απώλειες ἐχθροῦ ἐξακριβωμένες: 9 νεκροί, 2 αἰχμάλωτοι καί πολλές ἀνεξακρίβωτες. Στά Κάτω Πορρόϊα ἐξουδετερώθηκαν οἱ ἐχθρικές ἀντιστάσεις καί οἱ μοναρχοφασίστες περιορίστηκαν σ' ἕνα ὀχυρό. 'Απώλειες τοῦ ἐχθροῦ ἐξακριβωμένες 18 νεκροί.

'Από 7—10)5 τμήματα τοῦ Δ.Σ. ἔκαναν ἐπιχειρήσεις στήν περιοχή Γρεβενῶν. Χτυπήθηκαν ὀχυρωμένες καί μή θέσεις τοῦ ἐχθροῦ στά χωριά Μικρό καί Μεγάλο Σειρήνη, Μικρό καί Μεγάλο 'Ελεύθερο καί Μηλιά, μέ ἀποτέλεσμα νά ἐξοντωθοῦν καί νά αἰχμαλωτιστοῦν οἱ φρουρές τους. 'Εχθρικές ἐνισχύσεις πού κινήθηκαν ἀπό Γρεβενά, Σιάτιστα, Νεάπολη, Τσοτύλι, Πεντάλοφο, Κορυφή καί 'Οροπέδιο χτυπήθηκαν ἀποτελεσματικά ἀπό τμήματα τοῦ Δ.Σ. Ὁ ἐχθρός εἶχε ἀπώλειες: 215 νεκρούς, 290 τραυματίες, 54 αἰχμάλωτους. Λάφυρα: 16 ὁπλοπολυβόλα, 8 ἀτομικά αὐτόματα, 172 ντουφέκια, καί 50.000 σφαῖρες. Καταρρίφθηκαν 2 ἀεροπλάνα καί καταστράφηκαν 15 αὐτοκίνητα. Οἱ ἀπώλειες τοῦ Δ.Σ. εἶναι 19 νεκροί καί 42 τραυματίες.

—'Ανατινάχτηκε ἁμαξοστοιχία μεταξύ Παρανέστι καί Νεοχωρίου Σταυ-

ρούπολης. Καταστράφηκε ἡ ἀτμομηχανή καί 4 βαγόνια.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν ἐνεδρευτικά στά στενά τοῦ Σαραντάπορου φάλαγγα ἀπό 90 αὐτοκίνητα πού κινοῦνταν ἀπό Λάρισα πρός Κοζάνη. Καταστράφηκαν 7 αὐτοκίνητα. Σκοτώθηκαν 5 στρατιῶτες καί ἕνας ἀνθυπολοχαγός. Πιάστηκαν 4 αἰχμάλωτοι.

11)5—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν ἐχθρικές δυνάμεις στά ὑψώματα Κεράσοβου καί μεταξύ Κτισμάτων—Χάνι Δελβινάκι καί μέσα στό Κεράσοβο. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ 26 νεκροί.

—Τμῆμα τοῦ Δ.Σ. χτύπησε στή θέση Ψηλός Σταυρός τῆς Ἀράχωβας Ναυπακτίας λόχο μηχανικοῦ.

12)5—Ἀνατινάχτηκε ἁμαξοστοιχία μεταξύ Ἀμορίου—Κισσαρίου Διδυμότειχου.

13)5—Πεζικό καί ἱππικό τοῦ Δ.Σ. μπῆκαν στήν κωμόπολη Νέος Καύκασος κοντά στή Φλώρινα. Καταστράφηκαν 5 πολυβολεῖα καί 3 ὀχυρωμένα σπίτια. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ 15 νεκροί καί τραυματίες, καί 2 αἰχμάλωτοι.

15)5—Ἀνατινάχτηκε ἁμαξοστοιχία μεταξύ Σέλερο—Λευκόπετρας.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν τή φρουρά καί τήν ὑποδιοίκησή χωροφυλακῆς στά Πράμαντα τῶν Τζουμέρκων. Οἱ μοναρχοφασίστες τράπηκαν σέ ἄτακτη φυγή πρός τά Γιάννενα, πετῶντας τόν ὁπλισμό τους.

16)5—Τμήματα τοῦ Δ. Σ. ὕστερα ἀπό προπαρασκευή πυροβολικοῦ, ἀνάτρεψαν τίς ἐχθρικές δυνάμεις πού ὑπεράσπιζαν τίς Φέρρες καί μπῆκαν στήν κωμόπολη. Καταστράφηκαν 4 πολυβολεῖα. Πιάστηκαν 4 αἰχμάλωτοι.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν τήν ὀχυρωμένη ἐχθρική βάση Παπάδες—Δράμας καί τά ὑψώματα Τουλουμπάρ στό δρόμο Παπάδες—Δράμας. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ 70 νεκροί καί πολλοί τραυματίες. Ἀνατινάχτηκαν 3 αὐτοκίνητα καί ἔπαθαν βλάβη 3 ἀεροπλάνα.

—Ἀνατινάχτηκε ἁμαξοστοιχία τοῦ Θεσσαλικοῦ σιδηροδρόμου στό Ὀρμάν Μαγούλα Φαρσάλων.

16)5—Ἔληξε ἡ ἐκστρατεία πού ἄρχισαν στίς 15)4)48 οἱ μοναρχοφασίστες ἐνάντια στά τμήματα τοῦ Δ. Σ. στή Ρούμελη μέ συνολική δύναμη, 35000 ἄντρες. Τά τμήματα τοῦ Δ.Σ. μέ σειρά ἀποφασιστικές ἐξορμήσεις ἀπό 16 μέχρι 20 Ἀπρίλη, πρός τό Βόρειο ἄκρο τῆς ὅλης ἐχθρικῆς διάταξης ἀνάτρεψαν σοβαρές ἐχθρικές δυνάμεις καί πέρασαν στό μεγαλύτερό τους μέρος στόν ἐκτεταμένο χῶρο τῆς Εὐρυτανίας τοῦ ὀρεινοῦ ὄγκου Ἀγράφων καί τοῦ Βάλτου. Στό τρίγωνο Οἴτη—Γκιώνα—Βαρδούσια, κύριο χῶρο τῶν ἐπιχειρήσεων παρέμεινε δύναμη 750 περίπου ἀνδρῶν τοῦ Δ.Σ., πού πολεμῶντας μέ ἡρωϊσμό καί αὐταπάρνησή διατήρησαν τή φυσιογνωμία τοῦ μετώπου σ' ὅλο τό διάστημα καί σ' ὁλόκληρο τό χῶρο τῶν ἐπιχειρήσεων, μέ ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ: νεκροί 647, τραυματίες 1456, αἰχμάλωτοι 128. Ἀπώλειες τοῦ Δ.Σ. νεκροί 39, τραυματίες 54.

17)5—Πυροβολικό ἔβαλε 50 βλήματα ἐνάντια στόν ἐχθρό στό Ἄργος Ὀρεστικό.

18)5— Δύναμη 2 ἐχθρικῶν ταγμάτων κινήθηκε δυτικά τῆς Βέρροιας κοντά στά χωριό Κουμαριά. Τμήματα τοῦ Δ.Σ. ἀνάτρεψαν δυνάμεις τοῦ 518 τάγματος. Σκοτώθηκαν 4 μοναρχοφασίστες.

21)5— Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν τήν ὀχυρωμένη βάση τοῦ ἐχθροῦ Ἱερισσό. Ἀνάτρεψαν τούς μοναρχοφασίστες ἀπό 12 ὀχυρωμένα χτίρια, ἔκαψαν τό χτίριο τῆς διοίκησης τοῦ 7 λόχου καί ἀνατίναξαν τήν ἀστυνομία. Ἐξακριβωμένες ἀπώλεις τοῦ ἐχθροῦ: νεκροί 4 στρατιῶτες καί 1 ἀνθυπολοχαγός, τραυματίες 10, αἰχμάλωτοι 4. Λάφυρα: 19.000 σφαῖρες, 40 βλήματα ὁλμίσκου, 2 ἡμιαυτόματα κ.ά.

— 'Ανατινάχτηκε άμαξοστοιχία μεταξύ Σέρρες—Λουτρά.

— Τμήματα τοῦ Δ.Σ. σάρωσαν μέ όρμητικές έπιθέσεις τίς μοναρχοφασιστικές δυνάμεις πού ύπεράσπιζαν τήν Παραμυθιά καί κατέλαβαν τήν πόλη. Ἄλλα τμήματα διέλυσαν δυνάμεις χωροφυλακῆς καί μάϋδων καί μπῆκαν στά χωριά Ἅγια Κυριακή, Πετούσι καί Πραδάλα. 'Απώλειες τοῦ έχθροῦ νεκροί 15, τραυματίες 19, αἰχμάλωτοι 26. Λάφυρα: 3 ὅλμοι, 2 μπρέντ, 2 τόμσον, 25 άγγλοαμερικάνικα ὅπλα, 35.000 σφαῖρες, 50 χειροβομβίδες μίλς, 100 στρατιωτικές στολές, 150 ζεύγη ἄρβυλα, 500 ζεύγη κατήματα κ.ἄ. Καταστράφηκαν 6 στρατιωτικά αὐτοκίνητα. 140 πατριῶτες κατατάχτηκαν στό Δ.Σ.Τά τμήματα τοῦ Δ.Σ. ἔμειναν στήν Παραμυθιά 35 ὁλόκληρες ὧρες.

— Τμήματα ἱππικοῦ τοῦ 'Αρχηγείου Θεσσαλίας σέ έπιθετική τους κρούση στήν Καρδίτσα έξουδετέρωσαν τό φυλάκιο τοῦ σιδ. σταθμοῦ καί ἄλλα φυλάκια στό κέντρο τῆς πόλης καί στούς συνοικισμούς. Πιάστηκαν 3 αἰχμάλωτοι καί πάρθηκαν λάφυρα 1 μπρέν, 2 ὅπλα καί ἱματισμός.

22)5— Τμήματα τοῦ 'Αρχηγείου Ρούμελης ἄρχισαν τμηματικά νά έπανέρχονται στό χῶρο τους.

24)5—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν τούς μοναρχοφασίστες στόν Ἴασμο Κομοτινῆς. Πυροβολικό χτύπησε τό χτίριο τῆς χωροφυλακῆς πού κατέρρευσε.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν τούς μοναρχοφασίστες στίς Σάππες Κομοτινῆς, άπομόνωσαν τόν έχθρο καί μπῆκαν στήν πόλη. Κάηκαν δύο όχυρωμένα σπίτια.

25)5—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν τούς μοναρχοφασίστες στήν Κορισσό καί πυρπόλησαν καί κατέλαβαν ὅλους τούς έχθρικούς στόχους. Οἱ περισσότεροι μοναρχοφασίστες κάηκαν στά όχυρά τους. Λάφυρα 4 όπλοπολυβόλα, 1 ταχυβόλο, 2 τόμσον, 9 ὅπλα κ. ἄ.

—Οἱ μοναρχοφασίστες μέ δύναμη δυό ταξιαρχιῶν, άνεξάρτητων ταγμάτων καί σχηματισμούς Μάϋ καί ύποστήριξη 6 πυροβόλων, ἔκαναν έπίθεση κατά τῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ. στήν περιοχή Κρούσσας. Τά τμήματα τοῦ Δ.Σ. άντιμετώπισαν τόν έχθρό στά ύψώματα Τσεροπούλου, τόν χτύπησαν στά πλευρά, στά νῶτα καί κα-τά μέτωπο καί τή νύχτα τῆς 25)5 μέ συγκεντρωτικό χτύπημα τόν έκτόπισαν άπό πολλές θέσεις καί τόν περιόρισαν στό ὕψωμα 1179. 'Απώλειες τοῦ έχθροῦ νεκροί 4, τραυματίες 10, αἰχμάλωτοι 2.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν τά Κρέσταινα 'Ολυμπίας καί μπῆκαν στήν κωμόπολη.'Ενισχύσεις πού στάλθηκαν άπό τόν Πύργο χτυπήθηκαν άπό ἄλλα τμήματα τοῦ Δ.Σ. καί τσακίστηκαν. 'Απώλειες τοῦ έχθροῦ: νεκροί 2 άξιωματικοί καί 11 χωροφύλακες καί στρατιῶτες, τραυματίες 4, αἰχμάλωτοι 61. Λάφυρα 8 όπλοπολυβόλα, 11.000 σφαῖρες. 1 άτομικός ὅλμος, 50 χειροβομβίδες, 70 στολές κ.ἄ.

26)5— Στή διάρκεια έπιχειρήσεων στήν περιοχή Μετσόβου οἱ μοναρχοφασίστες εἶχαν άπό τίς 22 ὡς τίς 26)5 άπώλειες νεκρούς31 καί τραυματίες 30.

— Τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν τή βάση τοῦ έχθροῦ 'Ορμηλία καί μπῆκαν στήν κωμόπολη.

29)5— Τμῆμα άπό 100 ἄντρες τοῦ Δ.Σ. μπῆκαν στό χωριό Πύλη τῆς Εὐβοιας.

30)5—Οἱ μοναρχοφασίστες μέ μιά ταξιαρχία, 1 τάγμα έθνοφρουρᾶς, μάϋδες, πυροβολικό καί άεροπορία ένήργησαν στίς 25)5)48 τοπικές έπιχειρήσεις στήν περιοχή Κομοτινῆς. Τά τμήματα τοῦ Δ.Σ. χτύπησαν τόν έχθρό στήν κίνησή του, στά νῶτα τοῦ καί σέ διαδοχικές θέσεις καί άπό τίς 30)5 πέρασαν σέ άντεπίθεση καί τόν άνέτρεψαν άπό μιά σειρά σοβαρές θέσεις του. 'Εξακριβωμένες άπώλειες τοῦ έχθροῦ: νεκροί 2 άξιωματικοί καί 27 στρατιῶτες καί 55 τραυματίες.

ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

ΑΠΟ 10 ΤΟΥ ΜΑΗ — 5 ΤΟΥ ΙΟΥΝΗ

Ἡ ψευτοκυβέρνηση τῆς Ἀθήνας εἶνε τὸν περασμένο μῆνα πολλὲς ἀγωνίες. Ἡ ἀποτυχία τῶν ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων στὴ Ρούμελη ποὺ μάταια προσπαθεῖ νὰ καλύψει ὁ μοναρχοφασισμὸς μὲ ἄδειες θριαμβολογίες καὶ οἱ ἐπιτυχίες τοῦ Δ.Σ.Ε. στὴν Πελοπόννησο, ὅπου δέχτηκαν ἀπανωτὰ χτυπήματα οἱ μοναρχοφασιστικὲς βάσεις, στὴ Θεσσαλία ὅπου ξαπλώνει τὴ δράση του ὁ Δ.Σ.Ε. στὰ Χάσια, Κόζιακα κλπ., στὴν Ἤπειρο μὲ τὴν κατάληψη τῆς Παραμυθιᾶς, στὴ Δυτικὴ Μακεδονία μὲ τὴν ἐπιχείρηση τῶν Γρεβενῶν, στὴν Κεντρικὴ Μακεδονία μὲ τὰ Πιέρρια καὶ σ' ὅλη γενικὰ τὴ χώρα, συνδυασμένα μὲ τὴν ὅλο καὶ πιὸ ἔντονη δράση τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν καὶ τῶν σαμποτέρ[ι]στῶν, μεγάλωσαν τὴ σύγχιση στὸ μοναρχοφασιστικὸ στρατόπεδο. Ὁ ἴδιος ὁ Γκρίσγουωλντ ἀναγκάστηκε νὰ δηλώσει στὴν Ἀμερικὴ πὼς ἡ θέση τῆς «κυβέρνησης» δὲν εἶναι σίγουρη. Ὁ Τσαλδάρης ἔστειλε ἀπεγνωσμένες ἐκκλήσεις γιὰ νὰ ἐπανορθώσει ὁ Γκρισγουωλντ τὶς δηλώσεις του. Καὶ πραγματικά, ὕστερα ἀπὸ ἐπέμβαση τοῦ Ἀμερικάνικου ὑπουργείου ἐξωτερικῶν ὁ Γκρίσγουωλντ τὰ μάσησε.

Μὰ λίγο ἀργότερα ἔκανε νέες δηλώσεις ποὺ κατατάραξαν τὸ μοναρχοφασισμό. Εἶπε δηλ. πὼς ὡς τὸ τέλος τοῦ χρόνου θὰ ξεκαθαριστοῦν τὰ 75 ο/ο ἀπὸ τὰ ἐδάφη ποὺ κρατοῦν οἱ ἀντάρτες, διαψεύδοντας ἔτσι καὶ τὸ Φὸν Φλὶτ ποὺ εἶχε δηλώσει πὼς ὡς τὶς ἀρχὲς τοῦ καλοκαιριοῦ θὰ ξεκαθαριστοῦν οἱ ἀντάρτες καὶ τοὺς κομπασμοὺς τῶν ντόπιων ὑποταχτικῶν του. Ἡ ταραχὴ ποὺ ἔφεραν οἱ δηλώσεις τοῦ Γκρίσγουωλντ γιὰ τὴ θέση τῆς ψευτοκυβέρνησης ἔκανε πιὸ φανερὴ τὴν ἐξάρτηση τοῦ κυβερνητικοῦ κατασκευάσματος ἀπὸ τὴν Οὐάσιγκτων. Τόσο ξετσίπωτη ἦταν ἡ ἀνησυχία τῶν μοναρχοφασιστῶν ποὺ ἀκόμα καὶ ἐφημερίδες τῆς Ἀθήνας ἀναγκάστηκαν νὰ γράψουν πὼς ἔγινε φανερὸ πὼς ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἀμερικάνικη ἀποικία («Ἐλευθερία», «Ἐμπρός»).

Τὴ σύγχιση αὐτὴ μεγάλωσαν οἱ συνεχιζόμενες διαμαρτυρίες ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο γιὰ τὰ μοναρχοφασιστικὰ ἐγκλήματα. Ἰδιαίτερη ἐντύπωση ἔκανε ἡ δεύτερη σοβιετικὴ διακοίνωση ποὺ ἀποκρούει τὴν ἀπάντηση τοῦ Τσαλδάρη στὴν πρώτη διακοίνωση καὶ σὲ ἔντονο ὕφος δηλώνει πὼς ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνηση ἀπαιτεῖ νὰ σταματήσουν οἱ ἐκτελέσεις.

Ἄλλο ζήτημα ποὺ ξεμασκάρεψε τὸ μοναρχοφασισμὸ στὴν παγκόσμια κοινὴ γνώμη ἦτανε ἡ δολοφονία τοῦ ἀμερικανοῦ δημοσιογράφου Πόλκ.

Ὅπως κατάγγειλε μὲ δηλώσεις του ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν συν. Ἰωαννίδης καὶ ὅπως γίνεται κάθε μέρα καὶ πιὸ φανερὸ ὁ Πὸλκ δολοφονήθηκε ἀπὸ τοὺς ἐγκληματίες τῆς εἰδικῆς Ἀσφάλειας Θεσσαλονίκης γιὰ νὰ μὴν ἔρθει στὴν Ἐλεύθερη Ἑλλάδα καὶ γιὰ νὰ ἀποδοθεῖ ἡ δολοφονία του στοὺς δημοκρατικούς. Ἡ σκηνοθεσία ὅμως χρεωκόπησε πανηγυρικὰ καὶ οἱ ἐγκληματίες ὑπόδικοι μπρὸς στὴν παγκόσμια κοινὴ γνώμη προσπαθοῦν τώρα νὰ σκεπάσουν τὸ ἔγκλημά τους. Αὐτὸ τοὺς ξεσκεπάζει πιὸ πολύ.

Μέσα σ' αὐτὴν τὴ γενικὴ σύγχιση ὅπου ἔχει βουτηχτεῖ ὁ μοναρχοφασισμός, ἦρθε ἡ δήλωση τῆς Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης στὶς 30 τοῦ Μάη. Μὲ τὴν δήλωσή της αὐτὴ ἡ Προσωρινὴ Δημοκρατικὴ Κυβέρνηση τονίζει πὼς γιὰ τὸ καλὸ τοῦ τόπου καὶ τῆς παγκόσμιας εἰρήνης εἶναι πάντα ἕτοιμη νὰ δεχτεῖ καὶ νὰ ἐνθαρρύνει ὁποιαδήποτε πρωτοβουλία καὶ ἀπὸ ὁποιαδήποτε πλευρὰ ποὺ θὰ ἔτεινε νὰ βοηθήσει στὸ νὰ βρεῖ ἡ Ἑλλάδα τὸν ἑαυτό της καὶ τὴν ἡσυχία της, μὲ μιὰ προϋπόθεση ὅτι θὰ ἐξασφαλιστεῖ ἀνεπιφύλαχτα ἡ δημοκρατικὴ ζωὴ τοῦ λαοῦ καὶ ὅτι θα κατοχυρωθεῖ χωρὶς ὁποιαδήποτε ξενικὴ ἀνάμιξη ἡ ἐθνικὴ αὐτοτέλεια καὶ ἀνεξαρτησία, ὅτι ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδας μόνος καὶ ἐλεύθερος θὰ ἀποφασίσει γιὰ τὶς τύχες του.

Ἡ δήλωση αὐτὴ εἶχε φαρδὺ ἀντίχτυ-

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

ΑΠΟ 10 ΤΟΥ ΜΑΗ — 5 ΤΟΥ ΙΟΥΝΗ

Σ. ΕΝΩΣΗ. Σ' ολόκληρο τόν κόσμο τό βασικο ζήτημα πού κυριάρχησε στό μήνα πού πέρασε καί πού έξακολουθεῖ νά συγκεντρώνει το ένδιαφέρον τῶν λαῶν εἶναι ἡ έξέλιξη στίς σοβιετο-ἀμερικανικές σχέσεις. Τό διάβημα τοῦ 'Αμερικανοῦ πρεσβευτή στή Μόσχα πού ζητοῦσε νά ἀρχίσουν διαπραγματεύσεις γιά νά λυθοῦν οἱ διαφορές ἀνάμεσα στή Σοβιετική "Ενωση καί στίς Ένωμένες Πολιτεῖες καί ἡ ἀπάντηση τῆς Σοβιετικῆς "Ενωσης πού καταγγέλοντας τίς εὐθύνες τῆς 'Αμερικῆς γιά τήν ὄξυνση πού παρατηρεῖται, δεχόταν νά ἀρχίσουν διαπραγματεύσεις ῆταν οἱ πρῶτες είδήσεις πού συγκίνησαν ὅλους τούς λαούς καί ἀναφτέρωσαν τίς ἐλπίδες γιά τήν εἰρήνη. 'Ο Τροῦμαν καί ὁ Μάρσαλ ἔσπευσαν νά δηλώσουν πώς δέν πρόκειται νά ἀλλάξει ἡ ἀμερικάνικη πολιτική καί ὁ Μπέβιν μέ τόν Μπιντῶ ἐκδήλωσαν τήν ταραχή τους καί τήν ἀνησυχία τους μπροστά στό ἐνδεχόμενο νά λυθοῦν οἱ σοβιετο-ἀμερικανικές διαφορές. 'Αλλά σ' ὅλες τίς χῶρες οἱ λαοί χαιρέτισαν μέ ένθουσιασμό τήν εἴδηση. 'Εκφράζοντας αὐτή τη θέληση καί τοῦ ἀμερικάνικου λαοῦ ὁ ὑποψήφιος πρόεδρος Οὐάλλας δημοσίεψε ἀνοιχτό γράμμα πρός το Στάλιν ὅπου έβαζε συγκεκριμένα τίς βάσεις ὅπου θά μποροῦσε νά στηριχτεῖ μιά συμφωνία. 'Ο Στάλιν ἀπάντησε πώς θεωρεῖ πώς οἱ προτάσεις τοῦ Οὐάλλας μποροῦν ν' ἀποτελέσουν τή βάση γιά διαπραγματεύσεις. Καί σέ λίγες μέρες τό ΤΑΣ δημοσίευσε συγκεκριμένες προτάσεις, γιά ὅλα τά διεθνή ζητήματα. "Ετσι οἱ 'Αμερικανοί ἐμπρηστές τοῦ πολέμου βρέθηκαν σέ δύσκολη θέση. 'Η συνομωσία τους ξεσκεπάστηκε καί οἱ λαοί βλέπουν ἀπο τή μιά μεριά τή Σοβιετική "Ενωση πρόθυμη γιά μιά δημοκρατική συνεννόηση γιά τήν ἐξασφάλιση τῆς είρήνης καί ἀπό τ' ἄλλο μέρος τούς ἐπίσημους ἀμερικανούς καί τά τράστ νά προσπαθοῦν νά ματαιώσουν τή συνεννόηση. Μπρός στήν πίεση τῆς κοινῆς γνώμης καί στίς δυσκολίες πού παρουσίαζαν τά σχέδια τους γιά μιά παγκόσμια κυριαρχία κ' ἕνα νέο πόλεμο, οἱ ἀμερικανοί μονοπωλιστές μανουβράρουν 'Υπάρχουν ὅμως ἐλπίδες πώς μέ τήν πίεση τῶν λαῶν τελικά θά ὑποχωρήσουν. "Ηδη ὁ παγκόσμιος τύπος μπροστά στήν τεράστια ἀπήχηση πού εἶχαν οἱ σοβιετικές ἐνέργειες μιλάει γιά πιθανότητα νά ἀρχίσουν διαπραγματεύσεις.

ΑΓΓΛΙΑ. Στό συνέδριο τοῦ Έργ. κόμματος ἐγκρίθηκε ἡ πολιτική τοῦ Μπέβιν παρ' ὅλες τίς ἐπιθέσεις πού ἔγιναν ἐναντίον του ἀπο πολλούς ἀντιπρόσωπους μέ ἐπί κεφαλῆς τόν Ζιλλιάκους. 'Η γραφειοκρατία κατώρθωσε νά ὀργανώσει μιά πλειοψηφία. Εἶναι ὅμως χαραχτηριστικό πώς στήν ἐκλογή μελῶν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς ὁ Μόρισον (ἀπ' τούς πιό ἀντιδραστικούς τοῦ 'Εργατικοῦ κόμματος)πῆρε 12 χιλ. ψήφους λιγώτερο καί ἀπότυχε ὁ Φίλιπ Νοέλ Μπαῖκερ, γνωστό πρωτοπαλλήκαρο τοῦ Μπέβιν. Μέ φανερή ψηφοφορία ἔγινε δεχτή ἡ πρόταση γιά ἀντικομμουνιστικά μέτρα. Τό ζήτημα τῆς Παλαιστίνης πνίγηκε γιά νά μή ξεσκεπαστεῖ ἡ εὐθύνη τοῦ Μπέβιν γιά τόν πόλεμο ἐκεῖ.

ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ 'Ο Σμάτς ἀπότυχε στίς ἐκλογές καί δέν βγῆκε οὔτε ὁ ἴδιος. 'Η ἐπιτυχία τῶν ἐθνικιστῶν εἶναι ἕνα χτύπημα σοβαρό τῆς 'Αγγλίας γιατί τό κόμμα αὐτό ζητάει τήν ἀποχώρηση της Νότιας 'Αφρικῆς ἀπό τή Βρεττανική Συμπολιτεία. Πρόκειται γιά ἕνα ἀντιδραστικό κόμμα τῆς ντόπιας πλουτοκρατίας πού ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ τόν ἀγγλικό ἰμπεριαλισμό.

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ 'Ο πόλεμος ἄρχισε μόλις τελείωσε ἡ ἀγγλική ἐντολή καί σχηματίστηκε ανεξάρτητο κρατος τοῦ 'Ισραήλ. Ἡ ἑβραϊκή προσωρινή κυβέρνηση ἀναγνωρίστηκε ἀπό τη Σοβιετική "Ενωση, 'Αμερική, Πολωνία, Οὐγγαρία κ.λ.π.

'Ο πόλεμος στήν Παλαιστίνη ἔφερε σέ φῶς τίς ἀντιθέσεις ἀνάμεσα στούς "Αγγλους

πο τόσο στό ἐσωτερικό ὅσο καί στό ἐξωτερικό. 'Ιδιαίτερα μέσα στόν ἑλληνικό λαό ἡ χειρονομία αὐτή τῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης χαιρετίστηκε μέ ἐνθουσιασμό. Μάταια προσπάθησε ὁ μοναρχοφασισμός να τήν παρουσιάσει σαν ἀδυναμία τάχα τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ.

'Ο μοναρχοφασισμός, ἀπογυμνωμένος καί ἠθικά, παραπαίει καί βουτιέται ὅλο καί πιό πολύ στό αἷμα καί στόν ἐξευτελισμό.

καὶ 'Αμερικανούς. Οἱ "Αγγλοι ἐξοπλίζουν, ὀργανώνουν καὶ καθοδηγοῦν τοὺς "Αραβες γιὰ νὰ διατηρήσουν τὴν ὑπεροχή τους στὶς ἀραβικὲς χῶρες μὲ τὰ πετρέλαια. Οἱ 'Αμερικανοὶ μανουβράρουν μὲ τοὺς "Αραβες καὶ παρουσιάζονται γιὰ ὑποστηριχτὲς τῶν 'Εβραίων. Καὶ οἱ δυὸ ὑποδαυλίζουν τον πόλεμο. Τὸ Συμβούλιο 'Ασφαλείας ἀπότυχε στὶς προσπάθειές του νὰ σταματήσει τὶς ἐχθροπραξίες γιατὶ κάθε του ἀπόφαση τὴ σαμποτάραν οἱ "Αγγλοι. Τελικὰ γίνεται προσπάθεια νὰ σταματήσουν οἱ ἐχθροπραξίες γιὰ 4 βδομάδες.

ΑΜΕΡΙΚΗ. 'Η Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων παρόλες τὶς ἐκκλήσεις τοῦ Μάρσαλ ἐλάττωσε κατὰ 25 ο)ο τὸ ποσὸ γιὰ τὴ βοήθεια στὴν Εὐρώπη.

'Η βοήθεια στὴν μοναρχοφασιστικὴ 'Ελλάδα καὶ στὴν Τουρκία ἐλαττώνεται ἀπὸ 270 σὲ 200 ἑκατομμύρια δολλάρια. 'Η ἀπόφαση αὐτὴ κατατάραξε τοὺς "Αγγλους ποὺ τὴν θεωροῦν σὰν ἐπίθεση ἐναντίον τους. Εἶναι χαραχτηριστικὸ πὼς ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς μιλάει γιὰ τοὺς κινδύνους ποὺ διατρέχει ἡ 'Αμερικὴ ἀπὸ τὴν σπατάλη δολλαρίων ποὺ κανει. 'Ανεξάρτητα ἂν τελικὰ καὶ ἡ Γερουσία θὰ δεχτεῖ τὴν περικοπή, ἐκεῖνο ποὺ εἶναι γεγονὸς εἶναι πὼς τὸ περίφημο σχέδιο Μάρσαλ ἀρχίζει νὰ ξεφτίζει πρὶν ἀκόμα ἐφαρμοστεῖ.

'Ο Τροῦμαν μπροστὰ στὴ γενικὴ ἀγανάχτηση ποὺ ξεσήκωσε τὸ νομοσχέδιο γιὰ ἀντικομμουνιστικὰ μέτρα ἀναγκάστηκε νὰ δηλώσει πὼς δὲ μπορεῖ νὰ χτυπηθεῖ ὁ κομμουνισμὸς μὲ μέτρα βίας.

ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ Οἱ ἐκλογὲς ἔδωσαν μιὰ πανηγυρικὴ νίκη στὰ Κόμματα τοῦ ἀνανεωμένου 'Εθνικοῦ Μετώπου καὶ στὴν κυβέρνηση Γκόντβαλντ. 90ο)ο ἀπὸ τοὺς ψηφοφόρους ψήφισαν τὸ ψηφοδέλτιο τοῦ ἐθνικοῦ μετώπου.

ΓΑΛΛΙΑ Στὴ συνδιάσκεψη τοῦ Λονδίνου γιὰ τὴν τύχη τῆς Γερμανίας, ὕστερα ἀπὸ μερικὲς ταλαντεύσεις ποὺ ἔγιναν κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῆς κοινῆς γνώμης, οἱ Γάλλοι ἀντιπρόσωποι δέχτηκαν τὰ ἀμερικανικὰ σχέδια ποὺ προβλέπουν τὴ δημιουργία Δυτικοῦ Γερμανικοῦ κράτους. 'Αλλὰ εἶναι ἀκόμα προβληματικὸ ἂν τελικὰ θὰ γίνει δεχτὴ ἡ συμφωνία αὐτὴ ποὺ ἀποτελεῖ ἐθνικὸ κίνδυνο γιὰ τὴ Γαλλία.

ΚΙΝΑ 'Ο λαϊκὸς ἀπελευθερωτικὸς στρατὸς εἶχε καινούργιες ἐπιτυχίες στὸ δυτικὸ Γιεχόλ. "Υστερα ἀπὸ τὴν κατάληψη τοῦ Λιν-Φὲν ὁλόκληρη ἡ ἐπαρχία τοῦ Σανσὶ βρίσκεται στὰ χέρια τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης.

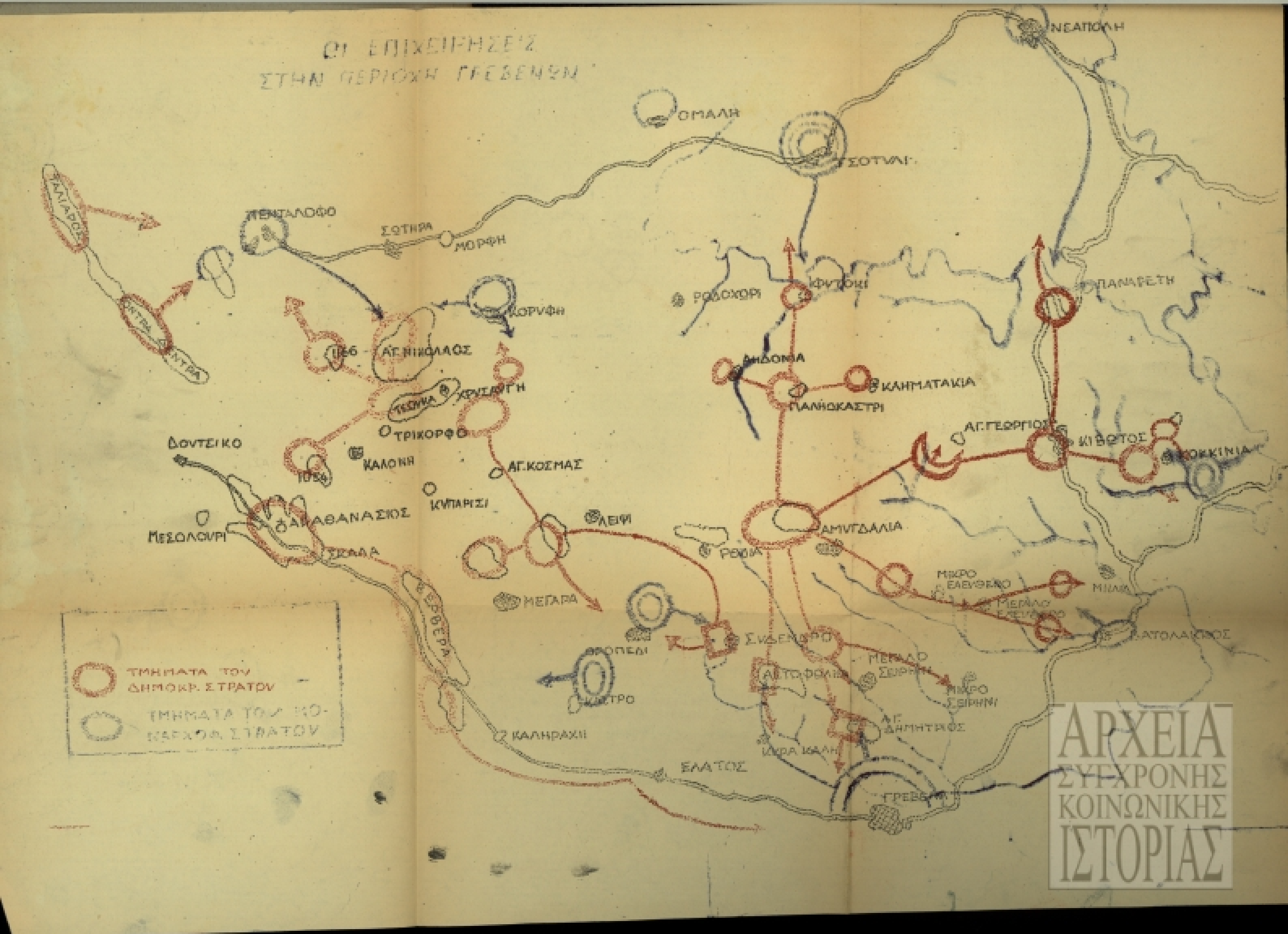

'Ο Δ.Σ.Ε. εἶναι φέτος πολλαπλάσια δυνατὸς ἀπὸ πέρσυ καὶ ἱκανὸς νὰ προχωρήσει ἀκλόνητα στὸ ἔργο του τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς 'Ελλάδας.

Φροντίζουμε νὰ σταματήσει τὸ αἷμα ποὺ χύνεται στὴν 'Ελλάδα γιατὶ εἶναι αἷμα τοῦ λαοῦ, δικό μας αἷμα.

"Αν ὅμως ὁ μοναρχοφασισμὸς καὶ τὴν τελευταία στιγμὴ δὲν δείξει ὅτι σταματᾶ τὸ αἱματοκύλισμα τῆς χώρας, ἐμεῖς ἔχουμε ὅλη τὴ δύναμη νὰ ἐπιβάλλουμε ἐνάντια σ' αὐτὸν καὶ τοὺς ἀμερικανοάγγλους πάτρωνές του τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ καὶ τῆς 'Ελλάδας.

('Απὸ τὴ δήλωση τῆς Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης στὶς 30 τοῦ Μάη).

ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΡΕΒΕΝΩΝ
ΝΕΑΠΟΛΗ
ΟΜΑΛΗ
ΤΣΟΤΥΛΙ
ΠΕΝΤΑΛΟΦΟ
ΣΩΤΗΡΑ
ΜΟΡΦΗ
ΚΟΡΥΦΗ
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΤΣΟΥΚΑ
ΧΡΥΣΑΥΓΗ
ΤΡΙΚΟΡΦΟ
ΚΑΛΟΝΗ
ΔΟΥΤΣΙΚΟ
ΑΓ. ΚΟΣΜΑΣ
ΚΥΠΑΡΙΣΙ
ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΜΕΣΟΛΟΥΡΙ
ΣΚΑΛΑ
ΛΕΙΨΙ
ΜΕΓΑΡΑ
ΒΕΡΒΕΡΑ
ΟΡΟΠΕΔΙ
ΚΑΣΤΡΟ
ΚΑΛΗΡΑΧΗ
ΕΛΑΤΟΣ
ΓΡΕΒΕΝΑ
ΡΟΔΟΧΩΡΙ
ΦΥΤΟΚΙ
ΑΗΔΟΝΙΑ
ΚΛΗΜΑΤΑΚΙΑ
ΠΑΛΗΟΚΑΣΤΡΙ
ΠΑΝΑΡΕΤΗ
ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΙΒΩΤΟΣ
ΚΟΚΚΙΝΙΑ
ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ
ΡΟΔΙΑ
ΜΙΚΡΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ
ΜΕΓΑΛΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ
ΜΙΛΙΑ
ΑΕΤΟΦΩΛΙΑ
ΜΕΓΑΛΟ ΣΕΙΡΗΝΙ
ΜΙΚΡΟ ΣΕΙΡΗΝΙ
ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡ. ΣΤΡΑΤΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΟΝΑΡΧΟΦ. ΣΤΡΑΤΟΥ